

KURIER

Uniwersytecki

Czasopismo Uniwersytetu Radomskiego im. Kazimierza Pułaskiego

numer 3/11/2023

ISSN 2719-955X

e-ISSN 2719-9932

lipiec-paździerink 2023

W numerze m.in.:

- * Uniwersytet Radomski
- * Lekarski pozytywnie
- * Centrum Technologii Cyfrowych
- * VIII Rektorski Rajd Rowerowy

SPIS TREŚCI

3 | **Od Redakcji**

4 | **The University Courier**

REKTOR, SENAT, BIURO REKTORA

- 6 | Senat
- 7 | Organizacja
- 9 | Kronika rektorska

WYDARZENIA

- 10 | Uniwersytet Radomski
- 11 | Lekarski pozytywnie
- 12 | Perspektywy współpracy
- 13 | Inauguracja 2023/2024
- 18 | Punkty dla czasopisma
- 18 | Zachowanie tradycji
- 20 | Uniwersytet dla młodzieży
- 22 | Radom dziś – Radom jutro
- 23 | Centrum Technologii Cyfrowych
- 24 | Stypendium w USA
- 25 | Wspóracza z WAT
- 26 | Akademicki Radom
- 27 | BHP to coś więcej
- 28 | Staż w Atenach
- 28 | Rekrutacja 2023
- 31 | Uniwersytet na EXPO 2023
- 32 | Wizyta studyjna w Sztokholmie
- 33 | I Zjazd
- 34 | VIII Rektorski Rajd Rowerowy
- 38 | Pracownia Kompetencji Społecznych

39 | **KONFERENCJE, SEMINARIA, WYKŁADY...**

43 | **PERSONALIA**

NAUKA – prace naukowe, eseje, badania...

- 45 | Piotr Sadowski – *Wyzwania stojące przed zagadnieniami tarcia i zużycia w gospodarce człowieka*

49 | **GALERIE**

Z WITRYNY WYDAWNICTWA UTH RADOM

52 | Nowości wydawnicze

TAK BYŁO...

53 | Pół wieku na „Chemii”

STUDENCI

- 56 | Student’s Moto Show 2023
- 58 | NOWOTECHBUD w ofensywie
- 59 | Studenci u Terytorialsów
- 59 | SKN Klinika Prawa
- 62 | SKN Finansiści
- 63 | SKN Faktura

65 | **POST MORTEM**

ISSN 2719-955X
e-ISSN 2719-9932

Wydawca:
Uniwersytet Radomski im. Kazimierza Pułaskiego
Wydawnictwo, ul. Malczewskiego 29, 26-600 Radom
tel. 48 361 70 33
e-mail: wydawnictwo@uthrad.pl   www.wydawnictwo.uniwersytetradom.pl

Zespół redakcyjny:
Wojciech Bielawski – *redaktor naczelny*
Michał Czyżewicz, Aneta Mirosz
Dariusz Trzeźniowski
Opracowanie komputerowe i graficzne – Cezary Majewski
Fotografie – Krzysztof Berezowski i zbiory prywatne

Patronat
J.M. Rektor Uniwersytetu Radomskiego im. K. Pułaskiego
prof. dr hab. Sławomir Bukowski

Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych oraz zastrzega sobie prawo skrótów i opracowania redakcyjnego tekstów przyjętych do druku.

Od Redakcji

Bieżący numer „Kuriera Uniwersyteckiego” objętościowo jest bardzo pokaźny, mimo że obejmuje czas wakacyjny. W czasie letniej kanikuly uczelnia zwalnia nieco, ale i tak działy się rzeczy interesujące.

W lipcu na naszym Uniwersytecie przebywała blisko tysięcosobowa grupa młodzieży w ramach zaproszenia Fundacji „Dzieło Nowego Tysiąclecia”. Tegoroczne, lipcowe spotkania odbywały się równocześnie na wszystkich wydziałach. Była nauka, ale była też zabawa. Wszystkie wydziały przygotowały niezwykle ciekawe i różnorodne tematycznie zajęcia edukacyjne (str. 20).

Jesteśmy UNIWERSYTETEM RADOMSKIM! Od 1 września 2023 roku, na mocy ustawy podpisanej przez Prezydenta RP, nasza Uczelnia dołączyła do grona pełnoprawnych uniwersytetów, stając się Uniwersytetem Radomskim im. Kazimierza Pułaskiego. JM Rektor prof. dr hab. Sławomir Bukowski wraz z zaproszonymi gośćmi uroczystie odślonili tablicę z nową nazwą uczelni na budynku rektoratu (str. 10).

Bardzo dobra wiadomość dotarła od Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Po zapoznaniu się z opinią zespołu nauk medycznych i nauk o zdrowiu, raportem zespołu oceniającego oraz stanowiskiem Uczelni w sprawie oceny programowej kierunku lekarskiego, Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej wydało ocenę pozytywną (str. 11).

Trwają prace przy budowie Centrum Technologii Cyfrowych (CTC), które będzie jednostką ogólnouczelnianą o charakterze badawczo-dydaktycznym z siedzibą na Wydziale Mechanicznym (str. 23).

Obszerne podsumowanie rekrutacji na I rok studiów w Uniwersytecie Radomskim w roku akademickim 2023/2024 znajdziemy na str. 28-30.

Fotoreportaż z VIII Rektorskiego Rajdu Rowerowego – str. 34-37.

W tym numerze „Kuriera” rozpoczęliśmy cykl wspomnień, pełen nostalgii ale przede wszystkim historii naszej uczelni widzianej /opisanej/ przez jej zasłużonych pracowników. Inicjuje naszą rubrykę prof. dr hab. Ryszard Świetlik (str. 53).

Były polonezy, maluchy, fordzy, ople, mercedesy, kilkudziesięcioletnie – ale jak fantastycznie prezentujące się – i te najnowsze modele aut z czołowych firm motoryzacyjnych. W październiku na Wydziale Transportu, Elektrotechniki i Informatyki odbyła się uroczysta wydziałowa inauguracja r. ak. 2023/2024. Jej doskonałym uzupełnieniem był pierwszy w historii Student's Moto Show. Organizatorami wydarzeniami byli studenci WTEil oraz Uczelniana Rada Samorządu Studentów (str. 56).

Wojciech Bielawski
naczelnny redaktor

"Kurier Uniwersytecki" / "The University Courier" is a journal of Casimir Pulaski University of Radom. It has existed since 2000. Currently, from 2021 as "Kurier Uniwersytecki" / "The University Courier". It documents the most important events in the life of the university. We write about the scientific achievements of university employees, research projects, functioning of the academic community, and students' life. We have prepared two pages of the magazine in English. They contain information from the Polish version of "Courier", presented in a very condensed way. The editors hope that the group of our readers will expand to include new recipients, this time foreign-language readers.

editor-in-chief
of the magazine
Wojciech Bielawski

Page 10 On September 1, 2023, under the act signed by the President of the Republic of Poland, our University joined the group of full-fledged universities, becoming Casimir Pulaski University of Radom. His Magnificence Rector prof. dr hab. Sławomir Bukowski and the invited guests solemnly unveiled a plaque with the new name of the university on the rector's building.

From September 2023, our university has had a new name – University of Radom

Page 12 In the second half of September, the Rector of the University of Radom, prof. dr hab. Sławomir Bukowski visited Muğla Sitki Koçman University in Turkey. During the meeting with the Rector of the Turkish University, prof. dr Turhan Kaçar, prospects for the development of teaching and research cooperation were discussed, among other issues.

Page 13 The inauguration of the 2023/24 academic year had a special character because it took place for the first time at Casimir Pulaski University of Radom. From September 1 this year this is the official name of our university

Formal matriculation of first-year students

Page 20 On July 17-19, 2023, a group of nearly a thousand young people stayed at our University as part of the invitation of "The Work of the New Millennium" Foundation. The Foundation, popularizing Polish science, invites the most talented high school students to get to know the academic environment through stays at universities, meetings with scientists, and learning about modern scientific research methods.

In July, young people stayed at the University as part of the invitation of the Work of the New Millennium Foundation

Page 22 On July 12, the “Capping” ceremony took place, marking the end of the professional education for students of Nursing at the first-cycle level. The faculty authorities bid farewell to their graduates in this way every year.

Participants of the 2nd Radom of the Future Congress

Page 23 The construction of the Digital Technologies Center (CTC) has started at the Faculty of Mechanical Engineering. It will be a research and teaching unit equipped with a Product Design and Prototyping Studio and a Demonstrator of the Industry 4.0 modular production line.

Page 24 Dr Ewa Klęczaj-Siara, from the Faculty of Philology and Pedagogy, stayed at New York University (NYU) for six weeks as a visiting scholar. This year, she was the only person from Poland to receive a research scholarship: “Study of the U.S. Institutions for Scholars” from the US Department of State.

Dr. Ewa Klęczaj-Siara during her stay in the USA as part of the “Study of the US Institutions for Scholars” scholarship

Page 31 For the first time, the Radom Expo fair was organized in our city. Over 60 companies from Radom presented themselves in the Radom Sports Center hall. The University of Radom demonstrated its potential in the educational sector.

Page 34 The 8th Rector’s Bicycle Rally took place on July 2. The seventy-person peloton covered the route of nearly 40 km. The eighth edition of the rally had plenty

of attractions - a demanding route, an unexpected downpour, a pump-up ceremony for debutants and finally - thanks, diplomas and awards.

The 8th Rector’s Bicycle Rally took place in July

Page 56 On October 13, the faculty inauguration of the academic year 2023/2024 took place at the Faculty of Transport, Electrical Engineering and Computer Science. Its perfect complement was the first-ever Student’s Moto Show.

Student’s Moto Show was organized by students from the Faculty of Transport, Electrical Engineering and Computer Science

Page 59 Students of the Faculty of Internal Security participated in theoretical and practical training in the field of Crisis Management at the military facilities of the 6th Masovian Territorial Defense Brigade.

Translation Joanna Łęcka

Senat

DZIEWIĄTE POSIEDZENIE SENATU (20.09.2023)

Uchwała Senatu URad.:

- 1) Nr 000-9/1/2023 z dnia 20 września 2023 r. w sprawie: wyrażenia opinii dotyczącej odwołania dr Jolanty Wdowczyk do Rady Doskonałości Naukowej od uchwały Nr 000-6/1/2023 Senatu Uczelni z dnia 25 maja 2023 r. w sprawie odmowy nadania stopnia doktora habilitowanego Pani dr Jolancie Wdowczyk w dziedzinie sztuki w dyscyplinie artystycznej sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki
- 2) Nr 000-9/2/2023 z dnia 20 września 2023 r. w sprawie: przyjęcia rozprawy doktorskiej Pani mgr Katarzyny Kaczmarczyk i dopuszczenia jej do publicznej obrony
- 3) Nr 000-9/3/2023 z dnia 20 września 2023 r. w sprawie: przyjęcia rozprawy doktorskiej Pana mgr. Rafała Czupryna i dopuszczenia jej do publicznej obrony
- 4) Nr 000-9/4/2023 z dnia 20 września 2023 r. w sprawie: wyznaczenia recenzentów rozprawy doktorskiej Pani mgr Aleksandry Kwiecień
- 5) Nr 000-9/5/2023 z dnia 20 września 2023 r. w sprawie: wyznaczenia recenzentów rozprawy doktorskiej mgr Marty Orzechowskiej-Ochni
- 6) Nr 000-9/6/2023 z dnia 20 września 2023 r. w sprawie: uchylenia uchwały Nr 000-6/5/2007 Senatu Uczelni z dnia 5 lipca 2007 r. w sprawie ustalenia Regulaminu określającego zasady i tryb

przynawania nagród Rektora dla nauczycieli akademickich z późn. zm.

DZIESIĄTE POSIEDZENIE SENATU (28.09.2023)

Uchwała Senatu URad.:

- 1) Nr 000-10/1/2023 z dnia 28 września 2023 r. w sprawie: nadania Panu mgr. inż. Michałowi Soleckiemu stopnia doktora nauk inżynieryjno-technicznych w dyscyplinie inżynieria mechaniczna
- 2) Nr 000-10/2/2023 z dnia 28 września 2023 r. w sprawie: wyróżnienia rozprawy doktorskiej Pana mgr. inż. Michała Soleckiego
- 3) Nr 000-10/3/2023 z dnia 28 września 2023 r. w sprawie: nadania Panu mgr. inż. Mirosławowi Nesce stopnia doktora nauk inżynieryjno-technicznych w dyscyplinie inżynieria mechaniczna
- 4) Nr 000-10/4/2023 z dnia 28 września 2023 r. w sprawie: wyróżnienia rozprawy doktorskiej Pana mgr. inż. Mirosława Neski
- 5) Nr 000-10/5/2023 z dnia 28 września 2023 r. w sprawie: przyjęcia rozprawy doktorskiej Pani mgr inż. Pauliny Mitrosz i dopuszczenia jej do publicznej obrony
- 6) Nr 000-10/6/2023 z dnia 28 września 2023 r. w sprawie:
  - 1) powołania komisji doktorskiej ds. przewodu doktorskiego mgr Mili Ovsienko,
  - 2) upoważnienia komisji doktorskiej do podjęcia uchwał w sprawie:
    - przyjęcia rozprawy doktorskiej i dopuszczenia jej do publicznej obrony,
    - przyjęcia publicznej obrony rozprawy doktorskiej
- 7) Nr 000-10/7/2023 z dnia 28 września 2023 r. w sprawie:
  - 1) powołania komisji doktorskiej ds. przewodu doktorskiego mgr Mili Ovsienko,
  - 2) upoważnienia komisji doktorskiej do podjęcia uchwał w sprawie:
    - przyjęcia rozprawy doktorskiej i dopuszczenia jej do publicznej obrony,
    - przyjęcia publicznej obrony rozprawy doktorskiej
- 8) Nr 000-10/8/2023 z dnia 28 września 2023 r. w sprawie: zatwierdzenia Księgi znaków Uniwersytetu Radomskiego im. Kazimierza Pułaskiego
- 9) Nr 000-10/9/2023 z dnia 28 września 2023 r. w sprawie: wszczęcia postępowania o nadanie Panu prof. dr hab. Wojciechowi Łączkowskiemu tytułu doktora honoris causa Uniwersytetu Radomskiego im. Kazimierza Pułaskiego.
- 10) Nr 000-10/10/2023 z dnia 28 września 2023 r. w sprawie: wyznaczenia promotora w postępowaniu o nadanie Panu prof. dr hab. Wojciechowi Łączkowskiemu tytułu doktora honoris causa Uniwersytetu Radomskiego im. Kazimierza Pułaskiego
- 11) Nr 000-10/11/2023 z dnia 28 września 2023 r. w sprawie: wyznaczenia recenzentów dorobku naukowego i osiągnięć zawodowych Pana prof. dr hab. Wojciecha Łączkowskiego w postępowaniu o nadanie tytułu doktora honoris causa Uniwersytetu Radomskiego im. Kazimierza Pułaskiego
- 12) Nr 000-10/12/2023 z dnia 28 września 2023 r. w sprawie: zatwierdzenia wzoru dyplomu ukończenia studiów Uniwersytetu Radomskiego im. Kazimierza Pułaskiego
- 13) Nr 000-10/13/2023 z dnia 28 września 2023 r. w sprawie: ustalenia programu studiów na kierunku „Fizjoterapia” - jednolite studia magisterskie o profilu praktycznym, prowadzone w formie stacjonarnej
- 14) Nr 000-10/14/2023 z dnia 28 września 2023 r. w sprawie: ustalenia programu studiów na kierunku „Lekarski” - jednolite studia magisterskie

- o profilu ogólnoakademickim, prowadzone w formie stacjonarnej i niestacjonarnej
- 15) Nr 000-10/15/2023 z dnia 28 września 2023 r. w sprawie: wprowadzenia zmian w programie studiów na kierunku „Pielęgniarstwo” - studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym, stanowiącym załącznik do uchwały Nr 000-12/19/2021 Senatu Uczelni z dnia 30 czerwca 2021 r.
- 16) Nr 000-10/16/2023 z dnia 28 września 2023 r. w sprawie: wprowadzenia zmian w programie studiów kierunku „Pielęgniarstwo” - studia drugiego stopnia o profilu praktycznym, stanowiącym załącznik do uchwały Nr 000-12/20/2021 Senatu Uczelni z dnia 30 czerwca 2021 r.
- 17) Nr 000-10/17/2023 z dnia 28 września 2023 r. w sprawie: wprowadzenia zmian w programie studiów kierunku „Kosmetologia” - studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym stanowiącym załącznik do uchwały Nr 000-6/15/2023 Senatu Uczelni z dnia 25 maja 2023 r.
- 18) Nr 000-10/18/2023 z dnia 28 września 2023 r. w sprawie: wprowadzenia zmian w programie studiów kierunku „Projektowanie i wytwarzanie kosmetyków” - studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym stanowiącym załącznik do uchwały Nr 000-5/14/2021 Senatu Uczelni z dnia 25 marca 2021 r.
- 19) Nr 000-10/19/2023 z dnia 28 września 2023 r. w sprawie: wprowadzenia zmian w programie studiów kierunku „Bezpieczeństwo i jakość produkcji żywności” - studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym stanowiącym załącznik do uchwały Nr 000-13/4/2021 Senatu Uczelni z dnia 15 lipca 2021 r.
- 20) Nr 000-10/20/2023 z dnia 28 września 2023 r. w sprawie: wprowadzenia zmian w programie studiów kierunku „Turystyka i rekreacja” - studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym, stanowiącym załącznik do uchwały Nr 000-8/15/2019 Senatu Uczelni z dnia 26 września 2019 r. z późn. zm.
- 21) Nr 000-10/21/2023 z dnia 28 września 2023 r. w sprawie: wprowadzenia zmian w programie studiów kierunku „Informatyka” - studia pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim, stanowiącym załącznik do uchwały Nr 000-14/19/2021 Senatu Uczelni z dnia 20 września 2021 r.
- 22) Nr 000-10/22/2023 z dnia 28 września 2023 r. w sprawie: wprowadzenia zmian w programie studiów kierunku „Informatyka techniczna” - studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym, stanowiącym załącznik do uchwały Nr 000-8/15/2019 Senatu Uczelni z dnia 26 września 2019 r. z późn. zm.
- 23) Nr 000-10/23/2023 z dnia 28 września 2023 r. w sprawie: wprowadzenia zmian w programie studiów kierunku „Elektrotechnika” - studia drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim, stanowiącym załącznik do uchwały Nr 000-8/12/2023 Senatu Uczelni z dnia 29 czerwca 2023 r.
- 24) Nr 000-10/24/2023 z dnia 28 września 2023 r. w sprawie: ustalenia harmonogramu obrad Senatu Uniwersytetu Radomskiego im. Kazimierza Pułaskiego na rok akademicki 2023/2024

Aneta Mirosz
dyrektor Biura Rektora

Organizacja

Zarządzenia Rektora

R-31/2023 z dnia 3 lipca 2023 r.

w sprawie:
powołania Komisji do przeprowadzenia postępowania wstępnego w sprawie nadania Profesorowi Wojciechowi Łączkowskiemu tytułu doktora honoris causa UTH Radom

R-32/2023 z dnia 5 lipca 2023 r.

w sprawie:
utworzenia kursu dokształcającego - „Dwusemestralny kurs języka polskiego dla początkujących”

R-33/2023 z dnia 5 lipca 2023 r.

w sprawie:
utworzenia kursu dokształcającego - „Dwusemestralny kurs języka polskiego dla zaawansowanych”

R-34/2023 z dnia 19 lipca 2023 r.

w sprawie:
ogłoszenia tekstu jednolitego zarządzenia R-13/2019 Rektora Uniwersytetu Technologiczno-Humanistycznego im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu z dnia 16 września 2019 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu pracy Uniwersytetu Technologiczno-

- Humanistycznego im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu
- R-35/2023 z dnia 17 sierpnia 2023 r.**
w sprawie:
zmian strukturalnych w Wydziale Filologiczno-Pedagogicznym
- R-36/2023 z dnia 17 sierpnia 2023 r.**
w sprawie:
zgłaszania, ustalania okoliczności i przyczyn wypadków pracowniczych podczas pracy, w drodze do i z pracy oraz studentów i doktorantów w czasie realizacji programu kształcenia
- R-37/2023 z dnia 24 sierpnia 2023 r.**
w sprawie:
zmiany nazwy Uczelni
- R-38/2023 z dnia 28 sierpnia 2023 r.**
w sprawie:
zmian strukturalnych w Wydziale Mechanicznym
- R-39/2023 z dnia 1 września 2023 r.**
w sprawie:
zmiany Regulaminu organizacyjnego Uniwersytetu Radomskiego im. Kazimierza Pułaskiego
- R-40/2023 z dnia 11 września 2023 r.**
w sprawie:
powołania Rady Firm Branży Metalowej przy Uniwersytecie Radomskim im. Kazimierza Pułaskiego
- R-41/2023 z dnia 12 września 2023 r.**
w sprawie:
przekształcenia poprzez zmianę nazwy Biblioteki Głównej Uczelni w Bibliotekę Uniwersytecką
- R-42/2023 z dnia 15 września 2023 r.**
w sprawie:
powołania Uczelnianej Komisji Wyborczej w Uniwersytecie Radomskim im. Kazimierza Pułaskiego
- R-43/2023 z dnia 15 września 2023 r.**
w sprawie:
zmian strukturalnych w Wydziale Ekonomii i Finansów
- R-44/2023 z dnia 25 września 2023 r.**
w sprawie:
wprowadzenia Regulaminu przyznawania nagród Rektora dla nauczycieli akademickich Uniwersytetu Radomskiego im. Kazimierza Pułaskiego
- R-45/2023 z dnia 27 września 2023 r.**
w sprawie:
zmiany Regulaminu organizacyjnego Uniwersytetu Radomskiego im. Kazimierza Pułaskiego
- R-46/2023 z dnia 2 października 2023 r.**
w sprawie:
zatwierdzenia wzorów odpisów uczelnianego dyplomu ukończenia studiów pierwszego stopnia, studiów drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich w tłumaczeniu na języki obce
- R-47/2023 z dnia 2 października 2023 r.**
w sprawie:
wprowadzenia „Zasad sporządzania i wydawania dyplomu ukończenia studiów oraz suplementu do dyplomu”
- R-48/2023 z dnia 9 października 2023 r.**
w sprawie:
wprowadzenia ramowych kryteriów oceny wniosków o przyznanie nagród Rektora dla nauczycieli akademickich
- R-49/2023 z dnia 12 października 2023 r.**
w sprawie:
wprowadzenia wzoru zaświadczenia o ukończeniu studiów
- R-50/2023 z dnia 12 października 2023 r.**
w sprawie:
wprowadzenia wzoru zaświadczenia o ukończeniu studiów dyplomowych
- Aneksy do zarządzeń**
- Aneks nr 2 z dnia 5 lipca 2023 r.**
do Zarządzenia R-30/2022
w sprawie:
wprowadzenia Regulaminu świadczeń dla studentów Uniwersytetu Technologiczno-Humanistycznego im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu
- Aneks nr 1 z dnia 12 lipca 2023 r.**
do Zarządzenia R-22/2023
w sprawie:
wysokości opłat za świadczone przez UTH Radom usługi edukacyjne, pobieranych od studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych oraz opłat wnoszonych za wydanie dokumentów związanych z przebiegiem studiów, w roku akademickim 2023/2024
- Aneks nr 1 z dnia 13 lipca 2023 r.**
do Zarządzenia R-59/2021
w sprawie:
powołania w Uniwersytecie Technologiczno-Humanistycznym im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu komisji oceniających nauczycieli akademickich za lata 2016-2019 i 2020-2021
- Aneks nr 2 z dnia 17 lipca 2023 r.**
do Zarządzenia R-13/2019
w sprawie:
wprowadzenia Regulaminu pracy Uniwersytetu Technologiczno-Humanistycznego im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu
- Aneks nr 13 z dnia 1 września 2023 r.**
do Zarządzenia R-21/2019
w sprawie:
wprowadzenia wykazu identyfikatorów cyfrowych i symboli literowych jednostek w Uniwersytecie Radomskim im. Kazimierza Pułaskiego
- Aneks nr 14 z dnia 1 września 2023 r.**
do Zarządzenia R-20/2019
w sprawie:
1) restrukturyzacji Uczelni,
2) ustalenia i ogłoszenia nowej struktury organizacyjnej Uniwersytetu Radomskiego im. Kazimierza Pułaskiego
- Aneks nr 9 z dnia 27 września 2023 r.**
do Zarządzenia R-11/2016
w sprawie:
wprowadzenia Regulaminu Uczelnianego Funduszu Świadczeń Socjalnych w Uniwersytecie Radomskim im. Kazimierza Pułaskiego
- Aneks nr 14 z dnia 27 września 2023 r.**
do Zarządzenia R-21/2019
w sprawie:
wprowadzenia wykazu identyfikatorów cyfrowych i symboli literowych jednostek w Uniwersytecie Radomskim im. Kazimierza Pułaskiego
- Aneks nr 15 z dnia 27 września 2023 r.**
do Zarządzenia R-20/2019

w sprawie:

- 1) restrukturyzacji Uczelni,
- 2) ustalenia i ogłoszenia nowej struktury organizacyjnej Uniwersytetu Radomskiego im. Kazimierza Pułaskiego

Aneks nr 1 z dnia 28 września

2023 r. do Zarządzenia R-42/2013

w sprawie:

powołania Uczelnianej Komisji Wyborczej w Uniwersytecie Ra-

domskim im. Kazimierza Pułaskiego

Aneks nr 3 z dnia 9 października

2023 r. do Zarządzenia R-30/2022

w sprawie:

wprowadzenia Regulaminu świadczeń dla studentów Uniwersytetu Radomskiego im. Kazimierza Pułaskiego

Polecenia służbowe

Polecenie służbowe 2/2023 z dnia

25 września 2023 r. w sprawie:

obowiązku bezwzględnej realizacji przepisów dotyczących planowania i rozliczania zajęć dydaktycznych w Uniwersytecie Radomskim im. Kazimierza Pułaskiego

Aneta Mirosz

dyrektor Biura Rektora

KRONIKA REKTORSKA

(lipiec – październik 2023 r.)

2 lipca – JM Rektor prof. dr hab. Sławomir Bukowski wziął udział w VIII Rektorskim Rajdzie Rowerowym na trasie Radom – Skaryszew – Radom.

30 czerwca – JM Rektor wziął udział w II Kongresie Radom Przyszłości, którego organizatorem była Platforma Przemysłu Przyszłości, wygłosił wykład *Rola uniwersytetów i politechnik w budowie ekosystemu wspierającego przemysł przyszłości* oraz uczestniczył w panelu dyskusyjnym.

12 lipca – JM Rektor uczestniczył w uroczystości „Czepkowania” na Wydziale Nauk Medycznych i Nauk o Zdrowiu. Czepkowanie nawiązuje do wieloletniej tradycji wprowadzenia absolwentów do grupy zawodowej przez symboliczne przekazanie czepka pielęgniarskiego. Uroczystość stanowi zakończenie edukacji zawodowej studentów kierunku Pielęgniarstwo na poziomie studiów I stopnia.

14 lipca – JM Rektor otrzymał Brązowy Medal za Zasługi dla Policji

podczas uroczystych obchodów Święta Policji na placu przed siedzibą Komendy Miejskiej Policji w Radomiu.

17 lipca – JM Rektor wraz z 26 innymi podmiotami podpisał list intencyjny na rzecz utworzenia Centralnej Doliny Wodorowej im. Braci Łaszczyńskich. Dolina będzie funkcjonować na obszarze trzech województw: łódzkiego, mazowieckiego i świętokrzyskiego. Podpisaniu listu intencyjnego towarzyszyli minister Anna Moskwa i wiceminister Ireneusz Zyska.

1 września – JM Rektor wziął udział w konferencji prasowej, podczas której uroczystie odsłonięto tablicę urzędową z nową nazwą Uniwersytetu. Podczas przemówienia JM Rektor podziękował wszystkim tym, którzy przyczynili się do tego sukcesu.

18 września – JM Rektor odbył wizytę w Muğla Sitki Koçman University w Turcji, gdzie spotkał się z rektorem Uniwersytetu, prof. dr. Turhanem Kaçarem.

Podczas spotkania omówiono wiele kwestii, m.in. perspektywy rozwoju współpracy dydaktycznej i naukowo-badawczej w zakresie wszystkich dyscyplin i kierunków studiów, które są rozwijane na obu uczelniach.

5 października – JM Rektor przewodniczył uroczystej inauguracji roku akademickiego, pierwszej po uzyskaniu przez naszą Uczelnię statusu pełnoprawnego Uniwersytetu. Uroczystość swoją obecnością uświetnili przedstawiciele Ministerstwa Edukacji i Nauki, delegaci Ministerstwa Klimatu i Środowiska, parlamentarzyści ziemi radomskiej, przedstawiciele władz wojewódzkich, przedstawiciele władz miejskich.

27 października – JM Rektor wziął udział w uroczystym dyplomatorium pierwszych absolwentów kierunku lekarskiego z Wydziału Nauk Medycznych i Nauk o Zdrowiu.

Justyna Ćwiertnia

Nobilitacja i ogromne wyzwanie

UNIwersYTET RADOMSKI

Od 1 września 2023 roku, na mocy ustawy podpisanej przez Prezydenta RP, nasza Uczelnia dołączyła do grona pełnoprawnych uniwersytetów stając się Uniwersytetem Radomskim im. Kazimierza Pułaskiego. JM Rektor prof. dr hab. Sławomir Bukowski wraz z zaproszonymi gośćmi uroczystie odstonili na budynku rektoratu tablicę z nową nazwą uczelni.

I tak, żeby stać się uniwersytetem, uczelnia musi mieć uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora w 8 dyscyplinach, obejmujących całe spektrum badań naukowych. Będąc uniwersytetem „przymiotnikowym” nadawała stopień doktora w 6 dyscyplinach, w tym w 4 odpowiadających nazwie uczelni.

Poniżej prezentujemy kalendarium kolejnych przekształceń naszej uczelni.

1950 – Wieczorowa Szkoła Inżynierska NOT

1965 – Kielecko-Radomska Wieczorowa Szkoła Inżynierska

1967 – Kielecko-Radomska Wyższa Szkoła Inżynierska

1974 – Przekształcenie Kielecko-Radomskiej Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Politechnikę Świętokrzyską

1974 – utworzenie Radomskiego Ośrodka Politechniki Świętokrzyskiej

1978 – Wyższa Szkoła Inżynierska

1996 – Politechnika Radomska im. Kazimierza Pułaskiego

2012 – Uniwersytet Technologiczno-Humanistyczny im. Kazimierza Pułaskiego

2023 – Uniwersytet Radomski im. Kazimierza Pułaskiego

Uroczystość zmiany nazwy uczelni zgromadziła wielu znamienitych gości. Obecni byli posłanki i posłowie: Agnieszka Górka, Marek Suski, Andrzej Kosztowniak, wiceprezydent i prezydent Radomia: Katarzyna Kalinowska i Radosław Witkowski.

Poniżej prezentujemy obszernie fragmenty przemówienia JM Rektora prof. dr hab. Sławomira Bukowskiego, który podziękował wszystkim tym, którzy przyczynili się do tego sukcesu:

(...) Spełniło się marzenie wielu pokoleń absolwentów radomskiej Alma Mater i mieszkańców Radomia. Od dzisiaj nasza Uczelnia nosi nazwę Uniwersytet Radomski im. Kazimierza Pułaskiego. Ale nie jest to tylko zmiana nazwy, to jest zmiana statusu Uczelni. Dołączyliśmy do zacnego grona uniwersytetów.

Dziękuję nauczycielom akademickim – badawczo-dydaktycznym i dydaktycznym. To Wasze osiągnięcia naukowe, wyniki badawcze opublikowane w renomowanych polskich i międzynarodowych czasopismach i wydawnictwach, Wasz

Od lewej: Radosław Witkowski – prezydent Radomia, prof. dr hab. Sławomir Bukowski – rektor, Marek Suski – poseł RP, Andrzej Kosztowniak – poseł RP, Agnieszka Górka – posłanka RP

Tablica z nową nazwą uczelni na budynku rektoratu

wysiłek związany z zapewnieniem wysokiej jakości kształcenia były podstawą osiągnięcia statusu Uniwersytetu.

Dziękuję prorektorom, dziekanom, prodziekanom, kierownikom katedr, członkom Senatu, kierownikom jednostek ogólnouczelnianych i międzywydziałowych, kwestorowi, kierownikom jednostek administracyjnych oraz wszystkim pracownikom, którzy swoją ciężką pracą organizacyjną, wspólnie ze mną, sprościli zadaniom, których celem było osiągnięcie statusu Uniwersytetu.

Dziękuję byłym pracownikom Uczelni, w szczególności byłym rektorom; to Państwa praca i wysiłek włożone w budowanie Uczelni, realizowanie kolejnych strategii jej rozwoju, dbanie o jej dobre imię, doprowadziły nas do dnia dzisiejszego i sukcesu, który dziś świętujemy.

Dziękuję Radzie Uczelni oraz Radzie Patronackiej za wsparcie i każdorazowe zaangażowanie w podejmowane przez nas inicjatywy i działania.

Dziękuję europarlamentarzystom i parlamentarzystom regionu radomskiego i tym spoza regionu, którzy poparli ideę zmiany nazwy oraz statusu naszej Uczelni”.

Szczególne słowa podziękowania JM Rektor skierował do posłów Marka Suskiego i Andrzeja Kosztowniaka, których ogromne zaangażowanie i inicjatywa poselska doprowadziły ideę Uniwersytetu Radomskiego do pomyślnego finału. Podziękował także władzom Miasta Radomia i wszystkim radomianom, którzy dopingowali nas w w działaniach podjętych na rzecz zmiany statusu naszego Uniwersytetu.

Wojciech Bielawski

Od lewej: dr hab. inż. Wojciech Żurowski prof. URad., prorektor; dr hab. inż. Waldemar Nowakowski prof. URad., prorektor; prof. dr hab. Sławomir Bukowski, rektor; dr hab. Elżbieta Sałata, prof. URad., prorektor; Agnieszka Górńska, posłanka RP; Andrzej Kosztowniak, poseł RP

Pracownicy uczelni podczas uroczystości

Kryteria PKA spełnione

LEKARSKI POZYTYWNE

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej wydało uchwałę w sprawie oceny programowej kierunku lekarskiego prowadzonego w Uniwersytecie Radomskim im. Kazimierza Pułaskiego na poziomie jednolitych studiów magisterskich o profilu ogólnoakademickim.

Bardzo dobra wiadomość dotarła od Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Po zapoznaniu się z opinią zespołu nauk medycznych i nauk o zdrowiu, raportem zespołu oceniającego oraz stanowiskiem Uczelni w sprawie oceny programowej kierunku lekarskiego Prezydium

Polskiej Komisji Akredytacyjnej wydało ocenę pozytywną.

Następna ocena programowa kierunku lekarskiego na Uniwersytecie Radomskim powinna nastąpić dopiero w roku akademickim 2028/2029, czyli po 6 latach od przeprowadzonej wizytacji. Poprzednia wizytacja PKA była w roku 2021

i prowadzenie kierunku lekarskiego było przyznane warunkowo tylko na dwa lata. Obecna ocena jest zatem niezwykle pomyślna.

Podjęte działania przez władze Uniwersytetu i wydziału zaowocowały znakomitą wiadomością. Wydział spełnił więc wszystkie wymagania procedury oceny programowej.

Odetchnęliśmy z wielką ulgą tym bardziej, że dopiero za sześć lat kierunek lekarski będzie poddany kolejnej kontroli. Warto było ciężko pracować. Jesteśmy naprawdę uradowani – powiedział uśmiechnięty dziekan wydziału dr hab. n. med. Ryszard Tomasiuk, prof. URad.

Poniżej prezentujemy & 2 uchwały Prezydium PKA: „Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej stwierdza, że proces kształcenia realizowany na Uniwersytecie Technologiczno-Humanistycznym im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu umożliwia studentom kierunku lekarskiego osiągnięcie założonych efektów uczenia się dla jednolitych studiów magisterskich o profilu ogólnoakademickim.

Wszystkie kryteria określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 września 2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1787), uszczegóło-

Wydział Nauk Medycznych i Nauk o Zdrowiu

wione w załączniku nr 2 do Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, stanowiącego załącznik do uchwały nr 4/2018 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 grudnia 2018 r. ze zm., zostały spełnione, co zgod-

nie z ust. 3 pkt. 1 załącznika nr 3 do Statutu PKA, uzasadnia wydanie oceny pozytywnej”.

Wojciech Bielawski

Rektor w Turcji

PERSPEKTYWY WSPÓŁPRACY

W drugiej połowie września rektor Uniwersytetu Radomskiego, prof. dr hab. Sławomir Bukowski przebywał w Muğla Sitki Koçman University w Turcji.

Podczas spotkania z rektorem tureckiego Uniwersytetu, prof. dr Turhanem Kaçarem omówiono m.in. perspektywy rozwoju współpracy dydaktycznej i naukowo-badawczej w zakresie dyscyplin i kierunków studiów, które są rozwijane na obu uczelniach, ze szczególnym uwzględnieniem kierunków prowadzonych na dwóch tureckich wydziałach: Wydziale Nauk Humanistycznych

i Artystycznych oraz Wydziale Nauk Ekonomicznych i Administracyjnych.

W rozmowach uczestniczyli między innymi prof. Hulya Kara, który zainteresowany jest podjęciem współpracy w zakresie nanotechnologii. Akces współpracy w zakresie ekonomii i finansów złożył prof. Turan Subasat, który w kwietniu 2021 roku na Wydziale Ekonomii i Finansów naszego Uniwersytetu wygłosił wykład

„The political economy of international trade”.

Muğla Sitki Koçman University powstał w 1992 roku jako uniwersytet państwowy z czterema wydziałami. W ciągu ostatnich 20 lat uczelnia rozrosła się i obejmuje 18 wydziałów, 4 szkoły wyższe, 5 szkół, 13 szkół zawodowych oraz 35 ośrodków badawczo-aplikacyjnych. Dziś Uniwersytet Muğla Sitki Koçman obejmuje

kampus o powierzchni dwóch milionów metrów kwadratowych oraz mniejsze obiekty uniwersyteckie i szkoły w całej prowincji. Obecnie uczelnia kształci ponad 41 805 studentów i zatrudnia ponad 1300 pracowników naukowych.

Planowana współpraca oferuje szerokie możliwości działania i rozwoju w wielu dziedzinach i dyscyplinach nauki prowadzonych na Uniwersytecie Radomskim. Nasz Uniwersytet w ramach programu Erasmus+ ma podpisanych ponad 100 umów z uczelniami europejskimi.

Wojciech Bielawski

Od lewej: prof. dr Turhan Kaçar, rektor tureckiego Uniwersytetu i prof. dr hab. Sławomir Bukowski, rektor Uniwersytetu Radomskiego

Pierwsza w Uniwersytecie Radomskim

INAUGURACJA R. AK. 2023/24

Inauguracja roku akademickiego 2023/24 miała szczególny charakter, gdyż po raz pierwszy odbyła się w Uniwersytecie Radomskim im. Kazimierza Pułaskiego. Od 1 września br. taka jest oficjalna nazwa naszej uczelni.

5 października 2023 roku Aula Główna naszej uczelni była wypełniona do ostatniego miejsca. Uroczystość poprzedziła msza święta w intencji środowiska akademickiego, odprawiona w radomskiej katedrze, której przewodniczył ks. bp Marek Solarczyk.

W wydarzeniu udział wzięli przedstawiciele władz państwowych i samorządowych, m.in. dyrektor generalny Ministerstwa Edukacji i Nauki Sławomir Adamiec, delegaci Ministerstwa Klimatu i Środowiska, parlamentarzyści ziemi radomskiej, wicewojewoda mazowiecki Artur Standowicz, Prezydent Miasta Radomia Radosław Witkowski, przewodnicząca Rady Miejskiej Kinga Bogusz, a także przedstawiciele zaprzyjaźnionych uczelni, szkół średnich, prezesi instytucji i firm, wójtowie i burmistrzowie gmin, z którymi uczelnia współpracuje.

Po wprowadzeniu pocztu sztandarowego i odśpiewaniu hymnu państwowego, JM Rektor prof. dr hab. Sławomir Bukowski wygłosił przemówienie. Został również odczytany list od premiera RP Mateusza Morawieckiego.

Następnie studenci pierwszego roku z różnych wydziałów naszej uczelni przystąpili do immatrykulacji.

Uroczystość uświetnili swoimi występami Chór Akademicki pod kierownictwem pani Agnieszki Kobierskiej, orkiestra wojskowa pod batutą kapitana Łukasza Kukulskiego oraz trio fortepianowe z Zespołu Szkół Muzycznych im. Oskara Kolberga w Radomiu.

Podczas uroczystości zostały wręczone odznaczenia i nagrody:

Złoty Medal za długoletnią służbę otrzymali: Wioletta Sarnecka, Marzena Trojanowska, Hanna Wojdała-Markowska, Małgorzata Wojtyniak.

Medalem Srebrnym za długoletnią służbę zostali odznaczeni: Ewa Falkiewicz, Krzysztof Górski, Ewa Jabłońska, Leszek Jemioł, Ewa Krot-Sieniawska, Monika Maj, Agnieszka Mikołajczyk, Tomasz Perzyński, Katarzyna Sieradzka, Katarzyna Ziębakowska-Cecot.

Medal Brązowy za długoletnią służbę otrzymali: Kinga Łągowska, Marta Orzechowska-Ochnia oraz pośmiertnie śp. Radosław Figura.

WYDARZENIA

Nauczycielom akademickim za szczególne zasługi dla oświaty i wychowania przyznano **Medale Komisji Edukacji Narodowej**. Otrzymali je: Anna Dąbrowska, Tomasz Dąbrowski, Marian Gawinek, Małgorzata Górską, Małgorzata Lotko, Katarzyna Pietrzak, Małgorzata Pracaka, Joanna Smarż, Paweł Śwital, Ryszard Tomasiuk, Wojciech Wojtyła, Anna Wolak-Tuzimek.

Profesorowie: Wincenty Lotko, Mirosław Luft, Kazimierz Ortyński i Jerzy Żuchowski zostali uhonorowani z okazji 50-lecia jubileuszu pracy w Uniwersytecie Radomskim. JM Rektor prof. dr hab. Sławomir Bukowski wręczył jubilatom listy gratulacyjne oraz podziękowania

„za trud włożony w wychowanie i kształcenie studentów oraz za pracę na rzecz rozwoju Uczelni”. Wyróżnieni Profesorowie otrzymali rzesiste brawa od uczestników uroczystości.

Wykład inauguracyjny na temat „Wybrane aspekty żywieniowe w kontekście tłuszczów zwierzęcych i roślinnych” wygłosiła prof. Małgorzata Kowalska z Wydziału Inżynierii Chemicznej i Towaroznawstwa.

Uroczyste odśpiewanie *Gaudeamus* zakończyło ceremonię otwarcia roku akademickiego.

Karolina Derleta

Msza św. w katedrze radomskiej inaugurująca nowy rok akademicki w Uniwersytecie Radomskim

Chór Akademicki Uniwersytetu Radomskiego

Senat Uniwersytetu Radomskiego przed katedrą

WYDARZENIA

Przemówienie inauguracyjne JM Rektora prof. dr. hab. Sławomira Bukowskiego

Inauguracja nowego roku akademickiego zgromadziła wielu znamienitych gości

WYDARZENIA

Poczet sztandarowy Uniwersytetu Radomskiego

Marek Suski – poseł RP

Immatrykulacja studentów pierwszego roku

Srebrny medal za długoletnią służbę otrzymali (od lewej): Krzysztof Górski, Ewa Jabłońska, Katarzyna Sieradzka, Leszek Jemioł, Ewa Krot-Sieniawska, Monika Maj, Tomasz Perzyński, Katarzyna Ziębakowska-Cecot

Radosław Witkowski, prezydent Radomia

WYDARZENIA

Złoty Medal za długoletnią służbę otrzymali (od prawej):
Hanna Wojdała-Markowska, Marzena Trojanowska, Małgorzata Wojtyniak,
Wioletta Sarnecka

Joanna Kluzik-Rostkowska, posłanka RP

Medale Komisji Edukacji Narodowej otrzymali (od lewej): Ryszard Tomasiuk,
Anna Dąbrowska, Tomasz Dąbrowski, Paweł Śwital, Anna Wolak-Tuzimek,
Joanna Smarż, Małgorzata Pracka, Wojciech Wojtyła, Katarzyna Pietrzak,
Małgorzata Górnska, Marian Gawinek

Wykład inauguracyjny wygłosiła
prof. dr hab. inż. Małgorzata Kowalska

Profesorowie naszej Uczelni obchodzący 50-lecie swojej pracy.
Od prawej: prof. dr hab. inż. Mirosław Luft, prof. dr hab. inż. Wincenty Lotko,
prof. dr hab. inż. Jerzy Żuchowski, prof. dr hab. Kazimierz Ortyński

Coraz wyżej w rankingu

PUNKTY DLA CZASOPISMA

Zgodnie z komunikatem Ministra Edukacji i Nauki z dnia 17 lipca 2023 roku w sprawie wykazu czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych, czasopismo naukowe Central European Review of Economics & Finance, prowadzone przez Wydział Ekonomii i Finansów Uniwersytetu Radomskiego, uzyskało 70 pkt.

Czasopismo po raz pierwszy ukazało się w 2011 roku. Ostatni numer jest edytowany Vol 41, No 6.

Publikowane są w nim oryginalne artykuły z zakresu mikroekonomii, makroekonomii, ekonomii międzynarodowej, finansów międzynarodowych, polityki gospodarczej, ekonomii finansowej, finansów, bankowości, rachunkowości, ubezpieczeń oraz teorii zarządzania i zarządzania, kładąc główny nacisk na najwyższej jakości wkład analityczny i empiryczny w wyżej wymienionych głównych obszarach.

Być może już niedługo czasopismo dołączy do grona periodyków, które mają 100 punktów.

Wojciech Bielawski

„Czepkowanie”

ZACHOWANIE TRADYCJI

W dniu 12 lipca odbyła się uroczystość „Czepkowania”, która stanowi zakończenie edukacji zawodowej studentów kierunku Pielęgniarstwo na poziomie studiów pierwszego stopnia. Władze wydziału corocznie tak żegnają swoich absolwentów.

Aula Główna Uniwersytetu wypełniła się w tym dniu absolwentami, studentami i pracownikami Wydziału Nauk Medycznych i Nauk o Zdrowiu. Obecni byli także rektor prof. dr hab.

Sławomir Bukowski i prorektor dr hab. Elżbieta Sałata, prof. UTH Rad.

Czepkowanie nawiązuje do wieloletniej tradycji wprowadzenia absolwentów do grupy zawodowej

przez symboliczne przekazanie czepeka pielęgniarskiego. W tym roku symboliczny czepek nałożony przez przedstawicieli kierownictwa katedry Pielęgniarstwa Wydziału Nauk Me-

dycznych i Nauk o Zdrowiu otrzymało 37 absolwentek.

Po ślubowaniu o treści: „Z głęboką cziąg i dumą przyjmuję dany mi symbol pielęgniarstwa. Ślubuję, że uczynię wszystko, aby stał się on w praktyce symbolem tego, co dobre, ludzkie i szlachetne. Będę przestrzegać zasad etyki zawodowej, rzetelnie przygotowywać się do przyszłej pracy zawodowej. Zawsze będę służyć pomocą potrzebującym, słabym i cierpiącym. Ślubuję dbać o honor uczelni, wzbogacać jej tradycję i dorobek”. Po ślubowaniu absolwentki odśpiewały Hymn Pielęgniarek i Położnych.

Tradycja zakładania czepka sięga 1911 roku, kiedy to po raz pierwszy w Polsce nosiły go uczennice Szkoły Pielęgniarskiej w Krakowie. Choć od 1991 roku pielęgniarki i położne nie mają obowiązku noszenia czepków, stanowi on istotną część stroju galowego, ubieranego podczas państwowych i zawodowych uroczystości. Czepki to symbol pokory i chęci służenia innym ludziom.

W uroczystości wśród zaproszonych gości byli m.in.: Izabela Kucharska – zastępca Głównego Inspektora Sanitarnego Kraju, prof. Mariola Głowacka – przewodnicząca Krajowej Rady Akredytacyjnej Szkół Pielęgniarek i Położnych, prorektor ds. Collegium Medicum Akademii Mazowieckiej w Płocku, Mariola Łodzińska – prezes Naczelnej Rady Pielęgniarek i Położnych, Małgorzata Sokulska – przewodnicząca Okręgowej Izby Pielęgniarek i Położnych w Radomiu. Władze Radomia reprezentowała Katarzyna Kalinowska – zastępca prezydenta naszego miasta. Byli również przedstawiciele radomskich szpitali, zaprzyjaźnionych uczelni i oczywiście rodziny i przyjaciele absolwentek.

Wojciech Bielawski

Fundacja „Dzieło Nowego Tysiąclecia”

UNIwersYTET DLA MŁODZIEŻY

W dniach 17-19 lipca 2023 roku na naszym Uniwersytecie przebywała blisko tysięcosobowa grupa młodzieży w ramach zaproszenia Fundacji „Dzieło Nowego Tysiąclecia”.

Fundacja, popularyzując polską naukę, zaprasza najzdolniejszą młodzież szkół średnich do poznania środowiska akademickiego poprzez pobyty na uczelniach, spotkania z naukowcami, poznawanie współczesnych metod badań naukowych oraz motywowanie do pogłębiania wiedzy i podejmowania kolejnych wyzwań edukacyjnych.

Patronat nad wydarzeniem objął JM Rektor naszego Uniwersytetu prof. dr hab. Sławomir Bukowski, a jego koordynatorem była dr hab. Elżbieta Sałata, prof. URad. W roku 2022 gościliśmy po raz pierwszy młodzież pod egidą Fundacji.

Tegoroczne, lipcowe spotkania odbywały się równocześnie na wszystkich wydziałach. Młodzież została podzielona na grupy i uczestniczyła w różnego rodzaju warsztatach, zajęciach laboratoryjnych, pokazach, grach i quizach przygotowanych przez pracowników i studentów. Była nauka, ale była też zabawa. Wszystkie

WYDARZENIA

wydziały przygotowały niezwykle ciekawe i różnorodne tematycznie zajęcia edukacyjne. Spotkanie było jednocześnie doskonałą okazją do promocji uczelni, która we wrześniu stała się Uniwersytetem Radomskim.

Fundacja „Dzieło Nowego Tysiąclecia” została powołana w 2000 roku przez Konferencję Episkopatu Polski. Ideą jej jest promowanie nauczania Papieża Jana Pawła II poprzez wspieranie określonych przedsięwzięć społecznych, ale głównie w dziedzinie edukacji i kultury. Na czele Rady Fundacji stoi ks. kard. Kazimierz Nycz. W ciągu dwudziestu trzech lat swojej działalności Fundacja objęła opieką kilka tysięcy młodych ludzi z całej Polski.

Młodzież zapoznała się z lokalnym środowiskiem akademickim poprzez udział w różnych warsztatach metodycznych, zabawach i grach zespołowych, przygotowanych przez wykładowców oraz studentów Filologii Angielskiej, Pedagogiki, Psychologii oraz Wychowania Fizycznego. Aktywności językowe pozwoliły rozwinąć przede wszystkim umiejętność mówienia po angielsku. Na treningu interpersonalnym stypendyści Fundacji rozwijali swoje kompetencje społeczne z wykorzystaniem *kart metaforycznych*, materiałów dydaktycznych – *koło współpracy*, gry dydaktycznej podczas której poszukiwany był synergiczny sposób rozwiązania konfliktu oraz zagadki kryminalnej – *Na tropie uprzedzeń*.

Celem spotkań była integracja, trenowanie umiejętności rozwiązywania konfliktów oraz kształtowanie postawy szacunku dla drugiego człowieka w szczególności o odmiennych poglądach, wartościach czy postawach. Gry i zabawy ruchowe pozwoliły wzmocnić relacje pozytywne między uczestnikami, kształtować ich sprawność fizyczną oraz umiejętność współpracy.

Wojciech Bielawski

II Kongres Radom Przyszłości

RADOM DZIŚ RADOM JUTRO

II Kongres Radom Przyszłości, którego organizatorem była Platforma Przemysłu Przyszłości, odbył się w dniach 30.06 - 1.07 na dziedzińcu dawnej Fabryki Broni „Łucznik” w Radomiu. Po raz pierwszy uczestnicy kongresu spotkali się w październiku 2022 roku.

Celem kongresu jest przybliżenie jego uczestnikom i mieszkańcom naszego miasta zagadnień związanych z rozwojem i wyzwaniem gospodarki w naszym regionie z uwzględnieniem uwarunkowań miejskich Radomia.

I tym razem w spotkaniu uczestniczyli przedsiębiorcy z całego kraju, a także parlamentarzyści i samorządowcy. W kongresie wzięli udział przedstawiciele naszego Uniwersytetu. Rektor prof. dr. hab. Sławomir Bukowski wygłosił wykład *Rola uniwersytetów i politechnik w budowie ekosystemu wspierającego przemysł przyszłości* oraz uczestniczył w panelu dyskusyjnym. Ponadto dr hab. Marzanna Lament, prof. UTH Rad. oraz dr hab. Anna Wolak-Tuzimek, prof. UTH Rad. zaprezentowały wyniki badań realizowane wśród uczniów szkół średnich i studentów UTH Rad., które dotyczyły stosunku radomskiej młodzieży do technologii, miasta i edukacji przyszłości, a także przedstawiły raport swojego autorstwa *Radom Przyszłości „(re) Aktywacja”*, który powstał na zlecenie Fundacji Platforma Przemysłu Przyszłości przy współpracy trzech publicznych uczelni – Uniwersytetu Jagiellońskiego, Uniwersytetu Technologiczno-Humanistycznego w Radomiu, Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach oraz Obserwatorium Polityki Miejskiej Instytutu Rozwoju Miast i Regionów oraz Radomskiego Towarzystwa Naukowego. Raport wzbudził duże zainteresowanie wśród uczestników kongresu.

Uczestnicy II Kongresu Radom Przyszłości
(fot: Fundacja Platforma Przemysłu Przyszłości)

W spotkaniu wzięło udział wielu radomian
(fot: Fundacja Platforma Przemysłu Przyszłości)

W pracach kongresu aktywnie uczestniczyli przedstawiciele Wydziału Transportu, Elektrotechniki i Informatyki oraz Akademickiego Inkubatora Przedsiębiorczości UTH Rad. W jednym z paneli tematycznych o możliwości uruchomienia przewozów towarowych z radomskiego lotniska oraz o Transporcie 4.0 mówił dziekan wydziału dr hab. inż. Tomasz Perzyński, prof. UTH Rad.

Wydaje się, że idea powołania kongresu i jego kolejne edycje przybliżają jego uczestnikom i mieszkańcom naszego miasta uwarunkowania społeczne, finansowe, przestrzenno-środowiskowe i instytucjonalne Radomia i regionu z wykorzystaniem kapitału ludzkiego, społecznego i kreatywnego.

Wojciech Bielawski

Otwarcie pod koniec roku

CENTRUM TECHNOLOGII CYFROWYCH

Rozpoczynamy budowę Centrum Technologii Cyfrowych (CTC), które będzie jednostką ogólnouczelnianą o charakterze badawczo-dydaktycznym z siedzibą na Wydziale Mechanicznym. Całość inwestycji zakończy się w 2023 roku.

W ramach CTC powstaną na naszym Wydziale dwa z trzech zaplanowanych modułów, tj.:

- Pracownia Projektowania i Prototypowania;
- Demonstrator modułowej linii produkcyjnej Przemysłu 4.0.

Zadaniem Centrum będzie m.in.:

1. Upowszechnianie nowych technologii mających na celu połączenie świata cyfrowego i fizycznego.
2. Dostosowywanie metod kształcenia do aktualnych potrzeb rynku pracy i rozwoju przemysłu.
3. Rozwój nowoczesnych obszarów technologicznych takich jak: autonomiczna robotyzacja, przemysłowy internet rzeczy, VR/AR, sztuczna inteligencja i uczenie maszynowe.

Centrum będzie prowadziło współpracę z krajowymi i zagranicznymi ośrodkami akademickimi oraz partnerami przemysłowymi w zakresie eksperymentalnych prac badawczo-rozwojowych obejmujących opracowywanie, testowanie i optymalizację rozwiązań projektowych Przemysłu 4.0.

Nadzór nad pracami w CTC objął dr inż. Marcin Wikło, pracownik Wydziału Mechanicznego.

*oprac. Wojciech Bielawski
na podst. materiałów otrzymanych
od Marcina Wikła*

(od red.): **Marcin Wikło**, pracownik naukowy w Uniwersytecie Radomskim. Pierwsze szlify pracy naukowej zdobył w trakcie studiów doktoranckich w Instytucie Podstawowych Problemów Techniki PAN, gdzie pracował w ramach realizowanych projektów do 2011 roku. Doświadczenie w pracy z przemysłem zdobył w trakcie realizacji wielu projektów badawczo-rozwojowych oraz wdrożeniowych realizowanych przy współpracy z firmami w ramach projektów krajowych jak i międzynarodowych. Ekspert zewnętrzny w Fundacji Platforma Przemysłu Przyszłości. Z początkiem roku 2023 objął funkcję dyrektora Centrum Technologii Cyfrowych umiejscowionym na Wydziale Mechanicznym, centrum jest w końcowej fazie realizacji.

STYPENDIUM W USA

W roku 2023 dr Ewa Klęczaj-Siara jako jedyna osoba z Polski otrzymała stypendium naukowe „Study of the U.S. Institutions for Scholars” z Departamentu Stanu USA. „Kurier” donosił o tym w numerze 2/10/2023.

Dr Ewa Klęczaj-Siara przez sześć tygodni przebywała w New York University (NYU) jako visiting scholar, gdzie reprezentowała Uniwersytet Radomski w grupie naukowców z 18 krajów (Kamerun, Zambia, Tunezja, Irak, Bahrajn, Chile, Peru, Kostaryka, Nepal, Indie, Bangladesz, Hongkong, Mauritius, Timor Wschodni, Bułgaria, Finlandia, Austria, Polska).

Głównym tematem programu była różnorodność etniczna i rasowa Stanów Zjednoczonych oraz wpływ grup mniejszościowych na współczesną Amerykę. Wymiana doświadczeń naukowych w dziedzinie American Studies, dyskusje w gronie międzynarodowym oraz codzienne zdobywanie nowej wiedzy na temat kultury i społeczeństwa Stanów Zjednoczonych to największe atuty programu.

W ramach programu dr Ewa Klęczaj-Siara uczestniczyła w licznych spotkaniach z naukowcami NYU, dyplomatami i specjalistami do spraw kultury. Dyskusje dotyczyły takich tematów jak nierówności społeczne i ekonomiczne w USA, rasizm, problemy gospodarcze, polityka zagraniczna USA, zmiany w szkolnictwie wyższym, nowe trendy w kulturze popularnej, literaturze i sztuce.

Podczas pobytu w Nowym Jorku dr Ewa Klęczaj-Siara odwiedziła znane ośrodki kultury amerykańskiej, m.in. Ellis Island National Museum of Immigration, Museum of Modern Art, The Metropolitan Museum of Art, Museum of the City of New York, Brooklyn Museum, Bronx Museum of Arts, a także dzielnice zamieszkiwane przez mniejszościowe grupy etniczne,

New York University – (od lewej) stypendyści z Kamerunu, Chile, Nepalu, Polski (Ewa Klęczaj-Siara), Bangladeszu, Indii i z Zambii

Przed siedzibą Organizacji Narodów Zjednoczonych

takie jak Chinatown, Little Italy, Jackson Heights czy Harlem.

Jednym z najważniejszych punktów programu była wizyta w siedzibie Organizacji Narodów Zjednoczonych w Nowym Jorku, gdzie naukowcy mieli okazję poznać mechanizmy funkcjonowania ONZ.

Dr Ewa Klęczaj-Siara odwiedziła również ważne instytucje polityczne i kulturalne w innych miastach na wschodnim wybrzeżu USA. W Bostonie Centrum J.F. Kennedy’ego oraz historyczną część miasta związaną z Rewolucją Amerykańską. W Filadelfii wzięła udział w spotkaniach edu-

Washington Square, Manhattan, NYC

kacyjnych w budynku Independence Hall oraz w Centrum Konstytucyjnym USA. W Waszyngtonie odwiedziła budynki rządowe USA, Bibliotekę Kongresu oraz muzea poświęcone poszczególnym grupom rasowym w USA, m.in. National Museum of

African American History and Culture oraz American Indian Museum.

W trakcie stypendium dr Ewa Klęczaj-Siara prowadziła badania w zakresie kultury i literatury afro-amerykańskiej w takich ośrodkach nauki jak Schomburg Center for

Research in Black Culture, New York Public Library oraz Elmer Holmes Bobst Library.

*Wojciech Bielawski
na podst. materiałów otrzymanych
od Agaty Budy i Ewy Klęczaj-Siary*

Spotkanie inicjacyjne

WSPÓŁPRACA Z WAT

26 września w Wojskowej Akademii Technicznej odbyło się spotkanie w celu omówienia szczegółów potencjalnej współpracy badawczej we wspólnych zakresach zainteresowań Wojskowej Akademii Technicznej i Uniwersytetu Radomskiego.

Spotkaniu przewodniczyli prof. dr hab. inż. Andrzej Dobrowolski, prorektor ds. naukowych WAT i dr hab. inż. Wojciech Żurowski prof. URad., prorektor ds. badań nauko-

wych Uniwersytetu Radomskiego. Ze strony naszej uczelni wzięli w nim udział także: dr hab. inż. Jerzy Wojciechowski, prof. URad. – prorektor WTEil, dr hab. inż. Marcin Kostrzewa,

prof. URad. – prorektor WICHiT, dr inż. Leszek Chałko i dr inż. Wojciech Kucharczyk.

Podczas spotkania zidentyfikowano obszary wspólnych zainteresowań

w elektroenergetyce, budownictwie, uczeniu maszynowym i AI, technologii wytwarzania broni i amunicji, badań nieniszczących, konstrukcji i technologii oprzyrządowania do produkcji broni i uzbrojenia, technologii obróbki specyficznych części broni, druku 3D, zastosowania metalurgii proszków w wytwarzaniu elementów amunicji, badania procesów tarcia oraz sporządzania charakterystyk tribologicznych.

Cezary Majewski

Spotkaniu przewodniczyli:

prof. dr hab. inż. Andrzej Dobrowolski, prorektor ds. naukowych WAT (trzeci od lewej)
i dr hab. inż. Wojciech Żurowski, prof. URad., prorektor ds. badań naukowych
Uniwersytetu Radomskiego (czwarty od lewej)

Debata Radom 2035

AKADEMICKI RADOM

Debata z cyklu „Radom 2035” na temat „Radom jako silny ośrodek akademicki” odbyła się 5 lipca w Radomskim Klubie Środowisk Twórczych „Łażnia.” Jej organizatorem było Stowarzyszenie Droga Mleczna.

W debacie wzięli udział: Marcin Kędzierski – doktor nauk ekonomicznych, adiunkt w Katedrze Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, Marta Bisz – doktor nauk społecznych w dyscyplinie nauki o bezpieczeństwie w specjalności logistyka. Na co dzień związana zawodowo z Polską Agencją Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP).

Podczas spotkania, uczestnicy szukali odpowiedzi na pytania: czy nasze miasto ma szansę na rewolucję akademicką? Czy sąsiednie ośrodki akademickie są dla Radomia przeszkodą uniemożliwiającą progresywny rozwój w danym obszarze? I wiele innych dotyczących tego tematu.

Naszą Uczelnię reprezentowali: JM Rektor prof. dr hab. Sławomir Bukowski, dr hab. Elżbieta Sałata –

prorektor, prof. dr hab. inż. Tomasz Wasilewski, dziekani wydziałów i liczna grupa pracowników.

Nawiązując do tematu spotkania, rektor Uniwersytetu mocno podkreślił, że obecna pozycja naszej uczelni i rychła zmiana jej nazwy w Uniwersytet Radomski nie jest zmianą kosmetyczną, a uznaniem jej dokonań naukowych i dydaktycznych. Ażeby stać się uniwersytetem, uczelnia musiała wykazać uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora w 8 dyscyplinach, obejmujących całe spektrum badań naukowych.

Wiele interesujących tematów poruszył w swoim wystąpieniu prof. dr hab. inż. Tomasz Wasilewski z Katedry Chemii Przemysłowej Wydziału Inżynierii Chemicznej i Towaroznawstwa. Zwrócił uwagę, że proces dydaktyczny wymaga dostosowania

prof. dr hab. inż. Tomasz Wasilewski

programów kształcenia do oczekiwań pracodawców i zwiększenia udziału przedmiotów prowadzonych przez osoby związane z przemysłem (tzw. praktyków). Podkreślił, że newralgiczną sprawą jest pozyskanie przez uczelnie środków finansowych pozwalających na aplikowanie do programu studiów przedmiotów

prowadzonych przez wybitnych specjalistów z danej dziedziny – zwiększenie tzw. elitarności kształcenia. Zaproponował również utworzenie studiów specjalistycznych dla osób pracujących w przemyśle, pozwalających podnieść kompetencje zawodowe oraz umożliwiających rozszerzenie konkretnych zainteresowań.

Spotkanie miało charakter otwarty, co umożliwiło gościom wzięcie aktywnego udziału w debacie, zadawania ciekawych pytań ekspertom, a także odniesienia się do prezentowanych tez i przemysłów.

Wojciech Bielawski

Wystawa w Bibliotece

BHP TO COŚ WIĘCEJ

Wystawa zatytułowana „Bezpieczeństwo pracy. Historia, która trwa” została otwarta 13 października br. w Bibliotece Uniwersyteckiej.

Jej organizatorami są: Wydział Inżynierii Chemicznej i Towaroznawstwa, Ogólnopolskie Stowarzyszenie Pracowników Służby BHP oddział w Radomiu i Biblioteka Uniwersytecka. Pomysłodawcy wystawy pokusili się o zaprezentowanie zmiany w tradycyjnym pojmowaniu służby bhp. Podczas wernisażu służyli swoją wiedzą, opinią lub po prostu odpowiedziami na zadawane pytania.

Ekspozycja została podzielona na witryny tematyczne, między innymi w zakresie prowadzenia szkoleń, środków ochrony, plakatów promujących (dziś nazwalibyśmy je elementami marketingu wewnętrznego) i innych narzędzi wspomagających bezpieczeństwo pracy. Zaprezentowano też miejsce pracy pracownika służby bhp oraz bezpieczeństwo pracy widziane oczami studentów i dzieci. Podkreślenia wymaga interaktywny charakter wystawy.

Zadaniami służby BHP są między innymi profilaktyka i wsparcie pracodawców w zakresie doskonalenia warunków pracy, ich kontrola oraz doradztwo. Funkcjonowanie służby bhp w Polsce oficjalnie usankcjonowano w 1953 roku, a więc dokładnie 70 lat temu. Ten okres wydaje się wystarczająco długi, aby móc mówić o historii. W tym czasie nastąpiła zmiana rozumienia kategorii bhp, gdzie jej tradycyjne pojmowanie zastępowane jest budowaniem kultury bezpieczeństwa.

Wojciech Bielawski

Uroczyste otwarcie wystawy:
13 października 2023 godzina 16.00

Miejsce wystawy:
Budynek Biblioteki Uniwersyteckiej URad
Radom, ul. Chrobrego 33

Patronat honorowy:
J. M. Rektor Uniwersytetu Radomskiego
prof. dr hab. Sławomir I. Bukowski

Realizacja projektu

STAŻ W ATENACH

Pracownicy Wydziału Ekonomii i Finansów wzięli udział w stażu dydaktycznym na University of West Attica (Ateń, Grecja).

Staż dydaktyczny był realizowany w ramach projektu pt. „Zintegrowany Program UTHRad.” POWR.03.05.00-00-Z105/17-00. Uczestniczyli w nim: dr hab. Marzanna Lament, prof. URad., dr Joanna Bukowska, prof. URad. oraz dr Łukasz Zięba, prof. URad. Staż był realizowany w dniach od 17.09.2023 do 01.10.2023 na Wydziale Zarządzania, Ekonomii i Nauk Społecznych w Katedrze Rachunkowości i Finansów greckiego uniwersytetu.

W ramach stażu pracownicy Wydziału Ekonomii i Finansów doskonalili swoje umiejętności i kompetencje dydaktyczne poprzez uczestniczenie w zajęciach dydaktycznych oraz spotkaniach seminaryjnych z pracownikami Katedry Rachunkowości i Finansów.

Wojciech Bielawski

Od lewej: dr Łukasz Zięba; dr Joanna Bukowska, prof. URad.;
dr hab. Marzanna Lament, prof. URad.;
prof. Alina Hyz (University of West Attica - Grecja); prof. dr. hab. Sławomir Bukowski, rektor

REKRUTACJA NA I ROK STUDIÓW W UNIWERSYTECIE RADOMSKIM IM. KAZIMIERZA PUŁASKIEGO W ROKU AKADEMICKIM 2023/2024 (wg stanu na dzień 14 października 2023 roku)

W roku akademickim 2023/2024 Uniwersytet Radomski im. Kazimierza Pułaskiego prowadził nabór na pierwszy rok studiów oferując **4420 miejsc** (2600 – studia stacjonarne, 1820 – studia niestacjonarne) na:

- **43** kierunkach kształcenia – na studiach stacjonarnych I stopnia oraz jednolitych studiach magisterskich,
- **15** kierunkach – na studiach stacjonarnych II stopnia,
- **31** kierunkach – na studiach niestacjonarnych I stopnia oraz jednolitych studiach magisterskich,
- **13** kierunkach – na studiach niestacjonarnych II stopnia.

Postępowanie rekrutacyjne na studia prowadzone było zgodnie z podjętymi przez Senat Uczelni uchwałami dotyczącymi zasad rekrutacji na studia w roku akademickim 2023/2024:

- **Uchwała Nr 000000-8/6/2023** Senatu UTH Radom z dnia 29 czerwca 2023 r. w sprawie: *ustalenia warunków, trybu oraz terminu rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji oraz sposobu jej przeprowadzenia w Uniwersytecie Technologiczno-Humanistycznym im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu na rok akademicki 2024/2025*,
- Załącznik do uchwały **Nr 000-8/17/2022** Senatu UTH Radom z dnia 19 maja 2022 r. – *Zasady przyjmowania na studia w Uniwersytecie Technologiczno-Humanistycznym im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu laureatów i finalistów olimpiad stopnia centralnego oraz laureatów konkursów międzynarodowych i ogólnopolskich w latach 2023/2024, 2024/2025, 2025/2026, 2026/2027*

Oraz, zgodnie z dodatkowymi uchwałami określającymi warunki i tryb rekrutacji dla nowo tworzonych od roku akademickiego 2023/2024 kierunków studiów.

Rejestracja kandydatów na studia w systemie SIRK została uruchomiona w dniu 15 maja br. i była możliwa do czasu upływu terminów określonych w harmonogramie rekrutacji:

- do 28 lipca 2023 r. – I termin,
- od 1 sierpnia do 25 września 2025 r. – II termin – rekrutacja uzupełniająca.

Rekrutacja uzupełniająca na studia stacjonarne została przedłużona do **dnia 14 października br.**, natomiast na studia niestacjonarne do dnia 28 października br.

Rekrutację kandydatów na studia, w tym postępowanie kwalifikacyjne, prowadziła Uczelniana Komisja Rekrutacyjna (UKR), w której skład wchodził przedstawiciel wszystkich wydziałów. Za rekrutację na studia cudzoziemców odpowiadał Dział Współpracy z Zagranicą. Za funkcjonowanie systemu SIRK pod względem informatycznym odpowiadał Ośrodek Informatyki i Promocji, natomiast pod względem merytorycznym pełnomocnik rektora ds. rekrutacji studentów na pierwszy rok studiów w URad. oraz sekretarz Uczelnianej Komisji Rekrutacyjnej. Bieżącą obsługę kandydatów – m.in. informacje nt. rekrutacji, przyjmowanie i wstępną weryfikację dokumentów kandydatów na studia – prowadził Centralny Punkt Informacji. O przebiegu postępowania rekrutacyjnego i wynikach kwalifikacji, kandydaci byli powiadamiani na bieżąco w sposób elektroniczny systemowo oraz indywidualnie – korespondencja e-mail, informacje na osobistym profilu w systemie SIRK oraz na rekrutacyjnej stronie internetowej.

W bieżącym roku oferta dydaktyczna uczelni poszerzyła się o trzy nowe kierunki studiów:

- 1) studia I stopnia stacjonarne i niestacjonarne:
  - Zarządzanie,
  - Pojazdy elektryczne i hybrydowe,

- 2) studia jednolite magisterskie stacjonarne i niestacjonarne:

- *Pedagogika specjalna.*

Ze względu na niewielkie zainteresowanie kandydatów niektórymi kierunkami studiów, po zakończeniu rekrutacji podstawowej i uzupełniającej, podjęto decyzję o zaprzestaniu rekrutacji na niektóre kierunki studiów:

- studia I stopnia stacjonarne – 11 kierunków
- studia II stopnia stacjonarne – 7 kierunków
- studia I stopnia niestacjonarne – 11 kierunków
- studia I stopnia niestacjonarne – 7 kierunków.

Tab. Zestawienie kandydatów oraz osób przyjętych na studia w r.ak. 2023/2024

(wg stanu na dzień 26 września 2023 r.)

		kandydaci	przyjęci na studia
studia stacjonarne	I stopnia i mgr	3748	1352
	II stopnia	200	165
Ogółem stacjonarne		3948	1517
studia niestacjonarne	I stopnia i mgr	1037	635
	II stopnia	231	156
Ogółem niestacjonarne		1268	791
Ogółem		5216	2308

Liczba osób zarejestrowanych na studia w systemie SIRK wynosiła 6450, i jest większa w porównaniu z rokiem ubiegłym o około 30%, co świadczy o wzrastającym zainteresowaniu studiami w Uniwersytecie.

Zgodnie z przyznanym uczelni limitem, na kierunek Lekarski przyjęto w I terminie rekrutacji **130** osób na studia stacjonarne oraz **40** na studia niestacjonarne, natomiast liczba kandydatów wynosiła:

- **1533** – kandydatów na kierunek lekarski, studia stacjonarne (130 miejsc).
- **219** – kandydatów na kierunek lekarski, studia niestacjonarne (40 miejsc).

W tegorocznej rekrutacji przyjęto na studia **188** osób z zagranicy, spośród **228** aplikujących. Byli to w przeważającej większości obywatele Ukrainy oraz Mongolii.

Największym zainteresowaniem (oprócz kierunku Lekarskiego) cieszyły się następujące kierunki studiów I stopnia oraz jednolitych magisterskich:

- 1) studia stacjonarne:
  - Psychologia (wyczerpany limit)
  - Pielęgniarstwo (wyczerpany limit)
  - Grafika (wyczerpany limit)
  - Sztuka mediów i edukacja wizualna (wyczerpany limit)
  - Filologia angielska (wyczerpany limit)

WYDARZENIA

- Fizjoterapia
  - Finanse i rachunkowość
  - Zarządzanie
  - Bezpieczeństwo wewnętrzne
  - Transport i logistyka
  - Informatyka
  - Turystyka i rekreacja
- 2) studia niestacjonarne:
    - Finanse i rachunkowość
    - Zarządzanie
    - Elektrotechnika
    - Informatyka
    - Transport i logistyka
    - Filologia angielska
    - Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna
    - Budownictwo

Tab. Rekrutacja w latach ubiegłych – zestawienie kandydatów przyjętych na studia.

		2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023	2022/2023
studia stacjonarne	I stopnia /mgr	1119	893	1191	1417	1352
	II stopnia	241	247	226	166	165
Ogółem stacjonarne		1360	1140	1417	1583	1517
studia niestacjonarne	I stopnia /mgr	364	331	524	611	635
	II stopnia	254	157	176	149	156
Ogółem niestacjonarne		618	488	700	760	791
Ogółem		1978	1628	2117	2343	2308

Od lewej: Ewelina Barszcz, Patrycja Traczyk, Nikola Sałata, Justyna Siara, Natalia Szczepańska

W powyższym zestawieniu podane są liczby przyjętych w ostatnich czterech latach wg stanu końcowego rekrutacji (tj. 31 października danego roku), natomiast **wyniki tegorocznego naboru odnoszą się do dnia 14 października 2023 r.**

*Krzysztof Golec
Pełnomocnik Rektora ds. rekrutacji studentów
na pierwszy rok studiów w URad.*

(od red.): **Dr inż. Krzysztof Golec** – absolwent WSI w Radomiu. W 1987 roku zatrudniony w Uczelni, adiunkt na Wydziale Inżynierii Chemicznej i Towaroznawstwa, obecnie w Katedrze Fizykochemii i Technologii Materiałów. W 2001 roku – doktorat w Kijowskim Uniwersytecie Naukowym (dr n. chem. w zakresie chemii związków wielkocząsteczkowych). Od trzydziestu lat związany z rekrutacją kandydatów na studia, członek i sekretarz UKR, przewodniczący WKR. Od 2008 roku Pełnomocnik Rektora ds. rekrutacji na studia. Jego zainteresowania naukowo-badawcze to: badania materiałów polimerowych oraz modyfikacja polimerów pod kątem nadania im zaprogramowanych właściwości aplikacyjnych. Staże szkoleniowe oraz naukowo-dydaktyczne, m.in.: Universitat de Barcelona, University of Paisley, University Dortmund, Taras Shevchenko National University of Kyiv. Jako stypendysta programu Erasmus+ przeprowadził cykl wykładów tematycznych dla studentów Wydziału Chemii Uniwersytetu Kijowskiego. Od 2018 roku działacz samorządowy – radny gminy Jastrzębia i przewodniczący Gminnej Komisji Edukacji, Sportu, Zdrowia i Spraw Społecznych. Zainteresowania – żeglarstwo, ogród i dobra muzyka.

Promocja uczelni

UNIwersYTET NA EXPO 2023

Po raz pierwszy w naszym mieście zorganizowane zostały Targi Radom Expo. W hali Radomskiego Centrum Sportu zaprezentowało się ponad 60 firm z Radomia. W sektorze edukacyjnym swój potencjał przedstawił Uniwersytet Radomski.

Wystawa odbywała się pod hasłem „Siła radomian – siłą gospodarci”. Wzięło w niej udział kilkadziesiąt firm z różnych branż przemysłu m.in. automatyki, budownictwa, motoryzacji, biznesu czy informatyki. Wystawcy zaprezentowali, w jaki sposób można wykorzystać potencjał gospodarczy naszego miasta.

Nasz Uniwersytet przedstawił bardzo bogatą ofertę różnorodnych możliwości rozwoju, dedykowanych grupie młodych ludzi. Przy przygotowanym stanowisku młodzież miała okazję zapoznać się z ofertą dydaktyczną uczelni oraz porozmawiać o możliwościach, jakie oferuje największa radomska uczelnia oraz dalszych perspektywach jej rozwoju. Dla zainteresowanych przygotowano liczne konkursy, w których była możliwość wygrania atrakcyjnych nagród oraz gadżetów uczelnianych.

Jak podkreślił prezydent Radomia Radosław Witkowski: *Po 30 latach radomska gospodarka się odbudowała. Wróciła w zupełnie innym, nowoczesnym wydaniu. Radom jako 14. siła demograficzna w Polsce, jest 9. siłą pod względem innowacyjności. Jesteśmy w tym aspekcie na równi z Warszawą.* Natomiast Katarzyna Kalinowska, wiceprezydent Radomia dodała: *Blisko 80% studentów z naszego miasta wiąże swoje plany zawodowe i życiowe z naszym miastem.*

Wojciech Bielawski

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Projekt pt.: „Zintegrowany Program UTHRad.”, nr projektu POWR.03.05.00-00-Z105/17
współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Priorytety szwedzkiej uczelni

WIZYTA STUDYJNA W UNIWERSYTECIE SZTOKHOLMSKIM

W dniach 10-14.06.2023 roku pięcioro pracowników naukowo-dydaktycznych Wydziału Prawa i Administracji przebywało z wizytą studyjną w Uniwersytecie Sztokholmskim w ramach projektu pt.: „Projektowanie uniwersalne w UTH Rad.”, realizowanego na podstawie umowy nr WND-POWR.03.04.00-00-KP14/21 o dofinansowanie projektu, podpisanej w dniu 23.11.2021 r. pomiędzy Narodowym Centrum Badań i Rozwoju a Uniwersytetem Technologiczno-Humanistycznym im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu. Projekt współfinansowany jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

W trakcie wizyty kadra dydaktyczna Wydziału Prawa i Administracji zapoznała się z historią Uniwersytetu Sztokholmskiego, który został założony w 1878 roku, a w 1889 roku została tu zatrudniona pierwsza kobieta w świecie jako profesor matematyki nasza rodaczka Zofia Kowalewska. Sześciu laureatów nagrody Nobla w dziedzinie chemii lub fizyki to pracownicy tej uczelni.

Uniwersytet współpracuje prężnie z Uniwersytetem w Tokio oraz Europejskim Stowarzyszeniem Uniwersytetów (CIVIS), który zrzesza osiem głównych europejskich uniwersytetów z 8 państw członkowskich UE (Francja, Grecja, Belgia, Rumunia, Hiszpania, Włochy, Szwecja, Niemcy). Posiada również swoje biuro w Brukseli przy UE, które jest finansowane przez Komisję Europejską w ramach programu Erasmus+.

W Uniwersytecie Sztokholmskim studenci mogą studiować na 52 wydziałach, z tego 35% jest o profilu humanistycznym, a 65% to nauki ścisłe rozwijane w ramach edukacji

W wizycie studyjnej na Uniwersytecie Sztokholmskim udział wzięli:
(od lewej) dr Paweł Śwital, prof. dr hab. Katarzyna Głąbicka-Auleytner,
dr Monika Żuchowska-Grzywacz, dr Jolanta Borek, dr Wojciech Wojtyła

przyszłości, czyli STEM (nauka, technologia, inżynieria i matematyka). W strukturze tej uczelni jest specjalna komórka administracyjna (Human Resources Office), która dba o politykę równego traktowania wszystkich stu-

dentów, którzy mogą być dyskryminowani/molestowani z 7 następujących powodów: płeć, wiek, religia, niepełnosprawność, pochodzenie etniczne, orientacja seksualna lub transpłciowa identyfikacja. Uniwersytet w Sztok-

holmie bardzo przestrzega zasady równości szans, zarówno swoich studentów, jak i pracowników. Oznacza to, że każdy student i pracownik ma prawo do równego traktowania i równych szans w dziedzinie zatrudnienia, ochrony socjalnej, edukacji, a także dostępu do dóbr i usług. Wspiera też równe szanse grup niedostatecznie reprezentowanych. Nad ich przestrzeganiem czuwa 7-osobowe Biuro. Studenci mogą w nim liczyć na specjalne pedagogiczne

wsparcie z powodu chociażby dysleksji lub problemów logopedycznych. Ponadto każdy student ze szczególnymi potrzebami może korzystać ze wsparcia mentora lub tutora przez 2 godziny tygodniowo.

Uniwersytet Sztokholmski od ponad 20 lat ma rozbudowany system administracji akademickiej, która została powołana, żeby wspierać wszechstronnie studentów ze szczególnymi potrzebami.

Wizyta studyjna uświadomiła naszej reprezentacji UTH Radom dystans jaki nas dzieli od wdrażanych rozwiązań w modelu skandynawskim oraz konieczność dostosowywania polskich procedur i zasad do obowiązujących w innych państwach UE.

Katarzyna Głębicka-Auleytner

Dyskutowali o administracji

I ZJAZD

W dniach 17 – 19 września 2023 r. na Wydziale Prawa i Administracji odbył się I Zjazd Katedr, Zakładów i Zespołów Badawczych Nauki Administracji pt.: „Założenia nauki o administracji”. Miejszem obrad była Aula Główna Uniwersytetu Radomskiego im. Kazimierza Pułaskiego.

W wydarzeniu wzięło udział ponad 70 naukowców z całej Polski, którzy reprezentowali 27 uczelni. Głównym przedmiotem obrad były fundamentalne założenia metodologiczne prowadzące się do określenia przedmiotu badań, jakim jest administracja publiczna, dookreślenie metodologii nauki administracji oraz umiejscowienie jej w kontekście nauk prawnych, socjologicznych, ekonomicznych, politologicznych, filozoficznych i innych.

Podczas konferencji przeprowadzonych zostało łącznie 8 sesji, w których referaty zaprezentowało 50 prelegentów. Teksty referatów ukażą się w monografii naukowej wydanej w Wydawnictwie Wolters Kluwer.

Patronat honorowy nad konferencją objęli: rektor Uniwersytetu Radomskiego prof. dr hab. Sławomir Bukowski, minister spraw wewnętrznych i administracji Mariusz Kamiński, prezydent miasta Radomia Radosław Witkowski, marszałek województwa

I Zjazd Katedr, Zakładów i Zespołów Badawczych Nauki Administracji w Uniwersytecie Radomskim

mazowieckiego Adam Struzik, starosta radomski Waldemar Trelka.

Patronat medialny nad konferencją objęli: Wydawnictwo Wolters Kluwer, Telewizja Dami, Radio Re-

kord, portal cozadzień.pl, Tygodnik 7dni. Partnerami Zjazdu byli natomiast: Muzeum Jacka Malczewskiego w Radomiu, Trend Glass Sp. z o.o., Hotel Nihil Novi.

Wojciech Wojtyła

Pompkowanie debutantów, puchary i dyplomy...

VIII REKTORSKI RAJD ROWEROWY

VIII Rektorski Rajd Rowerowy odbył się 2 lipca. Siedemdziesięciosobowy peleton pokonał trasę blisko 40 km. W ósmej edycji rajdu nie zabrakło atrakcji – wymagająca trasa, niespodziewana ulewa, uroczystość „pompkowania” dla debutantów i na koniec – podziękowania, dyplomy i puchary.

Liderem rajdu i jego honorowym patronem był JM Rektor prof. dr hab. Sławomir Bukowski. Wspólnie z komandorem rajdu Wojciechem Bielawskim dali sygnał do jego rozpoczęcia i peloton w żółtych koszulkach ruszył za liderem (tym razem w niebieskiej koszulce) tuż po godzinie 10. Trasa tegorocznego rajdu była wymagająca. Było kilkanaście mniejszych i większych górek. Szczególnie wjazd pod górę w miejscowości Kowala (nachylenie 12°) mocno dał się we znaki rajdowiczom. Podejście było strome i trzeba było mocno naciskać pedały.

W Pelagowie uczestnicy rajdu zwiedzili izbę pamięci poświęconą ks. Romanowi Kotlarzowi, który za swoją patriotyczną postawę i „antypaństwowe kazania”, jak można przeczytać w materiałach zgromadzonych w radomskim oddziale IPN, był prześladowany przez ówczesną Służbę Bezpieczeństwa. W wyniku pobicia przez „nieznanych sprawców” zmarł w sierpniu 1976 roku. Materiał poświęcony księdzu Kotlarzowi, przygotowany przez Wojciecha Bielawskiego odczytał dr Łukasz Zięba z WEiF.

W miejscowości Kowala, na polanie przy pomniku powstańców styczniowych odbyło się „pompkowanie” debiutantów. Kapituła rajdu postanowiła, że rajdowicze-debiutanci będą podlegać uroczystemu „pompkowaniu” po złożeniu stosownych zobowiązań i wtedy mogą być przyjęci w poczet pełnoprawnych uczestników rajdu. Zobowiązania zostały odczytane debiutantom przez komandora rajdu Wojciecha Bielawskiego i jego córkę Monikę, a następnie rektor pompką rowerową uroczyście pasował ich na rajdowców. Oto pełna lista zobowiązań, które złożyli debiutujący w rajdzie.

Ja..... z wielką nieśmiałością i nadzieją aspirujący(ca) do przyjęcia mnie w poczet członków Rektorskiego Rajdu Rowerowego, pod rygorem wykluczenia z pelotonu i korzystania wyłącznie z innych

środków transportu niż rower, zobowiązują się do:

1. Przestrzegania zasad ruchu drogowego w stanie niewskazującym.
2. Prowadzenia roweru samodzielnie, a nie być prowadzonym przez rower.
3. Dbania o kondycję fizyczną i ciało także koleżanek i kolegów z pelotonu.
4. Podczas jazdy w pelotonie skoncentrowania wzroku na drodze i na znakach drogowych a nie na siodelku i powyżej niego, jadących bezpośrednio przede nami koleżanek i kolegów.
5. Używania pompki rowerowej tylko i wyłącznie do uzupełniania powietrza w dętkach rowerowych a nie do rozstrzygania sporów w pracy, bądź w domu i w miejscach publicznych. Tym bardziej jest to zobowiązujące, gdyż pompka rowerowa podlega szczególnej ochronie, jako niezbędny atrybut uroczystego, pompkowania debiutantów.

Niedługo po tej uroczystości rajdowicze zostali zaskoczeni przez gwałtowną ulewę, która niemiłosiernie zmoczyła wszystkich. Jednak nikt nie zrezygnował i w komplecie uczestnicy rajdu dojechali, około godziny 14, do restauracji „Jubilatka” w Skaryszewie. Tutaj, przed obiadem, odbyła się gala rowerowa, na której komandor rajdu wspólnie z rektorem wręczyli uczestnikom rajdu pamiątkowe puchary i dyplomy. Trzy osoby wzięły udział we wszystkich edycjach rajdu: Maria Kosma, Zbigniew Kosma i Zbigniew Zdziech. Serdeczne gratulacje! Można też było obejrzeć wystawę koszulek rajdowych i zdjęć z dotychczasowych edycji rajdu.

Już za rok IX Rektorski Rajd Rowerowy!

(red.)

Przyjazna przestrzeń

PRACOWNIA

KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH (KS)

Na Wydziale Filologiczno-Pedagogicznym w budynku OLIMP powstała Pracownia Kompetencji Społecznych (KS). Przedsięwzięcie zostało zrealizowane w ramach projektu: „Zintegrowany Program UTH Rad.” [POWR.03.05.00-00-Z105/17] współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

W trenowaniu kompetencji miękkich szczególne znaczenie ma atmosfera zajęć. Dlatego założeniem projektowym Pracowni KS było zorganizowanie inspirującej, dynamicznej, przyjaznej i stymulującej do pracy przestrzeni, dedykowanej zajęciom dydaktycznym kształtującym kompetencje społeczne.

Przestrzeń nowo powstałej pracowni ma sprzyjać aktywnej wymianie myśli, pomysłów oraz pracy zespołowej. Przyjazne środowisko, odbiegające swoim wyglądem od typowej sali ćwiczeniowej, ma zachęcać do aktywności i otwartości we wzajemnych relacjach. Zajęcia mogą być realizowane w mniej formalnym środowisku, co sprzyja wymianie myśli oraz pracy z wykorzystaniem metod warsztatowych m. in.: praca zespołowa, grupowa, mapowanie myśli, inscenizacje, gry dydaktyczne, debaty, metaplany, wystąpienia publiczne, metody sytuacyjne, burze mózgów, dyskusje.

Pracownia wyposażona została w stoliki, krzesła oraz miękkie puffy. Część sali wyłożona została wykładziną dywanową. Szczególnie interesującym elementem pracowni jest grafika z motywem roślinnym wykonana na jednej ze ścian. Autorką projektu grafiki jest mgr Marta Orzechowska-Ochnia z Katedry Architektury Wnętrz i Wzornictwa Ubioru Wydziału Sztuki Uniwersytetu Radomskiego. Autorka wykonała grafikę na ścianie, mobilizując do tego przedsięwzięcia studentów Wydziału Sztuki. Grafika nadała wyjątkowy i niepowtarzalny klimat nowej pracowni.

*Wojciech Bielawski
(na podst. materiałów z www.WF-P)*

Konferencja Właściwe zachowanie w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia

Radom, 16 czerwca 2023 roku

Tematyka konferencji adresowana była do dyrektorów szkół i placówek oświatowych. Natomiast jej celem było przedstawienie rozwiązań służących zapewnieniu szeroko pojętego bezpieczeństwa w jednostkach oświatowych.

Organizatorami konferencji byli: Mazowiecki Kurator Oświaty, Komenda Wojewódzka Policji z siedzibą w Radomiu, Samodzielny Pododdział Kontrterrorystyczny Policji w Radomiu i Uniwersytet Technologiczno-Humanistyczny im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu.

Wojciech Wojtyła

Konferencję otworzyła
dr hab. inż. Elżbieta Sałata, prof. UTH Rad.

Ogólnopolska Konferencja Naukowa Cyfryzacja – informatyzacja – cyberbezpieczeństwo. Perspektywy, szanse i zagrożenia dla administracji publicznej

4 lipca 2023 roku

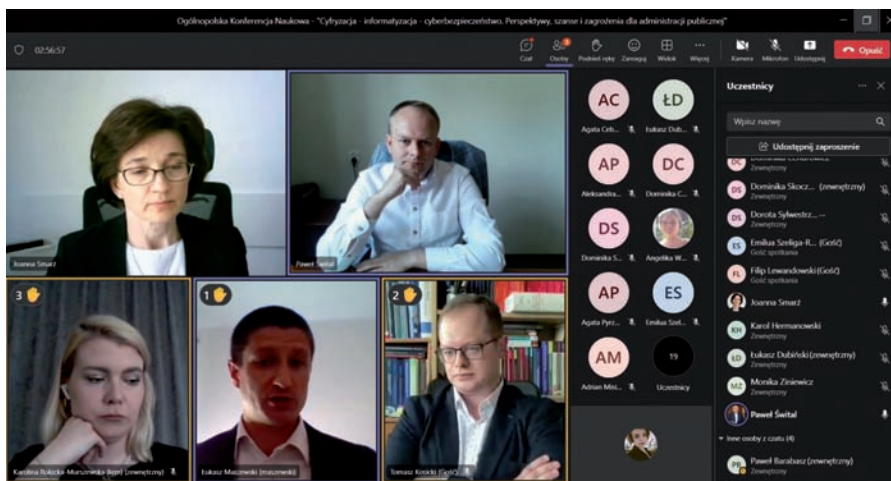
Konferencja została zorganizowana przez Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego oraz Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Technologiczno-Humanistycznego im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu. Konferencja miała zasięg ogólnopolski. Wzięli w niej udział przedstawiciele 14 szkół wyższych z całej Polski.

Celem konferencji była wymiana poglądów środowiska naukowego na temat aktualnych wyzwań i problemów w zakresie zastosowania nowych technologii informacyjno-telekomunikacyjnych w sektorze publicznym. Przedstawione podczas konferencji wnioski pozwolą na dokonanie pogłębionej analizy w przedmiocie tak istotnych kwestii

jak: legislacyjne i technologiczne uwarunkowania informatyzacji oraz cyberbezpieczeństwo w administracji publicznej. Konferencja skierowana była przede wszystkim do prawników, administratywistów, ale również do wszystkich zainteresowanych tematyką cyfryzacji, informatyzacji i cyberbezpieczeństwa administracji publicznej.

Konferencję uroczysto otworzyły dziekan Wydziału Prawa i Administracji UTH w Radomiu dr hab. Joanna Smarż, prof. UTH Rad. oraz dr Beata Kanarek prodziekan Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego. Nawiązywały do współpracy pomiędzy ośrodkami naukowymi w obszarze badawczym, podkreślając aktualność i ważność zaproponowanego tematu badawczego. Konferencja została zorganizowana w ramach stażu badawczo-dydaktycznego realizowanego przez dr Dominikę Skoczylas na Uniwersytecie w Radomiu oraz dra Pawła Świtala na Uniwersytecie Szczecińskim. Po uroczystym przywitaniu zebranych rozpoczęły się obrady naukowe. Konferencja została podzielona na sesję plenarną oraz dwie sesje zwykłe. Referaty wygłosiło łącznie 20 prelegentów.

Wszystkie panele zakończyły się dyskusjami, w których głos zabierali zarówno prelegenci, jak i uczestnicy bierni. Doceniali oni podjętą tematykę, wybór tematów oraz ich aktualność. Szczegółnej dyskusji

Uczestnicy konferencji

poddana została instytucja doręczeń w postępowaniu administracyjnym. Podkreślono również szereg reform w obszarze cyfryzacji. Wskazywano na pozytywne aspekty informatyzacji, cyfryzacji oraz cyberbezpieczeństwa.

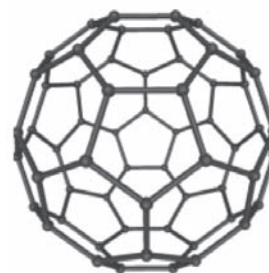
Zakończenia konferencji dokonali dr Dominika Skoczylas oraz dr Paweł Śwital. Odnosząc się do zaprezentowanych przez uczestników wystąpień oraz wskazując postulaty de lege

ferenda w omawianym zakresie. Organizatorzy wydarzenia zaprosili również do składania tekstów do e-monografii naukowej, która stanie się pokłosiem konferencji naukowej.

*Oprac. Wojciech Bielawski
na podst. materiałów otrzymanych
od Pawła Świtala*

XXXVI Międzynarodowa Konferencja naukowa DIDMATTECH 2023

Radom, 13-14 września 2023 roku

Tegoroczne sympozjum naukowe odbyło się dzięki współpracy instytucji naukowych z kilku krajów europejskich: Uniwersytet Radomski im. Kazimierza Pułaskiego – Katedra Pedagogiki, Wydział Filologiczno-Pedagogiczny; Sieć Badawcza Łukasiewicz – Instytut Technologii Eksploatacji; Trnavská Univerzita v Trnave, Slovensko; Eötvös Loránd Tudományegyetem, Budapest, Magyarország; Pedagogická Fakulta Prešovskej Univerzity v Prešove, Slovensko; Instytut

Pedagogiki Uniwersytetu Rzeszowskiego; Eszterházy Károly Katolikus Egyetem, Eger, Magyarország; Pedagogická fakulta, Univerzita Palackého v Olomouci, Česká Republika; Instytut Nauk Technicznych Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie; Pedagogická fakulta, Ostravská Univerzita, Ostrava, Česká Republika.

Na czele Międzynarodowego Komitetu Programowego konferencji stała prof. Ing. Veronika Stoffová, CSc., Trnava University, a przewod-

niczącą Komitetu Organizacyjnego konferencji była dr Justyna Bojanowicz (URad.).

Uroczystego otwarcia konferencji dokonali: prof. dr hab. Sławomir Bukowski – rektor Uniwersytetu Radomskiego, prof. Ing. Veronika Stoffová, CSc. i dr hab. inż. Elżbieta Sałata – prorektor URad.

Wzięli w niej udział dydaktycy uczelni wyższych, pracownicy ośrodków badawczych oraz placówek systemu oświaty.

Tematyka konferencji dotyczyła problemów współczesnej edukacji, w tym najnowszych osiągnięć z dziedziny technologii informacyjnych. W pierwszym dniu konferencji, oprócz obrad plenarnych, zorganizowany został panel dyskusyjny: ChatGPT – szanse i zagrożenia dla edukacji. Celem dyskusji panelowej było zwrócenie uwagi na możliwości i zagrożenia jakie niesie ze sobą wykorzystanie zaawansowanej sztucznej inteligencji, takiej jak ChatGPT w edukacji. Uczestnicy dzielili się opiniami na temat korzyści i wyzwań związanych z wprowadzeniem ChatGPT do procesu nauczania i uczenia się.

Obok tematyki związanej z technologiami informacyjnymi poruszono również inne zagadnienia. Wśród nich warto wymienić następujące wątki: edukacja włączająca, potrzeby edukacyjne społeczności lokalnych, konwergencja wiedzy jako wyzwanie dla dydaktyki, zainteresowania zawodowe laureatów konkursów technicznych, stres i radzenie sobie ze stresem oraz deficyty w kształtowaniu kompetencji społecznych. W wystąpieniach prelegentów obecna była również tematyka związana z

Konferencja DIDMATTECH miała w bieżącym roku 36. Edycję

funkcjonowaniem szkolnictwa w warunkach ekstremalnych w kontekście wojny w Ukrainie.

Uczestnicy konferencji skorzystali również z atrakcji, jakie jej towarzyszyły, odwiedzając:

- ✓ Muzeum Historii Radomia – stałą ekspozycję Muzeum im. Jacka Malczewskiego,
- ✓ Sieć Badawczą Łukasiewicz – Instytut Technologii i Eksploatacji w Radomiu – prezentacja innowa-

cyjnych stanowisk technodydaktycznych oraz pracownię i-lab, ✓ Pracownię Nowych Mediów – Amfiteatr. Miejski Ośrodek Kultury w Radomiu.

*Oprac. Wojciech Bielawski
na podst. materiałów otrzymanych
od Justyny Bojanowicz
– przewodniczącej Komitetu
Organizacyjnego konferencji*

Konferencja – podsumowanie międzynarodowego projektu K9 Europe

Radom, 10 października 2023 roku

Obrady konferencji toczyły się w Auli Głównej Uniwersytetu Radomskiego. Konferencja podsumowała międzynarodowy projekt K9 Europe realizowany w Komponentie III – Współpraca instytucjonalna na rzecz poprawy jakości i dopasowania kształcenia i szkolenia zawodowego (VET) oraz kształcenia ustawicznego, korzystający z dofinansowania o wartości 94 320 EUR otrzymanego od Islandii, Liechtensteinu i Norwegii w ramach funduszy EOG.

Konferencję uroczystie rozpoczęli I zastępca komendanta wojewódzkiego policji z siedzibą w Radomiu insp. Jakub Gorczyński oraz prorektor ds. nauki i współpracy z zagranicą dr hab. inż. Waldemar Nowakowski, prof. URad., którzy powitali partnerów projektu: Hrafnhildur Johannesdóttir koordynatorkę projektów w Centrum Edukacji i Doskonalenia Zawodowego Policji oraz Steinara Gunnarssona szefa K-9 w Biurze Krajowego Komisarza Policji w Islan-

dii oraz długoletniego instruktora tresury psów, nadkom. Rafała Ośkę oraz podkom. Piotra Mrozowskiego reprezentujących Zakład Kynologii Policyjnej w Sułkowicach, Centrum Szkolenia Policji w Legionowie, a także zaproszonych gości: podkom. Kingę Wójcikowską Krajowego Koordynatora ds. psów służbowych w Biurze Prewencji Komendy Głównej Policji, przedstawiciele komend miejskich i powiatowych Policji, przewodników psów służbowych gar-

nizonu mazowieckiego, studentów uczelni, uczniów radomskich szkół ponadpodstawowych.

Moderatorką spotkania była naczelnik Wydziału Prewencji KWP zs. w Radomiu mł. insp. Agnieszka Guza, a prelegentami Katarzyna Stankowska z Zespołu Funduszy Pomocowych KWP zs. w Radomiu, Hrafnhildur Johannesdóttir, Steinar Gunnarsson, dr Paweł Śwital prodziekan Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Radomskiego oraz st. asp. Edyta Sułkowska z Wydziału Prewencji KWP zs. w Radomiu. Naczelnik Wydziału Prewencji KWP zs. w Radomiu zaprezentowała rezultaty projektu, czyli skrypt edukacyjny, film obrazujący pracę przewodników psów w Polsce i w Islandii oraz rzeczy do tej pory zakupione w ramach projektu, tj. walizki do przechowywania zapachów narkotyków niezbędne w celu realizacji szkoleń psów tej kategorii, pełny kostium do treningu oraz rękawy szkoleniowe dla przewodników psów patrolowo-tropiących wraz z maską i pejcjami, jednolite emblematy na mundur dla przewodników psów służbowych Mazowieckiej Policji,

Pokaz umiejętności psów służbowych

apteczki pierwszej pomocy dla psów, miski do karmienia i pojenia, termosy, a także m.in. magnesy, kolorowanki, zeszyty, pocztówki.

Po prezentacjach nastąpił pokaz umiejętności psów służbowych, posłuszeństwa, wyszukiwania zapachu materiału wybuchowego i zapachów narkotyków, pościg i obrona przewodnika podczas zatrzymania i konwojowania osoby. Przewodnicy psów służbowych z komend miejskich

i powiatowych w Płocku, Radomiu, Siedlcach, Ciechanowie, Grójcu, Sochaczewie, Szydłowcu i Węgrowie zaprezentowali wyszkolenie swoich służbowych partnerów, czemu z nieukrywaną radością przypatrywali się studenci Wydziału Prawa i Administracji oraz uczniowie radomskich szkół: V LO oraz XI LO.

Paweł Śwital

Ogólnopolska Konferencja Naukowa Prawo do sądu w dobie kryzysu praworządności

Radom, 20 października 2023 roku

Konferencja odbyła się w Auli Głównej Uniwersytetu Radomskiego im. Kazimierza Pułaskiego. Jej organizatorami byli: Wydział Prawa i Administracji URad, Stowarzyszenie Sędziów Polskich IUSTITIA - Oddział w Radomiu, Okręgowa Izba Radców Prawnych w Kielcach oraz Izba Adwokacka w Radomiu. Konferencja była czwartym z rzędu wydarzeniem naukowym, które jest efektem współpracy WPIA URad. z radomskim

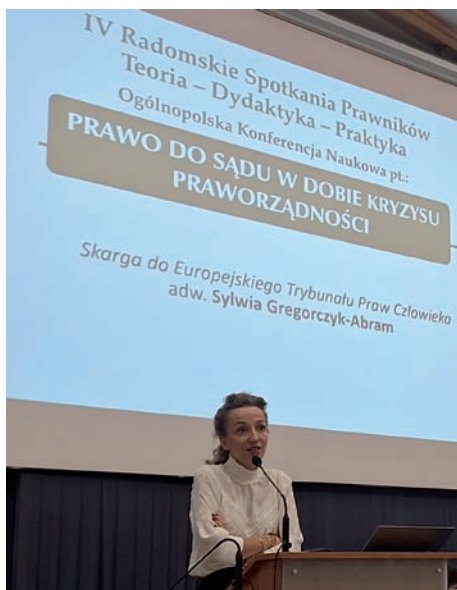
środowiskiem prawniczym w ramach wspólnej inicjatywy pt. *Radomskie Spotkania Prawników. Teoria-Dydaktyka-Praktyka*.

Odbywające się corocznie w Radomiu konferencje naukowe na stałe wpisały się w kalendarz najważniejszych w Polsce spotkań przedstawicieli doktryny i praktyki prawa. Dowodem tego jest nie tylko udzielenie patronatów konferencji przez Prezydenta Miasta Radomia – Radosława

Witkowskiego, rektora Uniwersytetu Radomskiego im. K. Pułaskiego – prof. dra hab. Sławomira Bukowskiego, prezesa Krajowej Rady Radców Prawnych – r. pr. Włodzimierza Chróścika, prezesa Naczelnej Rady Adwokackiej – adw. Przemysława Rosatiego, prezesa SSP IUSTITIA – prof. Krystiana Markiewicza, ale przede wszystkim udział w charakterze prelegentów znakomitości ze świata polskiej nauki i praktyki prawa. Uczestnicy konfe-

rencji mieli okazję wysłuchać m.in. referatów prof. dra hab. Jerzego Zajadły (UG), prof. dra hab. Rafała Stankiewicza (UW), prof. UMCS dra hab. Bartosza Liżewskiego (UMCS), prof. INP PAN Macieja Taborowskiego, SSO prof. Uła dr hab. Anety Łazarskiej, sędziego Trybunału Stanu dra Tomasza Zalaśńskiego (INP PAN) oraz znanych praktyków – adw. Sylwii Gregorczyk-Abram i r. pr. Macieja Stemplewskiego. Nasz Uniwersytet, a zarazem WPiA, reprezentowali prof. URad. dr hab. Anna Dąbrowska, prof. URad. dr Grzegorz Zieliński oraz adw. dr Monika Żuchowska-Grzywacz.

Ambicją organizatorów konferencji jest nie tylko stworzenie płaszczyzny do prowadzenia dyskusji na temat aktualnych problemów tworzenia i stosowania prawa w Polsce, integracja radomskiego środowiska prawniczego, ale również zapewnienie studentom naszego Uniwersytetu oraz uczniom szkół średnich możliwości spotkania ze znaczącymi postaciami nauki i praktyki prawa. W konferencji wzięło udział łącznie ok. 250 osób – adwokatów, sędziów,

adw. Sylwia Gregorczyk-Abram

radców prawnych, nauczycieli akademickich oraz studentów i uczniów szkół średnich.

Konferencja była objęta patronatem medialnym Dziennika Gazety Prawnej, „Palestry”, „Zeszytów Naukowych. Radca Prawny”, „IUSTITII –

prof. dr hab. Jerzy Zajadły

Kwartalnika SSP” oraz Wydawnictwa Wolters Kluwer.

Oprac. Wojciech Bielawski na podst. materiałów otrzymanych od Mariusza Wieczorka

PERSONALIA

HABILITACJE

Anna Dąbrowska
Doktor habilitowana
w dziedzinie nauk społecznych
w dyscyplinie nauki prawne

Dr hab. Anna Dąbrowska pracuje na Wydziale Prawa i Administracji w Katedrze Prawa Administracyjnego i Nauki o Administracji. Prowadzi zajęcia z Prawa międzynarodowego, Praw człowieka, Sądownictwa międzynarodowego. Jej zainteresowania naukowe koncentrują się na problematyce związanej z ochroną praw człowieka w aspekcie krajowym i międ-

zynarodowym oraz sądownictwem międzynarodowym (ze szczególnym uwzględnieniem regionalnych trybunałów praw człowieka). Jest autorką licznych publikacji naukowych z tego zakresu.

Jako osiągnięcie naukowe, będące podstawą ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego, Anna Dąbrowska wskazała monografię pt. *Regionalne trybunały praw człowieka - analiza prawnoporównawcza*, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2021.

Po przeprowadzeniu postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego, uchwałą Rady Naukowej Instytutu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie z dnia 28 września 2023 r. dr Annie Dąbrowskiej został nadany stopień doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki prawne.

Ks. Wojciech Wojtyła
Doktor habilitowany
w dziedzinie nauk
humanistycznych,
w dyscyplinie filozofia

Ks. dr hab. Wojciech Wojtyła pracuje na Wydziale Prawa i Administracji w Katedrze Teorii, Historii i Filozofii Prawa. Prowadzi zajęcia z Filozofii prawa, Logiki prawniczej, Etyki prawniczej i urzędniczej, Antropologii filozoficznej, Historii doktryn politycznych i prawnych. Od 2022 roku pełni obowiązki kierownika Katedry.

Jest autorem czterech książek naukowych oraz kilkudziesięciu artykułów naukowych w tym artykułów opublikowanych w prestiżowych czasopiśmie polskich i zagranicznych. Wygłaszał wykłady gościnne na zaproszenie uniwersytetów w Stanach Zjednoczonych (University of St. Thomas, Houston, Texas,), Austrii (Leopold-Franzens-

Universität Innsbruck), Rumunii (Universitatea din București), Słowacji (Uniwersytety w Bańskiej Bystrzycy i Preszowie), Ukrainy (Uniwersytet w Użhorodzie).

Jako osiągnięcie naukowe będące podstawą ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego przedstawił monografię pt. *Osoba, społeczność, demokracja. W poszukiwaniu personalistycznych podstaw władzy społecznej*, Wydawnictwo Towarzystwa Naukowego KUL, Lublin 2020. Książka w 2022 roku została nagrodzona prestiżową nagrodą *Feniks*, przyznawaną przez Stowarzyszenie Wydawców Katolickich.

Po przeprowadzeniu postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego uchwałą Rady Instytutu Filozofii Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II z dnia 18 października 2023 r. uzyskał stopień doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych, w dyscyplinie filozofia.

DOKTORATY

Bartłomiej Składanek
Doktor nauk społecznych
w dyscyplinie nauki prawne

Dr Bartłomiej Składanek pracuje na Wydziale Prawa i Administracji w Katedrze Teorii, Historii i Filozofii Prawa. Jest autorem ponad 20 artykułów naukowych z zakresu nauk prawnych. Za naukowe osiągnięcia został dwukrotnie nagrodzony stypendium Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, czterokrotnie stypendium Rektora Uniwersytetu Radomskiego za wybitne wyniki w nauce oraz pięciokrotnie stypendium Rektora Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego dla najlepszych

doktorantów. W 2018 roku został laureatem X edycji konkursu Studencki Nobel – Najlepszy Student RP w kategorii „nauki społeczne i ekonomiczne” oraz finalistą IX edycji tego konkursu w 2017 r.

Dr Bartłomiej Składanek prowadzi zajęcia z: historii ustroju Polski, historii ustroju i administracji, historii prawa, prawoznawstwa, nauki o państwie, prawie i polityce oraz informatyki prawniczej. Jego zainteresowania naukowe koncentrują się wokół historii ustroju i prawa polskiego, prawa konstytucyjnego i prawa administracyjnego. Aktualnie pełni funkcje sekretarza Katedry Teorii, Historii i Filozofii Prawa oraz sekretarza Komisji ds. Jakości Kształcenia Wydziału Prawa i Administracji URad.

W dniu 17 lipca 2023 roku na Wydziale Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II obronił pracę doktorską pt. *Ustrój sądów grodzkich i ich orzecznictwo na przykładzie okręgu radomskiego w latach 1928-1950*.

*Piotr Sadowski

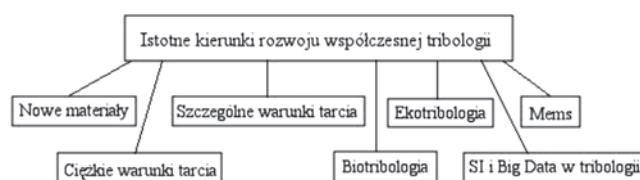
Wyzwania stojące przed zagadnieniami tarcia i zużywania w gospodarce człowieka

1. Wstęp - trochę historii

Problemy tarcia i zużywania towarzyszą ludzkości od tysięcy lat. Można podać różne przykłady działań mających zmieniać warunki tarcia w czasach sprzed rewolucji przemysłowej. Wprowadzono rozwiązania zmniejszające opory, przy przesuwaniu dużych ciężarów, na przykład płozy, zastosowanie koła (ruch obrotowy zastępujący ruch prostoliniowy), smarowanie zawiasów drzwi i wrót oraz smarowanie osi pojazdów. Z czasem postęp w tribologii był coraz szybszy. Opracowywano coraz nowsze rozwiązania łożysk, rozwijano i wdrażano różnorodne materiały smarne. Wprowadzano nowe materiały oraz powłoki. Innowacje związane z rewolucjami przemysłowymi doprowadziły do powstania nowych problemów tribologicznych, które należy rozwiązać. Z drugiej strony rozwój tribologii wpłynął na postęp techniczny. Zmiany w rozwiązaniach konstrukcyjnych i w materiałach są jednocześnie narzędziami wykorzystywanymi do pokonywania problemów tribologicznych oraz nowymi wyzwaniami, którym trzeba sprostać. W ten sposób uwidacznia się sprzężenie zwrotne na linii tribologia – przemysł. Komputeryzacja umożliwiła przeprowadzanie bardziej złożonego modelowania zjawisk oraz opracowywania i zbierania danych. Dalsze rozwijanie badań tribologicznych wykorzystuje sztuczną inteligencję oraz analizę dużych zbiorów danych (Big Data).

2. Obszary przyszłego rozwoju tribologii i praktycznego zastosowania jej osiągnięć

Kolejne zdobycze techniki, zarówno na poziomie materiałów, technologii czy też analizy, zbierania i przetwarzania danych powodują, że tribologia będzie rozwijać się szczególnie z uwzględnieniem niektórych obszarów. Jednak nie tylko sam rozwój techniki ma na to wpływ. Dochodzi do tego coraz większa świadomość konieczności dbania o środowisko, w którym żyjemy. Rysunek 1 przedstawia wybrane istotne zagadnienia przyszłego rozwoju tribologii.

Rys. 1. Wybrane kierunki rozwoju tribologii [opracowanie własne]

Rozwój nowych materiałów oraz powłok ma duży wpływ na konieczność prowadzenia badań tribologicznych z wykorzystaniem nowych skojarzeń tarciovych oraz nowo projektowanych środków smarujących. Tribologia może przyczynić się do rozwoju wytwarzania przyrostowego poprzez badania tribologiczne nowych produktów drukowanych w celu zbadania ich właściwości mechanicznych powierzchni (tarcie, zużycie, interakcja smaru). Wytwarzanie przyrostowe można wykorzystać do zintegrowania czujników i elementów wykonawczych bezpośrednio z komponentami maszyn [1]. Prowadzi się badania nanocząsteczek dodawanych do materiałów konstrukcyjnych w celu zwiększenia odporności materiałów. Opracowuje się także nanopowłoki przeciwtarciowe. Nowe materiały, takie jak grafen są wprowadzane do różnego rodzaju substancji smarnych w celu poprawy ich właściwości tribologicznych. Wynika to z faktu, że struktura oraz właściwości grafenu umożliwiają między innymi dosyć efektywne zmniejszenie wartości współczynnika tarcia, podobnie jak grafit lub azotek boru [1].

Rozpowszechnianie się pojazdów elektrycznych powoduje przyspieszenie prac nad nowymi środkami smarnymi dla nich. Nowe standardy będą bardziej koncentrować się na właściwościach elektrycznych środków smarnych, takich jak napięcie przebicia i przewodnictwo, w połączeniu z właściwościami tribologicznymi przy wysokich obrotach i odpornością na korozję [2].

Ludzkość coraz częściej w swojej działalności spotyka się z ekstremalnymi warunkami pracy urządzeń. Mogą to być między innymi wysoka próżnia, wysokie oraz niskie temperatury, stan nieważkości czy wysokie natężenie pola magnetycznego lub obecność promieniowania.

W przypadku zastosowań kosmicznych wymagane mogą być bezobsługowe zespoły mechaniczne, które należy przebadać pod kątem interakcji tribologicznych w środowisku kosmicznym. Dla technologii kosmicznych szczególnie ważne są systemy cyberfizyczne, które zasługują na nowe rozwiązania tribologiczne ze względu na ekstremalne warunki środowiskowe z bardzo dużymi gradientami temperatury w próżni i obecności promieniowania [1]. Problemy tribologiczne na współczesnych statkach kosmicznych dotyczą całej grupy mechanizmów, takich jak: zawiasy, łożyska, rozkładane anteny, mechanizmy spustowe, przekładnie zębate, układy spadochronowe, rozkładane panele słoneczne oraz przyrządy pomiarowe. Należy też pamiętać, że obiekty przeznaczone do umieszczenia w przestrzeni kosmicznej narażone są na zróżnicowane zagrożenia od etapu przebywania na Ziemi, poprzez fazę wynoszenia do okresu działania w przestrzeni kosmicznej. Na każdym etapie mechanizmy narażone są na odmienne warunki. Na Ziemi muszą przejść intensywne testy oraz przetrwać transport (lądowy, morski i powietrzny). Podczas wynoszenia w przestrzeń kosmiczną narażone są na zmiany ciśnienia oraz drgania o zmiennych częstotliwościach i amplitudach a także promieniowanie kosmiczne, duży gradient temperatur, wysoką próżnię oraz ryzyko zderzenia z mikrometeorami. Z tego względu w przestrzeni kosmicznej należy między innymi zwrócić szczególną uwagę na stosowane środki smarne.

Warunki pracy powodują, że wyjątkowego znaczenia nabierają niektóre własności, takie jak: lotność, skraplanie oparów cieczy smarującej, termostabilność, wrażliwość na promieniowanie i przewodność cieplna. Znane są przypadki poważnych problemów tribologicznych w przestrzeni kosmicznej, które wpływały na bezpieczeństwo, komfort oraz możliwość realizacji zadań. Po pierwszym przelocie sondy Galileo koło Ziemi, z centrum kontroli lotu wysłano komendę nakazującą rozwinięcie anteny głównej HGA. Po 56 s od uruchomienia zablokowały się jednak silniki otwierające parasol anteny. Wykonane później analizy wykazały, że kilka, prawdopodobnie 3 spośród 18 prętów stanowiących szkielet, na którym rozpięta była antena, zakleszczyły się, uniemożliwiając jej pełne rozłożenie. Prawdopodobną przyczyną awarii były ubytki smaru z mechanizmu otwierającego podczas kilkakrotnego przewożenia sondy ciężarówką z Kalifornii, gdzie była budowana, na przylądek Canaveral i z powrotem.

Problemy związane z tarciem i zużyciem w przestrzeni kosmicznej mogą dotyczyć misji na Księżyc czy na Marsa. Należy uwzględnić specyficzne właściwości podłoża. Podczas załogowych misji Apollo na Księżyc za-

łoganci zgłaszali problemy z pozbyciem się pyłu księżycowego ze skafandrów. Księżycowy regolit charakteryzuje się niezwykle silną adhezją i przyczepia się mocno do rozmaitych powierzchni. Bardzo trudno jest go usunąć oraz ma wyjątkowo silne własności ściernie. Jeśli przyłgnie do poruszających się powierzchni mechanizmów lub części optyki, grozi to zatarciami i uszkodzeniem aparatury [3].

Kolejną grupą problemów w przyszłości jest zapewnienie poprawnego funkcjonowania maszyn i urządzeń w coraz cięższych warunkach pracy, to znaczy przy dużych naciskach, prędkościach i w agresywnym środowisku. Coraz większe wymagania stawiane budowanym konstrukcjom wymuszają coraz doskonalsze rozwiązania. Przykładem wykazującym dobrą wydajność w trudnych warunkach (słabe smarowanie i zanieczyszczenia) mogą być łożyska hybrydowe ze stalowymi pierścieniami i elementami tocznymi z azotku krzemu [4].

Współczesny przemysł zwraca dużą uwagę na utrzymanie ruchu. Jest to związane z trwałością i niezawodnością maszyn i narzędzi. W oczywisty sposób ma to wpływ na wydajność produkcji. Rola tribologii jest tu nie do przecenienia. Podczas pracy maszyny ważne jest jak najszybsze wykrycie ewentualnych problemów, aby ograniczyć czas przestoju i koszty z tym związane. Znaczenia nabrał monitoring stanu (najczęściej temperatura i wibracje) umożliwiający zmniejszenie przerw w pracy maszyn. Monitorowanie za pomocą odpowiednich czujników wielkości, takich jak zużycie, tarcie, wibracje i temperatura, może dostarczyć danych, które można wykorzystać do poprawy wydajności tribologicznych systemów przemysłowych oraz uniknąć lub przynajmniej ograniczyć kosztowne przestoje [1]. Pomoże to rozwiązać problemy związane z tarciem, zużyciem i smarowaniem przegubów robotów, zwłaszcza w celu uniknięcia wibracji i umożliwienia precyzyjnego pozycjonowania. Spośród sposobów określania stanu narzędzi wymienić można czujniki drgań, monitorowanie sygnału akustycznego, testowanie własności chemicznych i fizycznych smarów, ferrografię, spektrografię, liczenie cząstek zużycia, analizę obrazu oraz monitorowanie korozji [5].

Monitorując dużą liczbę maszyn, można przewidzieć sygnały ostrzegawcze prawdopodobnej przyszłej awarii na podstawie wcześniejszych awarii i korelacji takich awarii z danymi z różnych czujników. Klientom można zalecić serwisowanie maszyn lub wymianę określonych komponentów po wykryciu wczesnych oznak awarii i ujawnieniu ich podstawowych przyczyn, mogących do niej doprowadzić. Obecnie dostępnych jest wiele komercyjnych rozwiązań wykorzystujących sztuczną inteligencję i uczenie maszynowe do monitorowania stanu. W przypadku maszyn o dużej wartości można również zastosować inne specjalistyczne techniki, takie jak monitorowanie smaru za pomocą podczerwieni i czujniki cząstek ściernych. Wizualizacja i klasyfikacja cząstek zużycia daje możliwość wykorzystania sztucznej inteligencji i techniki uczenia maszynowego. Rozmiar,

tekstura, kształt i kolor to parametry, które zawierają informacje o mechanizmie zużycia i miejscu jego występowania. Algorytmy sieci neuronowych zostały wykorzystane do określenia, czy cząstki zużycia są metaliczne, czy tlenkowe; i czy zużycie jest spowodowane zmęczeniem lub silnym poślizgiem [6].

Sztuczną inteligencję da się też zastosować przy tworzeniu nowych środków smarnych. Firmy prawdopodobnie będą dysponować dobrymi danymi wiskozymetrycznymi dotyczącymi szerokiej gamy preparatów smarnych, na których będą mogły testować swoje modele sztucznej inteligencji. Niestety, ponieważ skład środków smarnych jest zwykle ściśle strzeżoną tajemnicą lub może ulec zmianie, techniki te są prawdopodobnie utrzymywane „wewnętrznie” i wykorzystywane przez dostawców środków smarnych do ich własnych produktów. Naukowcy wykorzystali uczenie maszynowe do przewidywania reżimu smarowania łożyska ślizgowego. Zarejestrowano kluczowe parametry, takie jak prędkość, obciążenie, temperatura oleju i powierzchni, warunki kontaktu i współczynnik tarcia. W niedalekiej przyszłości maszyny będą rutynowo wysyłały informacje do swoich producentów (i klientów) o swoim działaniu. Wykorzystanie sztucznej inteligencji i uczenia maszynowego do wczesnego ostrzeżenia o potencjalnych problemach lub usterkach maszyny umożliwi proaktywną konserwację, którą należy podjąć, a klienci unikną potencjalnie kosztownych awarii i nieplanowanych przestoju maszyn [6].

Związek tribologii z elektroniką (czujniki) i informatyką (komputery, Internet) jest dziś niezwykle silny. Inteligentne systemy tribologiczne, w tym czujniki i siłowniki, mogą poprawić wydajność maszyn przemysłowych. Powinny być samoregulujące, w tym dostrajanie się systemów tribologicznych będzie przebiegało w trybie on-line w celu optymalizacji wydajności. Dane będą rejestrowane w czasie rzeczywistym, w szczególności dotyczące zużycia, tarcia, wibracji i temperatur. Właściwości smaru można kontrolować za pomocą inteligentnych materiałów, takich jak płyny magnetoreologiczne i elektreologiczne, a aktywna kontrola tarcia może być realizowana przez elektroniczną kontrolę lepkości płynu. Opracowano łożyska toczne ze zintegrowanymi czujnikami mierzącymi moment obrotowy, siłę, wibracje i temperaturę, jak na przykład łożysko z czujnikiem z jednostką enkodera [7] lub nawet połączenie czujników, zasilania oraz diagnostyki i komunikacji w obrębie łożysk w celu uzyskania kompletnego systemu monitorowania stanu [8]. Alternatywne źródła energii mogą stwarzać nowe problemy tribologiczne. Turbiny wiatrowe stanowią znaczący przykład ze względu na problemy z utrzymaniem ciągłości ich pracy. Dla turbin wiatrowych opracowywane są nowe łożyska [9]. Monitorowanie stanu turbin wiatrowych pomaga kontrolować koszty eksploatacji i konserwacji [10]. Tribologia w produkcji to kolejna ważna dziedzina badań tribologicznych. Smarowanie minimalną ilością olejów (MQL), wydajna metoda aplikacji płynów obróbkowych

poprzez minimalizację ich ilości, jest dziś ważna w procesach obróbki skrawaniem, będąc przyjazną dla środowiska i redukującą koszty [8].

Nowe inteligentne czujniki mogą przyspieszyć postęp także w innych dziedzinach badań tribologicznych, takich jak biotribologia. Biotribologia może być wielką pomocą dla inżynierii medycznej w ramach 4.0 [1]. Za każdym razem, gdy coś jest wprowadzane do ludzkiego ciała, od sztucznych stawów po endoskopy i małe kapsułki, pojawia się problem tribologiczny (stykające się powierzchnie i smarowanie). Prowadzone są także badania zużywania biomateriałów w stomatologii [11].

Potrzeba zdobycia przewagi w rywalizacji sportowej powoduje szybki rozwój nowych rozwiązań konstrukcyjnych i materiałów, które niejednokrotnie wymagają przebadania tribologicznego. Należy się spodziewać dalszego postępu w uzyskiwaniu optymalnego tarcia występującego w pojazdach i przyrządach sportowych.

Zwiększona świadomość wpływu gospodarki człowieka na środowisko spowodowała rozwój ekotribologii. W ten sposób podstawowe cele tribologii, takie jak kontrolowanie tarcia, zmniejszanie zużycia i poprawa smarowania rozszerzyły się na oszczędność energii i materiałów, zmniejszanie emisji zanieczyszczeń oraz zmniejszanie hałasu. Dąży się do stosowania niewielkich ilości smarów, co przekłada się na korzyści ekonomiczne oraz środowiskowe. Jednym z głównych źródeł emisji małych cząstek polimerów (mikroplastików) do środowiska jest zużycie opon [12]. Zanieczyszczenie spowodowane zużyciem opon może okazać się równie ważne jak to, które wytwarzają plastikowe butelki i torby i dlatego należy szukać metod zmniejszania zużycia. Badania tribologiczne mogą być bardzo przydatne do redukcji emisji cząstek stałych z opon, a także z hamulców [13]. W trakcie opracowywania są nowe i przyjazne dla środowiska koncepcje smarowania. Opracowuje się odnawialne środki smarne, testuje się smarowanie wodą czy azotem. Świadomość ekologiczna, a zwłaszcza przepisy prawne, które wymagają ograniczenia emisji zanieczyszczeń, są silnymi motorami napędowymi bardziej zrównoważonej inżynierii i szukaniem bardziej ekologicznych rozwiązań w zakresie projektowania, użytkowania i ogólnej żywotności maszyn. Badania i wykorzystanie tribologii w kierunku zielonej i zrównoważonej inżynierii obejmują wykorzystanie naturalnych materiałów, mniejsze zużycie energii, zmniejszenie zużycia naturalnych zasobów ropy naftowej, zmniejszenie zanieczyszczeń i emisji oraz ograniczenie czynności konserwacyjnych [14].

Bardziej ogólnie, tribologia może mieć wpływ, bezpośrednio lub pośrednio, na kilka z 17 celów zrównoważonego rozwoju Organizacji Narodów Zjednoczonych (ONZ, 2015), takich jak cel 3 - dobre zdrowie i dobre samopoczucie ludzi (biotribologia oraz zmniejszenie emisji hałasu i zanieczyszczenia), cel 7 - przystępna cenowo i czysta energia (poprawa efektywności energetycznej poprzez zmniejszenie tarcia), cel 12 - odpowiedzialna konsumpcja

i produkcja (zmniejszenie ilości odpadów materiałowych poprzez zmniejszenie zużycia) oraz cel 13 - działania na rzecz klimatu (zmniejszenie emisji poprzez zmniejszenie strat energii na skutek tarcia) [1].

Już dziś istnieją duże ilości danych tribologicznych wynikających z pomiarów (np. współczynnik tarcia lub dane dotyczące zużycia). Duża ilość danych jest rejestrowana z różnych instrumentów i czujników podczas tribologicznych testów eksperymentalnych. Niestety przy użyciu dotychczasowych narzędzi trudno było łączyć te dane ze względu na zróżnicowane warunki tarcia. W analizie pomocne mogą być narzędzia informatyczne. Wiedzę i dane tribologiczne można łatwo przenieść do świata przemysłowego, szczególnie korzystając z technologii informacyjnych i komunikacyjnych Przemysłu 4.0. Sieci tribologiczne i bazy danych tribologicznych mogą dostarczać przemysłowi ważnych informacji za pomocą Internetu i połączeń bezprzewodowych między kilkoma urządzeniami elektronicznymi.

Wykorzystanie uczenia maszynowego w zagadnieniach tribologicznych może przynosić dobre wyniki. Można użyć sztucznej inteligencji przy monitorowaniu warunków pracy układu tribologicznego. Umiejętne wykorzystanie sieci neuronowych umożliwi np. wykrywanie uszkodzeń w łożyskach kulkowych [15] lub ujawnianie zanieczyszczeń w smarach.

Sztuczna inteligencja może być stosowana także przy projektowaniu składu materiałów mających tworzyć parę tącą w określonych warunkach pracy. Nowe formuły smarów także mogą być projektowane z wykorzystaniem sieci neuronowych. Ponadto algorytmy sztucznej inteligencji/uczenia maszynowego można wykorzystać do przewidywania tworzenia się filmu smarowego i zachowania tarcia w stykach smarowanych THL i TEHL. Daje to możliwość przewidywania reżimów smarowania [16]. W przyszłości techniki sztucznej inteligencji mogą posłużyć do prognozowania wyników badań różnych składów materiałowych. Obecną przeszkodą jest niedobór wystarczających i porównywalnych zbiorów danych oraz słabe zarządzanie niepewnością w odniesieniu do warunków testowych i odchyleń. Dlatego zaleca się, aby publikacje naukowe zawierały załączniki lub repozytoria danych zawierające podstawowe informacje i powiązane modele.

Ciągła miniaturyzacja urządzeń stawia kolejne wyzwania tribologii. Należy rozwijać możliwości coraz efektywniejszego wykorzystywania nośników danych, przy zachowaniu ich trwałości. Następuje ciągły rozwój w sektorze MEMS (microelectromechanical systems). Technologia ta jest wykorzystywana w różnych konstrukcjach i urządzeniach wchodzących w skład prostych lub złożonych systemów elektromechanicznych, z których niektóre obejmują czujniki, siłowniki i mikroelektronikę. W celu minimalizowania sił tarcia i poprawy ich działania wprowadza się modyfikacje topograficzne poprzez cienkowarstwowe powlekanie i modyfikację powierzch-

ni, opracowywane są także metody przewycięzania problemów ze smarowaniem (związane z meniskiem i lepkością).

Drogą do znajdowania rozwiązań problemów tribologicznych może być także podpatrywanie przyrody i adaptowanie niektórych rozwiązań funkcjonujących w naturze. Przykładem może być mechanizm odporności erozyjnej skorpionia pustynnego (*Androctonus australis*). Przeprowadzone badania pokazały, że specjalne mikrotekstury pancerza, takie jak nierówności i rowki, wpłynęły na zwiększenie odporności na erozyjny wpływ piasku pustynnego [17].

3. Podsumowanie

Tribologia, korzystając z kolejnych udoskonaleń w technice, sama wpływa na rozwój inżynierii różnego typu. Działania przemysłu i badania świata w coraz większym zakresie dotyczą warunków pracy uznawanych za ekstremalne. Aby umożliwić poprawne funkcjonowanie, należy przewyciężyć także przeszkody natury tribologicznej. W tym celu opracowuje się nowe materiały, smary, podpatruje się przyrodę, stosuje nowoczesne narzędzia informatyczne (sztuczna inteligencja, wielkie zbiory danych, uczenie maszynowe). Jednak oprócz wzrostu wydajności produkcji coraz większą uwagę przywiązuje się do równoległego dbania o jakość życia człowieka oraz jego otoczenie. W tym celu należy rozwijać możliwości coraz doskonalszych i trwalszych (gdzie tribologia odgrywa kluczową rolę) protez ruchowych. Dodatkowo dbanie o otoczenie człowieka wymusza zwrócenie szczególnej uwagi na ograniczanie zanieczyszczania środowiska odpadami i hałasem a także oszczędzanie energii. Zagadnienia tarcia i zużycia, choć coraz lepiej poznawane, wymagają teraz i w przyszłości poszukiwania nowych rozwiązań.

Literatura:

1. Ciulli E., Tribology and Industry: From the Origins to 4.0, *Frontiers in Mechanical Engineering* September 2019 | Volume 5 | Article 55.
2. Mustafa A., Dassenoy F., Sarno M., Senatore A., A review on potentials and challenges of nanolubricants as promising lubricants for electric vehicles waleed, *Lubrication Science*. 2022;34:1–29.
3. Brian J. O'Brien, Review of measurements of dust movements on the Moon during Apollo, *Planetary and Space Science*, Volume 59, Issue 14, November 2011.
4. Vieillard, C., Brizmer, V., Kadin, Y., Morales-Espejel, G. E., and Gabelli, A. (2017). Benefits of Hybrid Bearings in Severe Conditions.
5. R.S. Cowan & W.O. Winer, *Condition Monitoring Tools for Tribologists, Fundamentals of Tribology and Bridging the Gap Between the Macro- and Micro/Nanoscales* 2001 Kluwer Academic Publishers.

6. Farrell I., Machine Learning & Artificial Intelligence in Tribology, Machinery Lubrication 12/2021
7. Mathé, F., and Grellier, A. (2016). Reliable Motor Control with Newest Generation SKF Sensor Bearings.
8. Emami M., Sadeghi M. H., Daa Sarhan, A.A., and Hasani F., (2014). Investigating the Minimum Quantity Lubrication in grinding of Al₂O₃ engineering ceramic. J. Cleaner Prod. 66, 632–643.
9. Stadler K., Han B., Brizmer V., and Pasaribu R. (2015). Benefits of Using Black Oxidized Bearings in Wind Applications. Available online at: <http://evolution.skf.com/benefits-of-using-black-oxidized-bearings-in-wind-applications/>.
10. Drommi F. (2017). Reducing Wind Turbine Operating Costs through a Statistical Approach.
11. J. Mystkowska, Procesy korozji i zużycia tribologicznego wybranych biomateriałów metalowych w środowisku śliny i jej substytutów, Oficyna Wydawnicza Politechniki Białostockiej, Białystok 2018.
12. Kole P. J., Löhr A. J., Van Belleghem F.G.A.J., and Ragas A. M. J. (2017). Wear and tear of tyres: a stealthy source of microplastics in the environment. Int. J. Environ. Res. Public Health 14:1265.
13. Perricone G., Matejka V., Alemani M., Valota G., Bonfanti A., Ciotti A., et al. (2018). A concept for reducing PM₁₀ emissions for car brakes by 50%. Wear 396–397, 135–145. Kalin M., – Polajnar M., Kus M., Majdič F., Green Tribology for the Sustainable Engineering of the Future, Journal of Mechanical Engineering 65(2019)11-12.
14. Kalin M., – Polajnar M., Kus M., Majdič F., Green Tribology for the Sustainable Engineering of the Future, Journal of Mechanical Engineering 65(2019)11-12.
15. Subrahmanyam M.; Sujatha C., Using neural networks for the diagnosis of localized defects in ball bearings. Tribol. Int. 1997, 30, 739–752.
16. Moder J., Bergmann P., Grün F., Lubrication Regime Classification of Hydrodynamic Journal Bearings by Machine Learning Using Torque Data. Lubricants 2018, 6, 108.
17. Zhang S., Zhang J., Zhu B., Niu S., Han Z., Ren L., Progress in Bio-inspired Anti-solid Particle Erosion Materials: Learning from Nature but Going beyond Nature, Chinese Journal of Mechanical Engineering (2020) 33:42

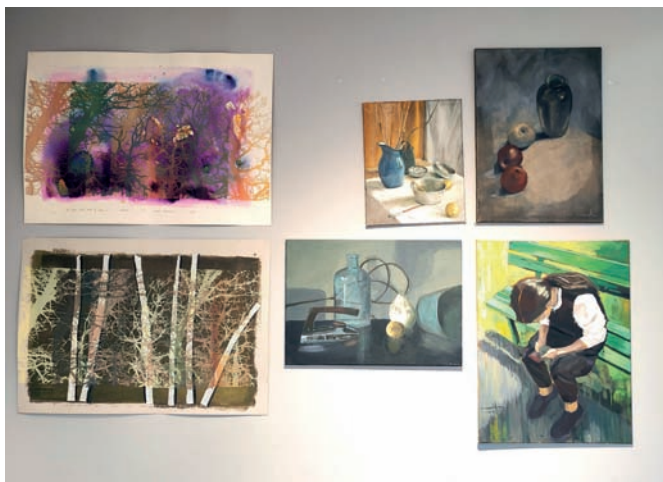
(od red.): **dr inż. Piotr Sadowski**, absolwent Wydziału Mechanicznego Politechniki Radomskiej. Od 2001 roku pracownik Zakładu Podstaw Konstrukcji Maszyn i Tribologii, a obecnie Katedry Podstaw Konstrukcji Maszyn i Materiałoznawstwa Wydziału Mechanicznego Uniwersytetu Radomskiego. Jego dorobek naukowy dotyczy głównie tribologii, ponadto zawodowo związany jest z zagadnieniami materiałoznawstwa.

GALERIE

Con ira et studio – wystawy studentów Wydziału Sztuki

Solą kształcenia studentów w obszarze sztuk wizualnych jest nabywanie przez nich kompetencji dotyczących umiejętności eksponowania swoich wytworów w przestrzeni publicznej. Dobrze przemyślany i skonstruowany obraz dostępny dla publiczności przynosi uznanie autorowi. Problem ten jest bardzo złożony i nie odnosi się jedynie do pokazywania prac, ani stosowania w tym celu udanych chwytów marketingowych. Ważne są także umiejętność zorganizowania odpowiedniej ekspozycji, udane współgranie z aktualnymi nastrojami społecznymi i modą oraz wykorzystanie właściwego momentu zdarzeń. Trafny kontekst sytuacyjny pozwala na silniejsze wybrzmienie idei zawartych w prezentowanych na wystawie dziełach. W realiach

radomskich taką wystawą była ubiegłoroczna prezentacja „Za zieloną Ukrainą” przygotowana przez Pawła W. Witkowskiego w Radomskim Klubie Środowisk Twórczych „Łażnia”. Wzięto w niej udział kilkanaścioro studentów z Ukrainy i Białorusi studiujących na Wydziale Sztuki, żywo komentujących swoimi pracami wybuch wojny za naszą wschodnią granicą. Powaga chwili, silne emocje związane z tą bezprecedensową sytuacją, a także forma użytych dzieł wywołały wyraziste reakcje publiczności, łączącej się z uczestnikami i uczestnikami wystawy w intensywnym odczuwaniu tragedii tych wydarzeń. Brutalny charakter wojny wpłynął również na formę i sposób prezentacji dzieł w obszarze publicznym, decydując o ich sile wyrazu i autentyczności

Obrazy na studenckiej wystawie końcoworocznej zorganizowanej w Galerii Akademickiej w Centrum Handlowym Słoneczne w Radomiu

artystycznego przekazu. Wbrew obiegowym przekonaniom o świecie nauki, które zakładają występowanie w obszarze badań programowego dążenia do obiektywizmu, materializującym się w maksymie *sine ira et studio* (bez gniewu i namiętności), w praktyce życiowej mamy wielokrotnie do czynienia z daleko idącą tendencyjnością, owocującą stronniczym przedstawianiem faktów. Sformułowane przez Tacyta unikanie objawiania swojej niechęci do opisywanego problemu lub brak jego nadmiernej akceptacji jest synonimem bezstronności w ocenianiu rzeczywistości. Współcześnie jest to powszechnie wyrażane przekonanie, chociaż praktyka często odbiega od wzniosłych ideałów. Tendencyjność w świecie nauki jest jednak trudna do zaakceptowania, tym bardziej że wszyscy żyjemy mirażami jej chłodnej powściągliwości. Zupełnie odmienna sytuacja panuje w sztuce, w której odpowiednie reżyserowanie emocjami uchodzi za wartość cenną i skuteczną w działaniu artystycznym. Właściwie zaaranżowane emocje angażują w treść i formę dzieła zarówno autora jak i odbiorcę. Dlatego też, wydaje się że należałoby przeformułować tacytowską zasadę na: *con ira et studio* – sztuka posługuje się emocjami zatem powinna być tworzona z miłością i namiętnością! Oczywiście, znajdzie się w jej obszarze również miejsce dla tych form, które nie chcą aktywizować się społecznie lub politycznie, poprzestając jedynie na urodzie kształtu, koloru czy ornamentu. Istotą sztuki są jednakże emocje i przynoszące efekty jej oddziaływanie na publiczność. Jednym z najskuteczniejszych sposobów weryfikowania wyrazistości dzieła jest jego publiczna prezentacja. Najważniejszą wystawą studencką, mającą istotny wpływ na proces dydaktyczny jest wystawa końcoworoczna. Pozwala ona studentom i pedagogom dokonać podsumowania i oceny dotychczasowych dokonań, uchwycić węzłowe momenty w procesie

kształcenia, zdiagnozować dobre rezultaty i mankamenty. 22 czerwca 2023, w Galerii Akademickiej w Centrum Handlowym Słoneczne w Radomiu, w zmienionej przestrzeni ekspozycyjnej, miała miejsce wystawa prac studenckich powstałych w roku akademickim 2022/23. Zaprezentowano na niej szerokie spektrum prac – od studyjnych obrazów malarskich i rysunkowych, powstałych w ramach regulaminowego kursu w pracowniach, przez projekty graficzne wykonane w programach komputerowych, po kończące cykl kształcenia dyplomy. Tematyka, techniki, sposoby realizowania problemów plastycznych uderzały różnorodnością i wielorakością. Jak zauważył w swojej wypowiedzi kurator wystawy mgr Artur Wąsowicz, potrzeba różnorodności w sztuce jest wyrazem siły i znaczenia jej form, staje się źródłem nieustannych poszukiwań i eksperymentów. Także i tutaj dało się zauważyć obecność współczesnych tematów nurtujących studentów Wydziału Sztuki, takich jak wojna, narastająca ingerencja w nasze życie sztucznej inteligencji, problemy pamięci i tożsamości, eksperymenty genetyczne i ich konsekwencje. Nowe miejsce wystaw Wydziału posiada szerokie okna wystawowe, przez które komercyjna przestrzeń centrum handlowego wkracza do wnętrza sali ekspozycyjnej. Obrazy ze świata handlu i sztuki korespondują więc ze sobą, tworząc dodatkowe wymiary i interpretacje tej wystawy. Wydaje się, że takie połączenie realności świata życia i świata sztuki pozwala na lepsze zrozumienie naszej rzeczywistości, a dla studentów jest nauką tego, jak należy wiązać swoje działania z realną problematyką współczesności.

Wystawa końcoworoczna studentów Wydziału Sztuki 2023

22.06.2022–01.11.2023

Galeria Akademicka w Centrum Handlowym Słoneczne w Radomiu, ul. Bolesława Chrobrego 1
26-600 Radom

Wystawą studentów Wydziału Sztuki, podejmującą trudne relacje sztuki z wymogami otoczenia jest ekspozycja przygotowana w ramach II edycji Studenckiej Konferencji Naukowej „Pierwsze kroki w nauce”, zorganizowana na Wydziale Transportu, Elektrotechniki i Informatyki. Reprezentuje ona dokonania studentów wszystkich kierunków kształcenia prowadzonych na Wydziale Sztuki, które zostały wyselekcjonowane i dobrane przez kuratorkę wystawy – mgr Martę Orzechowską-Ochnia. Dla potrzeb konferencji opracowała jej identyfikację wizualną oraz szatę graficzną wraz z logo i plakatem. Na wystawie stałej, zorganizowanej w przestrzeni budynku Wydziału

Praca z wystawy na Wydziale Transportu, Elektroniki i Informatyki

Transportu, Elektroniki i Informatyki, zaprezentowane zostały prace studentów z kierunków: Architektura wnętrz, Grafika oraz Sztuka mediów i edukacja wizualna. Są one realizacjami plastycznymi studentów Wydziału z zakresu malarstwa, rysunku, grafiki, projektowania wnętrz oraz projektowania architektonicznego wykonanego w konwencji 2d i 3d. Oprócz walorów estetycznych prace te wyrażają zainteresowania i fascynacje młodych adeptów sztuki, przetworzone w atrakcyjną formę wizualną. Miejmy nadzieję, że studenckie ingerencje artystyczne trwale wpiszą się w anturaż przestrzeni Wydziału Transportu, Elektroniki i Informatyki, bądź co bądź ściślejsz związanego ze światem nauki i techniki niż swobodną interpretacją artystyczną rzeczywistości.

Wystawa studentów Wydziału Sztuki na Wydziale Transportu, Elektroniki i Informatyki

19.04.2023

Budynek Wydziału Transportu, Elektroniki i Informatyki
ul. J. Malczewskiego 29, 26-600 Radom

Jednym z ważniejszych elementów kształcenia na Wydziale Sztuki jest udział studentów w plenerze artystycznym. Przebywanie w naturalnej przestrzeni, związane z tym odczuwanie i interpretowanie przyrody

jest ważnym asumptem do poznawania i pełniejszego rozumienia otaczającego nas świata. Analiza zjawisk natury, różnych jej fenomenów na wiele odmiennych sposobów jest znakomitą metodą doskonalenia percepcji i zdobywania wiedzy o świecie. Bezpośredni kontakt ze środowiskiem przyrodniczym pozwala ugruntować dotychczasowe umiejętności i przełożyć je na zrozumiałą i interesującą formę plastyczną. „Dorośli” twórcy, także preferują tę metodę działania, która pozwala również na bliższe poznanie się, dyskusje o sztuce i wzajemne dopingowanie do pracy. W ciągu 30-letniej historii Wydziału Sztuki studenci jeździli na plenery w różne miejsca w Polsce, na Litwę, a także do miasta Kremnica na Słowacji. W tym roku znaleźli

Studentka Wydziału Sztuki podczas pracy twórczej na plenerze w Iłży

się w niedaleko od Radomia położonej Iłży, gdzie znaleźli dobre warunki do pracy i wiele interesujących motywów inspirujących do pracy twórczej. Byli to studenci pierwszego roku Architektury wnętrz oraz Sztuki mediów i edukacji wizualnej, a ich opiekunką była dr Katarzyna Pietrzak, która zadbała o jego właściwą organizację i przebieg. Na plenerze trwającym od 5 do 10 czerwca studenci realizowali prace w różnych technikach malarskich, rysunkowych, fotografowali, komponowali. Jego uwieńczeniem była wystawa prac poplenerowych przygotowana w iłżeckim Powiatowym Instytucie Kultury. Wernisaż odbył się 9-tego czerwca w „Galerii na Piętrze” a wystawa trwała do 7 lipca br.

Malarski plener studencki – wystawa prac studentów Wydziału Sztuki

9.06.2023–7.07.2023

„Galeria na Piętrze”

Powiatowy Instytut Kultury
Iłża, ul. M. Jakubowskiego 5

Kazimierz Mirosław Łyszcz

Zastosowania matematyki w naukach technicznych, ekonomicznych i społecznych
 Redakcja naukowa
 Marek Wójtowicz
 2023, wyd. 1, B-5,
 stron 178
 (monografia)

Publikacja zawiera opracowania dotyczące wybranych zastosowań matematyki

i informatyki w nauce, problemach technicznych, ekonomicznych i społecznych. Wśród interesujących zagadnień zaprezentowanych w monografii znalazły się m.in.: badania przeprowadzone za pomocą modeli różniczkowych, które wyznaczyły zmienne charakterystyki epidemiologiczne w przebiegu epidemii covid-19, czy też analiza twierdzenia Halla o kojarzeniu małżeństw, w jaki sposób dobrać kobiety i mężczyzn w pary, aby wszyscy osiągnęli jak największy poziom zadowolenia.

Tematyka monografii jest bardzo rozległa, co może być interesujące nie tylko dla osób, które na co dzień zajmują się matematyką i jej zastosowaniami, ale także dla specjalistów z innych dziedzin nauki.

New Engineering Materials: A Handbook
 Mirosław Rucki, Wojciech Kucharczyk, Wojciech Żurowski, Edvin Hevorkian
 2023, wyd. 1, B-5,
 stron 140

Książka została przygotowana jako zaktualizowana, angielska wersja podręcznika na temat nowych

materiałów inżynierskich dla studentów UTH Rad. Z uwagi na szybki rozwój nauk o materiałach, główne zagadnienie opisane przez autorów to zastosowania inżynierskie i metody przetwarzania nowych materiałów.

W pierwszej części podręcznika zostały omówione pojęcia nowych materiałów. Rozdziały 2 i 3 poświęcone są odpowiednio kompozytom polimerowym i nanokompozytom. W poszczególnych rozdziałach

poruszane są zagadnienia z zakresu ochrony środowiska, odpowiednio do prezentowanych nowych materiałów i metod ich przetwarzania. Na końcu każdego rozdziału podany jest przykładowy protokół z ćwiczeń laboratoryjnych, pomocny do właściwej prezentacji wyników.

Podręcznik zawiera obszerne, aktualne dane i może być pomocny dla studentów naszego Uniwersytetu i innych uczelni, a także inżynierów i naukowców w pracach projektowych, teoretycznych i eksperymentalnych.

Współczesne wyzwania gospodarki. Perspektywa mikro- i makroekonomiczna. Wybrane problemy
 Redakcja naukowa
 Anna Wolak-Tuzimek
 2023, wyd. 1, B-5,
 stron 268
 (monografia)

Zawarta w monografii problematyka stanowi dorobek naukowy kilku ośrodków akademickich

w Polsce. Szerokie spektrum zagadnień odzwierciedla złożoność problematyki, która może stanowić inspirację dla nowych opracowań badawczych i naukowych dyskusji oraz być użyteczna w dydaktyce akademickiej i praktyce gospodarczej. Niniejsze opracowanie zostało podzielone na dwie części. Pierwsza dotyczy wyzwań mikroekonomicznych we współczesnej gospodarce i obejmuje zagadnienia upadłości przedsiębiorstw, ich konkurencyjności, działalności spółek giełdowych, zachowań organizacyjnych na rynku pracy oraz uwarunkowań finansowania gospodarstw domowych i przedsiębiorstw. W drugiej części zaprezentowano kwestie dotyczące polityki stóp procentowych NBP, polityki regionalnej, gospodarki współdzielenia, zielonej sekurytyzacji, handlu międzynarodowego, procesu cyfryzacji, rynku pracy, rynku Partnerstwa Publiczno-Prywatnego oraz wykorzystania innowacji w systemie ochrony zdrowia.

W bieżącym numerze „Kuriera Uniwersyteckiego” rozpoczynamy cykl wspomnień pełen nostalgii, ale przede wszystkim historii naszej uczelni widzianej /opisanej/ przez jej zasłużonych pracowników. Inicjuje naszą rubrykę prof. dr hab. Ryszard Świetlik. Z wielką radością redakcja „Kuriera” publikuje Jego wspomnienia.

TAK BYŁO...

Ryszard Świetlik

PÓŁ WIEKU NA „CHEMII”

Moja przygoda akademicka miała swój początek w Instytucie Elektroniki Kwantowej WAT w 1974 r., a jej radomska realizacja zaczęła się dwa lata później w Zakładzie Chemii Ogólnej funkcjonującym w strukturze Instytutu Tworzyw Sztucznych i Skóry Politechniki Świętokrzyskiej w Kielcach. Zakładem kierował doc. dr Zygmunt Zdrojewski, postać nietuzinkowa – wulkan pomysłów i dusza towarzystwa. Tamten Instytut, a chwilę później Wydział Materiałoznawstwa i Technologii Obuwia, zasadniczo różnił się od dzisiejszego. Był nie tylko znacznie liczniejszy (160 pracowników w 1980 r.), ale też trzon kadry akademickiej tworzyli pracownicy bardzo młodzi – asystenci. W nowym wówczas budynku przy ul. Chrobrego 27 na przekształcenie w przyszłe laboratoria chemiczne czekały... pomieszczenia biurowe. Łatwo nie było, ale było ciekawie. Będąc starszym asystentem, skutecznie zamaślałem poważną aparaturę pomiarową (oczywiście tylko z KDL), o jakiej dzisiaj jako profesor belwederski mogę... interesująco podyskutować. To między innymi dzięki temu stosunkowo szybko powstały laboratoria dydaktyczne, które przez następne lata były fundamentem analizy instrumentalnej i chluby Wydziału.

W 1977 roku wraz z całym zespołem trafiłem tymczasowo, jak się wydawało, pod skrzydła prof. dr. hab. inż. Witolda Tomassiego. W kolejnym roku kierownikiem naszego Zakładu został doc. dr hab. Lech Stolarczyk, jednakże badania w obszarze elektrochemii stosowanej zainicjowane przez Profesora były kontynuowane. Profesor uczył nas metodologii badań naukowych, wymagał systematyczności, konsekwencji i punktualności. Był dla nas postacią uczonego jak gdyby z innej epoki. Bardzo sobie ceniłem możliwość dyskusji z Profesorem, pozostawałem pod wrażeniem Jego przenikliwych analiz odnoszących się nie tylko do procesów i zjawisk fizykochemicznych. W moim przypadku czteroletnia współpraca z Profesorem zaowocowała serią publikacji naukowych i obronioną pracą doktorską, chociaż, co powinienem zaznaczyć, jej końcowa faza przypadła na czas szczególny. Udział

w strajku i późniejsze szykany zburzyły precyzyjny i jak się wydawało nienaruszalny harmonogram nakreślony przez Profesora. Jednak, to że stanąłem we właściwym czasie po właściwej stronie, spotkało się ze zrozumieniem i akceptacją ze strony Profesora, odczułem Jego pomocną dłoń. Atmosfera panująca na Uczelni, ale również coraz bardziej odczuwalne trudy cotygodniowych podróży z Warszawy do Radomia skłoniły Profesora do zakończenia działalności akademickiej w 1982 r. Wszyscy tego żałowaliśmy.

Nowym kierownikiem naszego zespołu (mgr Danuta Kowalczyk, mgr inż. Marian Jędra, dr Ryszard Świetlik, inż. Teodozja Grunt, inż. Maria Kuczyńska, inż. Maria Borczuch i Jadwiga Słyk) został doc. dr inż. Mirosław Oktawiec. W kilku następnych latach do Zespołu dołączyli mgr inż. Marzena Trojanowska i mgr inż. Artur Molik, oboje z czasem stali się filarami późniejszego Zakładu Chemii Analitycznej. Docent, korzystając ze swoich kontaktów z Instytutem Metali Nieżelaznych w Gliwicach, gdzie pracował, trzydzieści lat, nawiązał owocną współpracę z przemysłem metali kolorowych. Z sukcesem zrealizowaliśmy serię tematów badawczych dotyczących korozji w procesie walcowania na zimno blach miedzianych i mosiężnych. Problemem technologicznym wymagającym rozwiązania był wzrost korozyjności emulsji walcowniczych następujący w okresie ich eksploatacji. Opracowaliśmy metodyki pomiaru szybkości korozji miedzi i mosiądzu w środowisku emulsji walcowniczych, tak w warunkach laboratoryjnych, jak i przemysłowych (*in-line*). Monitorowanie stężenia inhibitora oraz szybkości korozji umożliwiło zaproponowanie sposobu utrzymywania korozyjności emulsji walcowniczej na niskim poziomie w dłuższym okresie jej eksploatacji. Równolegle prowadzone były badania nad flotacją osadową związków chromu(III).

Przełomowym momentem dla dalszego rozwoju Zakładu stała się inicjatywa Docenta dotycząca wystąpienia o grant w europejskim programie TEMPUS. Zrodził się wówczas pomysł uruchomienia na Wydziale specjalności w zakresie ochrony środowiska. Już sama idea była wystar-

czająco ekscytująca, zwłaszcza że miała być realizowana we współpracy z europejskimi uniwersytetami. Uzyskanie grantu „Environmental Protection Through Analytical Science” (1991-1993) oraz „Teaching of Environmental Protection Through Analytical Science” (1994-1996) stworzyło możliwość zakupu nowoczesnego wyposażenia bazy laboratoryjnej i realizację bogatego cyklu szkoleń dla nauczycieli akademickich w zakresie badania i kontroli zanieczyszczeń środowiska. Przed zespołem pojawiły się nowe możliwości i perspektywy. Doc. dr inż. Mirosław Oktawiec kierował realizacją pierwszej fazy programu TEMPUS, a po przejściu na emeryturę był nadal aktywnym współkoordynatorem programu.

Realizacja grantu postępowała bardzo sprawnie - wraz z mgr Danutą Kowalczyk i mgr inż. Marzeną Trojanowską tworzyliśmy laboratoria analizy śladowej: pracownię chromatograficzną HPLC, pracownię spektrometrii absorpcji atomowej GF/F-AAS oraz laboratorium naukowo-dydaktyczne analizy wody i ścieków. Równolegle w Laboratorium Badań Środowiska kierowanym przez dr Lidję Jesionek powstała pracownia chromatografii gazowej. Całość robiła imponujące wrażenie, tym bardziej, że laboratoria znajdowały się w nowo oddanym budynku laboratoryjnym naszego Wydziału. Laboratorium AAS prowadzone przez mgr inż. Marzenę Trojanowską zastało wyróżnione w ogólnopolskim konkursie czasopisma LAB w kategorii laboratorium naukowe (2000 r.).

W 1993 r. została powołana Katedra Ochrony Środowiska, którą tworzył kierowany przeze mnie Zakład Chemii Analitycznej (dawny Zakład Chemii Ogólnej i Instrumentalnej), Zespół Inżynierii Chemicznej kierowany przez dr inż. Wojciecha Kacperskiego i wspomniane wcześniej Laboratorium Badań Środowiska. Kierownikiem Katedry został wybitny specjalista z zakresu chemii wody prof. dr hab. inż. Jan Dojlido. Profesor kierował Katedrą do uzyskania przeze mnie stopnia doktora habilitowanego (2002 r.), wtedy zostałem Jego następcą. Obecnie kierownikiem Katedry jest prof. URad. dr hab. inż. Paweł Religa, prodziekan Wydziału Inżynierii Chemicznej i Tworoznawstwa.

Prześlaniem Profesora Jana Dojlido było zainicjowanie badań naukowych zanieczyszczenia środowiska w regionie radomskim. Uważał, że to jest obowiązek moralny zespołu mającego ambicję zajmowania się chemią środowiska na Uczelni w Radomiu. Podjęliśmy to wyzwanie i przez kolejne lata, aż do dnia dzisiejszego wypracowaliśmy niemały dorobek naukowy i publikacyjny. Mgr Danuta Kowalczyk zajmowała się zanieczyszczeniem i migracją wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych w środowiskach wodnym i glebowym. W 1999 r. uzyskała stopień doktora za rozprawę o tej tematyce. Mgr inż. Jolanta Odzimek prowadziła interesujące badania obiegu WWA w lokalnym środowisku, niestety niedokończone z uwagi na cięcia kadrowe, jakie dotknęły zespół KOŚ.

Zespół Chemii Analitycznej w nowym laboratorium: mgr inż. Marzena Trojanowska, mgr Danuta Kowalczyk, mgr inż. Artur Molik, prof. Ryszard Świetlik, inż. Teodozja Grunt i inż. Maria Borczuch

Najszerzej zakrojone były badania zanieczyszczenia środowiska chromem i innymi metalami ciężkimi. Punktem wyjścia było oszacowanie obciążenia i zanieczyszczenia chromem środowiska glebowego oraz osadów wodnych dorzecza Radomki. Szczegółowo zbadano formy chemiczne i fizyczne występowania chromu oraz proces migracji poszczególnych form chromu w rzece Radomce. W tę tematykę wpisywała się również zaawansowana analiza specyjna chromu (III) w ściekach garbarskich zrealizowana przez mgr inż. Artura Molika w ramach rocznego stażu naukowego w Paisley University. Badania występowania i specjacji metali ciężkich dotyczące popiołów lotnych oraz pyłów drogowych i ulicznych w Radomiu obejmowały m. in. wpływ lotności związków metali ciężkich na ich specjację w popiołach lotnych, wpływ źródeł emisji na ich specjację w pyłach drogowych, oraz chemizm możliwych przemian form chemicznych metali ciężkich w pyłach drogowych. Stwierdzony przez nas wpływ technologii spalania węgla na zawartość Cr (VI) w popiołach lotnych zainicjował badania tego czynnika rakotwórczego we frakcjach ziarnowych pyłów atmosferycznych na obszarze Radomia.

Wśród naszych dokonań jest również pierwsza ocena ryzyka zdrowotnego mieszkańców Radomia powodowanego narażeniem na metale ciężkie obecne w pyłach ulicznych. W tym miejscu nie mogę pominąć kilkuletniego etapu badań metali ciężkich w stałych próbkach środowiskowych prowadzonych we współpracy z zespołem prof. URad. dr hab. Tadeusza Szumiaty, a w końcowej fazie również z prof. PAN dr hab. Beatą Górką-Kostrubiec (Instytut Geofizyki w Warszawie). Badania magnetyzmu oraz widma Mössbauera rzuciły nowe światło na szereg pomijanych dotychczas właściwości pyłów zanieczyszczonych metalami ciężkimi.

Całość „radomskich dokonań środowiskowych” to kilkadziesiąt publikacji głównie w czasopismach z listy JCR i monografia pt. „Specjacja i przemiany chro-

mu antropogenicznego w środowisku zanieczyszczonym odpadami z przemysłu garbarskiego na przykładzie zlewni rzeki Radomki". Nasze osiągnięcia spotkały się z uznaniem środowiska naukowego czołowych uczelni w kraju, dr inż. Artur Molik i dr hab. inż. Marzena Trojanowska obronili doktoraty na Wydziale Chemii UAM. Rada Wydziału Inżynierii Środowiska PW przyznała stopień doktora habilitowanego dr hab. inż. Marzenie Trojanowskiej i autorowi tych wspomnień. Tytuł profesora został mi nadany również na wniosek Rady Wydziału Inżynierii Środowiska PW.

Powinienem jeszcze wspomnieć o innych aktywnościach akademickich będących moim udziałem, lecz aby nie rozbudowywać tekstu ponad miarę przywołam jedynie dwie, które ze względu na czasową skalę oddziaływania chyba nie powinny zostać pominięte.

Zaproszony przez dr. Stanisława Banaszkiewicza do zespołu konkursów przedmiotowych przez prawie dwie dekady organizowałem coroczne edycje Wojewódzkiego Konkursu Chemicznego dla uczniów szkół średnich. Na trwałe zapisały się w mojej pamięci wieczory spędzone na układaniu zadań konkursowych, dyskusje nad poprawnością metodyczną proponowanych rozwiązań, czy wreszcie sprawdzanie prac konkursowych w towarzystwie nauczycieli – entuzjastów nauczania chemii. Wszyscy czuliśmy, że uczestniczymy w przedsięwzięciu potrzebnym i bardzo pozytywnym. Materialnym owocem naszej działalności są dwa podręczniki - zbiory zadań z chemii, jeden wydany przez Wydawnictwo PWN, drugi przez Wydawnictwo Uczelni oraz długa seria materiałów metodycznych z chemii dla uczniów szkół średnich.

Czerpiąc z własnych studenckich doświadczeń, w 1992 r. założyłem Koło Naukowe Środowisko, którego podstawowym celem było kształtowanie wrażliwości ekologicznej przyszłych inżynierów poprzez ich udział w badaniach naukowych zanieczyszczenia środowiska, celowo prowadzonych na obszarach szczególnie cennych przyrodniczo. Chciałem również, aby moi studenci doświadczyli, jak duże możliwości stwarza zespołowe działanie: wspólna organizacja obozów naukowych, zespołowe prowadzenie badań terenowych i późniejsze prezentacje wyników na ogólnopolskich konferencjach kół naukowych, ale również wspólne pokonywanie własnych słabości na szlakach tatrzańskich, przygotowania posiłków i w końcu wspólne biesiadowanie. Przez wiele lat spotykałem na swojej drodze młodych ludzi, których skutecznie зараżałem przyświecającymi mi ideami. W tym miejscu chciałbym również podkreślić dużą satysfakcję jaką sprawia mi obserwowanie karier naukowych studentów, których w swoim czasie zachęciłem do działalności w kole naukowym. Już od szeregu lat Koło Naukowe Środowisko prowadzi prof. URad. dr hab. inż. Paweł Religa, wyróżniający się wówczas dyplomant i pełen młodzieńczego zapału uczestnik wypraw tatrzańskich. Z Pawłem Religą

Autor z uczestnikami obozu naukowego na Suchej Przełęczy w Tatrach

zgadzamy się, że w innym czasie, inni studenci oczekują nieco innych idei.

W swoim życiu zawodowym przeszedłem całą drogę awansu nauczyciela akademickiego, przypomnę, zaczynałem jako asystent w Instytucie Elektroniki Kwantowej WAT, a kończę jako profesor belwederski na Uniwersytecie Radomskim im. Kazimierza Pułaskiego. Odchodzę na emeryturę już jako ostatni przedstawiciel pokolenia młodych nauczycieli akademickich naszego Wydziału lat 70. Dziękuję Wszystkim za wytrwałą i owocną współpracę. Słowa specjalnego podziękowania kieruję do dr Danuty Kowalczyk, dr. Artura Molika i prof. PRad. dr hab. inż. Marzeny Trojanowskiej. Żegnaj się z całym Zespołem Katedry, Społecznością Akademicką Wydziału i Uczelni, Koleżankami i Kolegami, których w niemałej części poznałem jeszcze jako studentów. Żałuję, że finał mojej aktywności przypada na trudny czas kryzysu rekrutacyjnego. Chciałbym wierzyć, że przejściowego.

Ryszard Świątlik

(od red.): **prof. dr hab. Ryszard Świątlik** – absolwent Wydziału Chemii Uniwersytetu Warszawskiego (1974 r.). Od 1976 roku pracuje na naszej uczelni (Wyższa Szkoła Inżynierska, Politechnika Radomska, Uniwersytet Technologiczno-Humanistyczny). Zainteresowania naukowe prof. Ryszarda Świątlika koncentrują się na problematyce form występowania, migracji i biodostępności metali ciężkich w środowisku. Dorobek publikacyjny obejmuje ponad 200 publikacji, najważniejsze dotyczą specjacji metali ciężkich w pyłach atmosferycznych, popiołach lotnych, pyłach drogowych i osadach dennych, oraz wpływu specjacji metali na ich mobilność i biodostępność, a w konsekwencji na poziom zagrożenia ekologicznego i ryzyka zdrowotnego. Profesor jest członkiem Zespołu Analizy Spektralnej Komitetu Chemii Analitycznej PAN.

Wspomnień czar i najnowsze modele

STUDENT'S MOTO SHOW 2023

W dniu 13 października na Wydziale Transportu, Elektrotechniki i Informatyki odbyła się uroczysta wydziałowa inauguracja r.ak. 2023/2024. Jej doskonałym uzupełnieniem był pierwszy w historii Student's Moto Show. Jego organizatorami byli studenci WTEiI oraz Uczelniana Rada Samorządu Studentów.

Na dziedzińcu wydziału można było podziwiać nowe i klasyczne pojazdy samochodowe. Dziekan wydziału dr hab. inż. Tomasz Perzyński, prof. URad. bardzo chętnie zaakceptował pomysł studentów i otworzył wystawę.

W Moto Show wzięli udział radomscy dealerzy samochodowi: BMW ZK Motors Radom, Mercedes – MB Radom spółka z o.o., Nissan Ster Radom, Renault Karasiewicz i Syn spółka z o.o., Suzuki – A.S.R Bińkowski spółka z o.o., Toyota Romanowski Radom i Volkswagen Ster Radom oraz właściciele pojazdów zabytkowych działających m.in. w grupie miłośni-

ków klasycznej motoryzacji – Radomskie Klasyki.

Spotkanie z fanami motoryzacji, na dziedzińcu WTEiI, uświetnili swoją obecnością znani z programów TVN Turbo dziennikarze motoryzacyjni Rafał Jemielita oraz Jarosław Maznas, którzy opowiadali o swoich doświadczeniach z motoryzacją, kulisach tworzenia programów motoryzacyjnych i przyszłości motoryzacji. Osobiste i zawodowe kontakty dr. inż. Pawła Olszowca, pracownika WTEiI umożliwiły ich przyjazd do Radomia

Patronat honorowy na wydarzeniu objął JM Rektor Uniwersytetu Radomskiego. Patroni medialni: Echo

Dnia, Radio Radom, Radio ESKA, Radio Rekord, portal cozadzień.pl

Warto może wspomnieć, że na WTEiI działa: *Koło miłośników zabytkowych pojazdów*. Jego opiekunem jest dr inż. Zbigniew Olczykowski, prof. URad, który również jest miłośnikiem i właścicielem kilku zabytkowych pojazdów. Jeden z nich mogliśmy podziwiać podczas eventu (na zdjęciu przy swoim mercedesie z Jarosławem Maznasem).

Oprac. Wojciech Bielawski na podst. materiałów otrzymanych od Tomasza Perzyńskiego.

STUDENCI

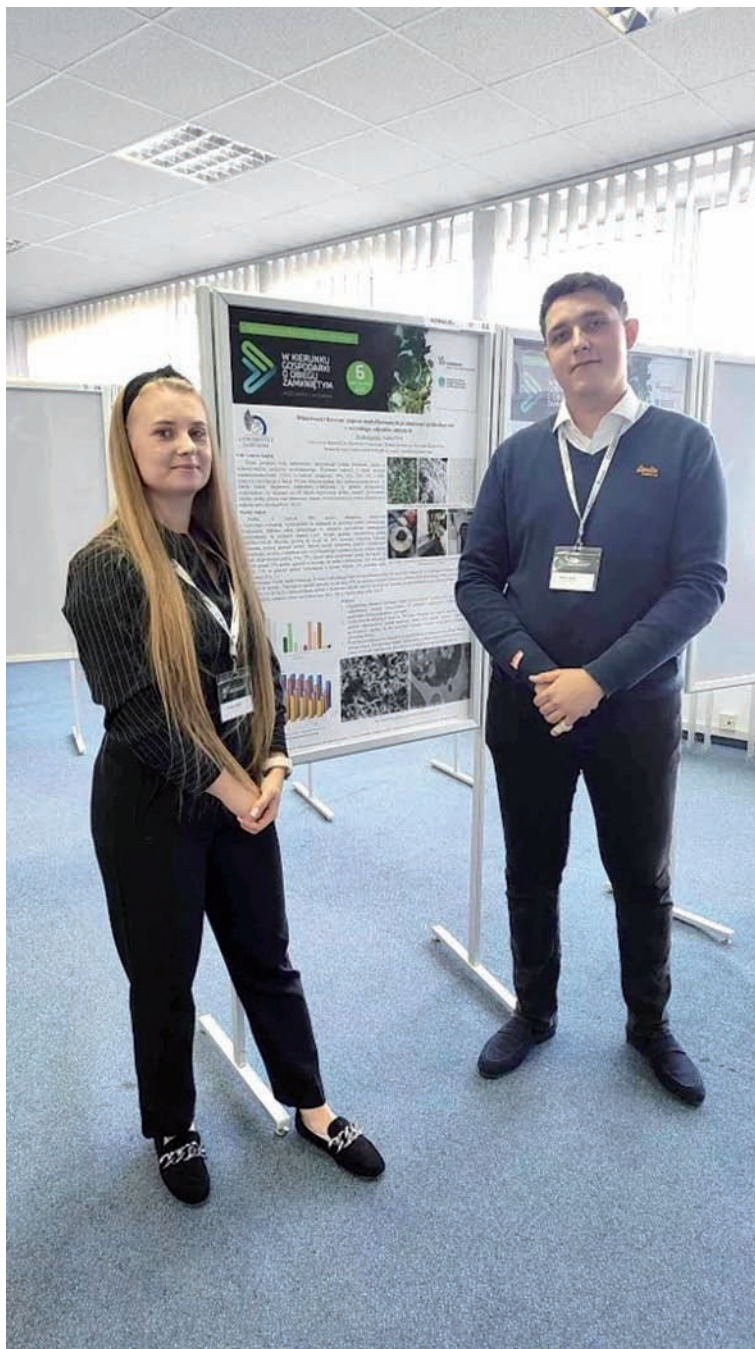
Najlepszy poster

NOWOTECHBUD W OFENSYWIE

Rok akademicki dopiero się rozpoczął, a studenci SKN NOWOTECHBUD już wykazują swoją aktywność naukową. Ich poster o modyfikowanych zaprawach okazał się najlepszy.

Członkowie Studenckiego Koła Naukowego NOWOTECHBUD wzięli udział w Ogólnopolskiej Konferencji Naukowo – Biznesowej pt. „W kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym – możliwości i wyzwania (06.10.2023)” zorganizowanej przez Sieć Badawczą Łukasiewicz – Instytut Technologii Eksploatacji. Kamila Molik oraz Adam Peryt przedstawili poster pt.: „Właściwości fizyczne zapraw modyfikowanych produktami pochodzącymi z recyklingu odpadów szklanych”. Tematyka wystąpienia oraz sposób przedstawienia przez studentów wyników badań spotkał się z dużym zainteresowaniem wśród jurorów. Studenci poradzili sobie perfekcyjnie z prezentacją wyników, jak również z odpowiedzią na zadane przez jurorów pytania. Efektem powyższego było zajęcie przez nich I miejsca w konkursie za najlepszy poster. Zdobytą nagrodą w konkursie jest voucher na bezpłatną publikację artykułu naukowego w czasopiśmie Environmental Protection And Natural Resources.

Jest to tym większe osiągnięcie, iż nasi studenci byli najmłodszymi uczestnikami konferencji. Zarówno Pani Kamila, jak i Pan Adam są studentami III roku studiów stacjonarnych na Wydziale Mechanicznym na kierunku Budownictwo. Opiekunami naukowymi studentów są dr inż. Iga Jasińska oraz dr inż. Monika Jaworska-Wędzińska. Prezentowane wyniki badań są rezultatem projektu pt.: „Modyfikacje składu kompozytów cementowych produktami pochodzącymi z recyklingu odpadów szklanych”. Projekt dofinansowano przez Ministerstwo Edukacji i Nauki ze środków z budżetu państwa w ramach programu „Studenckie koła naukowe tworzą innowacje”. Pisaliśmy o tym w „Kurierze Uniwersyteckim” nr 1/9/2023.

Kamila Molik i Adam Peryt, autorzy najlepszego posteru

*Wojciech Bielawski
na podst. strony www WM*

Szkolenie teoretyczno-praktyczne

STUDENCI U TERYTORIALSÓW

23 października, dzięki podpisanemu porozumieniu o współpracy Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Radomskiego z 6 Mazowiecką Brygadą Obrony Terytorialnej, studenci Kierunku Bezpieczeństwo Wewnętrzne uczestniczyli na obiektach wojskowych w szkoleniu teoretyczno-praktycznym z zakresu Zarządzania Kryzysowego.

Zajęcia rozpoczął szef sztabu 6.MBOT ppłk Patrycjusz Romaniuk, który powitał studentów i przedstawił zadania, jakie stoją przed Wojskami Obrony Terytorialnej z obszaru zarządzania kryzysowego. Uczestnicy szkolenia zostali zapoznani z kierunkami wsparcia, jakie gotowi są udzielić żołnierze służący w 6 Mazowieckiej Brygadzie Obrony Terytorialnej, podczas sytuacji kryzysowych, które mogą wystąpić na terenie Mazowsza.

Podczas wykładów i zajęć praktycznych poruszono między innymi kwestie rozwiązań prawnych i organizacyjnych, zapewniających sprawną koordynację udziału żołnierzy WOT we współpracy z administracją publiczną i służbami w działaniach podczas sytuacji nadzwyczajnych w gminach czy powiatach na terenie całego województwa.

W główną misję „Terytorialsów” działających w stałych rejonach odpowiedzialności wpisane jest niesienie pomocy i wspieranie społeczności lokalnej. Dlatego w ramach szkolenia żołnierze WOT zademonstrowali również sprzęt i wyposażenie, które wspomagają ich podczas niesienia pomocy dla lokalnej społeczności oraz samorządów i służb ratowniczych potrzebujących wsparcia w swoich działaniach podczas sytuacji nadzwyczajnych. Studenci w czasie zajęć mogli również zapoznać się z osobistym wyposażeniem i uzbrojeniem żołnierzy Wojsk Obrony Terytorialnej.

Paweł Śwital

Studenci Uniwersytetu Radomskiego, uczestnicy szkolenia na obiektach wojskowych 6. Mazowieckiej Brygady Obrony Terytorialnej

Studenckie Koło Naukowe KLINIKA PRAWA

Informacje ogólne

Klinika Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Radomskiego istnieje od 2020 r. Pomysłodawcą oraz opiekunem Kliniki Prawa jest adw. dr Mirosław Kopeć. Do tej pory

zostały przeprowadzone dwa konkursy wydziałowe na najlepszą rozprawę sądową w sprawie karnej, warsztaty z pisania apelacji i kasacji oraz wycieczki do Aresztu Śledczego, Komendy Wojewódzkiej Policji i instytucji

wymiaru sprawiedliwości takich jak Sąd Rejonowy i Okręgowy w Radomiu, a także Dzień Darmowych Porad Prawnych. Głównym celem Kliniki Prawa jest udzielanie bezpłatnych porad prawnych na rzecz mieszkańców regionu. W trakcie semestru poradnia działa w trybie stacjonarnym. Porady udzielane są w przystosowanym specjalnie do tego pomieszczeniu w głównym punkcie budynku Wydziału Prawa i Administracji, a mianowicie w pokoju nr 162. Możliwy jest również kontakt telefoniczny oraz mailowy. Na oficjalnej stronie Wydziału Prawa i Administracji, w zakładce PORADY PRAWNE, zostały wskazane zasady ich udzielania. Brzmia one następująco:

1. *Porady udzielane przez Klinikę Prawa są NIEODPŁATNE.*
2. *Z porady może skorzystać KAŻDY.*
3. *Porady udzielane są w trakcie trwania roku akademickiego – od października do maja według harmonogramu udostępnianego na stronie internetowej Wydziału.*
4. *Porady są udzielane przez studentów kierunku prawo, będących członkami Kliniki Prawa WPiA.*
5. *Porady udzielane są pod czujnym okiem Specjalistów – Pracowników Dydaktycznych Wydziału Prawa i Administracji URad.*
6. *Udzielane porady prawne mają charakter opinii studentów prawa i nie mogą być źródłem roszczenia osób korzystających z porady.*
7. *W ramach udzielanej pomocy mieści się także sporządzanie prostych pism procesowych.*

Jak wynika z powyższego, z porad udzielanych przez Klinikę Prawa może zatem skorzystać każda osoba, mająca wątpliwości i problemy natury prawnej. Ich diagnozą oraz rozwiązywaniem zajmują się Studenci kierunków Prawo i Administracja, będący członkami Kliniki Prawa, co istotne – pod czujnym okiem Specjalistów, tj. Pracowników Dydaktycznych Wydziału Prawa i Administracji URad. Klinika dysponuje szczegółową listą opiekunów

merytorycznych i ich specjalizacji, w ramach której stanowią wsparcie dla studentów udzielających porad. Zakres przedmiotowy kierowanych zapytań przez Interesantów jest nieograniczony – członkowie Kliniki zajmują się poradnictwem m.in. w zakresie materialnego i formalnego prawa cywilnego, rodzinnego, spadkowego, spółdzielczego, medycznego, sportowego, handlowego, restrukturyzacyjnego i upadłościowego, finansowego i podatkowego, budowlanego, karnego, administracyjnego, prawa pracy i ubezpieczeń społecznych aż po prawo żywnościowe czy konsumenckie, czyli tak naprawdę są oni w stanie odpowiedzieć właściwie na każde pytanie z każdej możliwej dziedziny prawa.

Działalność Kliniki Prawa jako uniwersyteckiej poradni prawnej znalazła również uznanie pośród członków zespołu Polskiej Komisji Akredytacyjnej podczas udzielanej w listopadzie 2022 r. oceny kierunku Prawo. Pomoc w rozwiązywaniu problemów prawnych została udzielona już wielu osobom. Ponadto, Klinika cały czas prężnie się rozwija oraz współpracuje z różnymi uczelniami w Polsce. W przyszłości planowane są m.in. wycieczka do Centrum Ekspertyz Kryminalistycznych w Krakowie,

ogólnopolska konferencja naukowa z prawa karnego oraz kolejna edycja konkursu na przeprowadzenie rozprawy sądowej w sprawie karnej.

II Edycja Wydziałowego Konkursu na Rozprawę Sądową

W dniu 28 kwietnia 2023 roku z inicjatywy Kliniki Prawa Wydziału Prawa i Administracji UTH w Radomiu odbyła się II Edycja Konkursu Wydziałowego na przeprowadzenie rozprawy karnej. Była okazją do obserwacji zacieklej sporów sądowych trzech grup, w skład których wchodziłi studenci kierunków Prawo, Administracja i Bezpieczeństwo wewnętrzne.

Jury konkursowe w składzie: dr Katarzyna Siczek – przewodnicząca, dr Piotr Kobylski oraz dr Agnieszka Łódzińska-Piekarska oceniało umiejętności prawnicze uczestników, takie jak: znajomość prawa, argumentacja, prowadzenie procesu oraz ogólna prezentacja.

Zwycięską drużyną okazała się grupa z pierwszego roku kierunku Prawo, w skład której wchodziłi: Joanna Bodziarczyk, Julia Danilczuk, Piotr Konarski, Karolina Kopeć, We-

Wydziałowy konkurs na przeprowadzenie rozprawy karnej

ronika Koprowska, Aleksandra Królikowska, Aleksandra Kucharska, Sylwia Kwiatkowska i Dominik Podworski.

Wyróżnienie otrzymały: Aleksandra Chmurska, Izabela Kobiera oraz Aleksandra Kucharska. Osoby te zaprezentowały wysoki poziom merytoryczny oraz umiejętności praktyczne, dzięki którym zdobyły uznanie jury konkursowego.

Konkurs na przeprowadzenie rozprawy sądowej to ważne wydarzenie dla studentów Wydziału Prawa i Administracji, które pozwala zdobyć cenne doświadczenie praktyczne oraz rozwinąć umiejętności, które będą przydatne w przyszłej karierze prawniczej. Stanowi on również jedno z najważniejszych przedsięwzięć Kliniki Prawa i z pewnością będzie kontynuowane.

Warsztaty z pisania kasacji

W dniu 12 maja 2023 roku miały miejsce warsztaty z pisania kasacji, zorganizowane przez Klinikę Prawa Wydziału Prawa i Administracji UTH w Radomiu. Zostały one przeprowadzone przez Sędzię Sądu Okręgowego w Radomiu dr Katarzynę Siczek, która w bardzo przystępny i ciekawy sposób przekazała najważniejsze kwestie związane z tym nadzwyczajnym środkiem odwoławczym w postępowaniu karnym. Warsztaty miały charakter głównie merytoryczny, ze względu na fakt, że kasacja jest bardzo trudnym pismem procesowym, wymagającym od profesjonalnego pełnomocnika bardzo dużego doświadczenia, a przede wszystkim wiedzy. Nie zabrakło jednak przykładów z praktyki. Na końcu możliwe było zadawanie pytań prowadzącej. Warsztaty z pisania kasacji są jednym z wydarzeń cyklicznych dotyczących sporządzania pism procesowych. Wcześniej były to warsztaty z pisania apelacji w sprawie karnej oraz cywilnej. W przyszłości również planowane są podobne przedsięwzięcia, mające na celu szlifowanie warsztatu pisarskiego każdego prawnika.

Dr hab. Joanna Smarż, prof. URad. oraz dr Mirosław Kopeć

Warsztaty z pisania apelacji cywilnej

W dniu 31 marca 2023 r. na Wydziale Prawa i Administracji UTH w Radomiu odbyły się warsztaty z pisania apelacji w sprawie cywilnej. Organizatorem spotkania była Klinika Prawa, a warsztaty poprowadził opiekun tejże organizacji w osobie

adw. dr Mirosława Kocpia. Podczas warsztatów uczestnicy mieli okazję zapoznać się z techniką rozwiązywania przypadku oraz brali udział w części praktycznej dotyczącej sporządzania apelacji. Warsztaty te mają charakter cykliczny i są jednym z głównych przedsięwzięć, organizowanych przez Klinikę Prawa Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Radomskiego.

Spotkanie uczestników SKN Kliniki Prawa

go. Pozwalają one zdobyć niezbędną wiedzę oraz umiejętności, które przydadzą się w życiu zawodowym.

Inne wcześniejsze wydarzenia

Na początku istnienia Kliniki Prawa, jeszcze za czasów pandemii COVID-19, organizowane były cykliczne spotkania w formie online za pośrednictwem MS Teams pt. „Karne przy kawie”, w ramach których studenci wraz z wykładowcami mieli okazję porozmawiać na tematy związane z prawem karnym, zarówno materialnym, jak i procesowym. Pierwsze dotyczyło prawd i mitów procesu karnego na przykładzie wybranych filmów i seriali telewizyjnych. Podczas drugiego poddano dogłębnej analizie przypadki występowania prawa karnego w książce, serialu i filmie. Natomiast na trzecim adw.

dr Mirosław Kopeć w bardzo ciekawy sposób (i z lekkim przymrużeniem oka) opowiadał o zwyczajach ludowych. Te blisko półtoragodzinne dyskusje, okraszone nie raz humorem, powodowały, że każdy zapomniał o domowej kwarantannie i braku możliwości „normalnego” spotkania się w murach uczelni. Mimo że spotkania te obecnie się nie odbywają, niewykluczone jest, że Klinika Prawa znów do nich powróci. Wystarczy tylko inicjatywa ze strony studentów, którzy będą chcieli poruszyć interesujący według nich temat oraz zaproponują ulubiony film, serial lub książkę o tematyce prawniczej.

Opracowała:

Zuzanna Maj, Prezes Kliniki Prawa
WPIA URad.

(od red.): **dr Mirosław Kopeć**, adiunkt w Katedrze Prawa Publicznego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Radomskiego. Opiekun Kliniki Prawa. Praktykujący adwokat. Prowadzi zajęcia z szeroko rozumianego prawa karnego.

Studenckie Koło Naukowe Prawa Finansowego i Podatkowego „Finansiści” dawniej SKN Kultury i Sztuki „Nowy Świat”

W październiku 2021 r. na Wydziale Prawa i Administracji powstało Studenckie Koło Naukowe Kultury i Sztuki „Nowy Świat”. Jego pierwszymi członkami i założycielami byli studenci: Patryk Leszczyński – prezes zarządu, Artur Rdzanek – wiceprezes, Emil Cichecki – sekretarz oraz Leon Sakwa – skarbnik. Opiekunem Koła został dr Piotr Kobylski.

Inicjatorzy za cel SKN postawili rozwój świadomości społeczności studenckiej w zakresie szeroko

pojętej kultury i sztuki. Realizacja tego celu miała odbywać się przez organizowanie spotkań dydaktycznych, wystawianie niekomercyjnych sztuk teatralnych, wspólne wyjścia i wyjazdy poszerzające horyzonty studentów w zakresie kultury i sztuki.

W pierwszym roku swojej działalności SKN „Nowy Świat” zrealizowało kilka projektów kulturalno-artystycznych. Wśród nich należy wymienić spotkania z postaciami ze świata kultury i sztuki z cyklu

„Pytanie do...”. Pierwsze odbyło się w grudniu 2021 roku. Bohaterami tego wydarzenia byli reprezentanci filmu i teatru – Krzysztof Wróblewski – absolwent Wydziału Aktorskiego PWSTiF w Łodzi, występujący na deskach teatrów w Warszawie, Łodzi, Krakowie, Legnicy, znany także z ról filmowych i telewizyjnych („Wojna Światów – Następne Stulecie”, „Tygrysy Europy”) oraz Andrzej Guc – absolwent Wydziału Reżyserii PWST w Warszawie, reżyser wielu spektakli

teatralnych, asystent Gustawa Holobka i Zbigniewa Zapasiewicza, producent różnych programów w telewizji TVN. Organizatorzy przeprowadzili interesujące rozmowy dotyczące pracy aktora i reżysera. Goście podzielili się swoimi wspomnieniami z kulis oraz przybliżyli sylwetki ikon polskiego kina, z którymi współpracowali.

Kolejnym ciekawym wydarzeniem z serii „Pytanie do...”, zorganizowanym przez SKN Kultury i Sztuki „Nowy Świat” było spotkanie z dr. hab. Łukaszem Rudeckim, prof. URad, prodziekanem Wydziału Sztuki, wicedyrektorem Mazowieckiego Centrum Sztuki Współczesnej „Elektrownia”, prywatnie artystą-malarzem wielokrotnie nagradzanym. Prof. Rudecki opowiedział uczestnikom o swojej pasji, o wystawach, w których uczestniczył, o swoich inspiracjach. Rozmowa z gościem tym razem dotyczyła świata malarstwa. Uczestnicy mogli zaznajomić się z ideą pracy malarza,

a także wymienić swoje poglądy na temat nurtu sztuki, którego przedstawicielem jest prof. Rudecki.

Jednym z celów wyznaczonych przez stowarzyszenia studenckie jest organizacja konferencji naukowych. W maju 2022 roku SKN Kultury i Sztuki „Nowy Świat” zainicjowało takie wydarzenie pt.: „Współczesne wyzwania ochrony własności intelektualnej”. Uczestniczyli w nim przedstawiciele ośrodków naukowych z całej Polski. Patronem konferencji był rektor Uniwersytetu Radomskiego prof. dr hab. Sławomir Bukowski. Dyskusja dotyczyła m.in. problemów prawa własności intelektualnej, oceny istniejącego stanu oraz zmian, które mogłyby pomóc w zrozumieniu i lepszym funkcjonowaniu regulacji odnoszących się do własności intelektualnej we współczesnym świecie.

W grudniu 2022 roku, na prośbę opiekuna dr. Piotra Kobylskiego oraz

zarządu, decyzją rektora została zmieniona nazwa Koła na Studenckie Koło Naukowe Prawa Finansowego i Podatkowego „Finansiści”. Organizację reprezentuje zarząd w składzie: Izabela Kobiera – prezes, Szymon Gola – wiceprezes, Aleksandra Kucharska – sekretarz oraz Agata Dębicka – skarbnik. Opiekunem Koła pozostał dr Piotr Kobylski.

Nowa nazwa to również nowe cele, jakimi są: poszerzenie wiedzy studenckiej w szeroko pojętym zakresie prawa finansowego i podatkowego oraz przygotowanie studentów do wykonywania zawodu doradcy podatkowego, radcy prawnego, adwokata oraz biegłego rewidenta, poprzez umożliwienie zdobycia praktycznych i dogmatycznych umiejętności w zakresie prawa i postępowania podatkowego.

Karolina Derleta

Studenckie Koło Naukowe Rachunkowości „FAKTURA”

Studenckie Koło Naukowe Rachunkowości „FAKTURA” zostało powołane w dniu 28.01.2010 r. decyzją Rady Wydziału Ekonomicznego Uniwersytetu Technologiczno-Humanistycznego im. K. Pułaskiego (obecnie Wydział Ekonomii i Finansów Uniwersytetu Radomskiego im. K. Pułaskiego). Powstało z inicjatywy grupy studentów zainteresowanych rachunkowością i podatkami. Rolę opiekuna Koła od chwili założenia pełni dr Barbara Fiedoruk, którą w czasie przerwy zawodowej zastępowała mgr Klaudia Chamera.

Nazwa SKN „FAKTURA” być może sprawia wrażenie dość banalnej w rachunkowości, ponieważ faktura jest podstawowym dokumentem, na którym bazuje rachunkowość w każdej jednostce, ale „FAKTURA” posiada również inne (wewnętrzne) znaczenie, które powstało z inicjatywy członków Koła, a mianowicie:

- Fantastyczna zabawa**
- Ambitny zespół**
- Konkretna wiedza**
- Tworzenie przyszłości**
- Unikalne doświadczenia**
- Realizacja pasji**
- Aktualna problematyka**

Rozwinięcie powyższych składowych „FAKTURY” stanowi swego rodzaju skrót działalności Koła, która koncentruje się wokół realizacji różnych projektów, szkoleń, udziału w konferencjach i konkursach. Główną formą tej działalności są cykliczne spotkania, na których studenci poszerzają swoją wiedzę z zakresu rachunkowości i podatków oraz uczą się wykorzystywać ją w praktyce.

Koło od początku swojego istnienia współpracuje ze Stowarzyszeniem Księgowych w Polsce. Efektem tej współpracy są spotkania w siedzibie Stowarzyszenia Oddział Okręgowy

w Radomiu, na których członkowie Koła mają możliwość czerpać wiedzę prosto od specjalistów z dziedziny rachunkowości i podatków. Członkowie Studenckiego Koła Naukowego Rachunkowości FAKTURA chętnie biorą czynny udział w konferencjach, a także konkursach z dziedziny szeroko rozumianej rachunkowości. Wśród ostatnich najważniejszych aktywności członków Koła należy wskazać udział i zdobycie podium w konkursie z okazji Wydziałowych Obchodów Dnia Księgowego organizowanych na Wydziale Ekonomii i Finansów Uniwersytetu Radomskiego im. K. Pułaskiego, a także wystąpienia w ogólnouczelnianej Studenckiej Konferencji Naukowej „Pierwsze Kroki w Nauce”, gdzie dotychczasowe rezultaty swoich badań zaprezentowali m.in. Agnieszka Kaługa, Katarzyna Pyrka, Patryk Kulik, Daniel Bańkowski oraz Julia Bolek.

Ponadto, ważnym corocznym przedsięwzięciem Koła jest organizacja Radomskiego Międzyszkolnego Konkursu Rachunkowości pod patronatem Stowarzyszenia Księgowych w Polsce Oddział w Radomiu oraz Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego Oddział w Radomiu. Celem konkursu jest popularyzacja rachunkowości wśród młodzieży szkół średnich oraz promocja naszego Wydziału. Konkurs ten cieszy się dużym zainteresowaniem uczniów z różnych regionów Polski. Brały w nim udział osoby z takich miejscowości jak: Białobrzegi, Grójec, Iłża, Kozienice, Lipiny, Opoczno, Ostrowiec Świętokrzyski, Przysucha, Radom, Skarżysko-Kamienna, Starachowice.

Członkowie SKN „FAKTURA” w czasie II Edycji Konferencji Naukowej Studentów UTH Radom „Pierwsze Kroki w Nauce” wraz z prowadzącymi obrady: dr Janem Piątkiem oraz dr Grażyną Olszewską

Finałiści konkursu zorganizowanego w ramach Obchodów Dnia Księgowego na Wydziale Ekonomii i Finansów. Od lewej: Agnieszka Kaługa, Patryk Kulik, Katarzyna Pyrka – członkowie SKN „FAKTURA”

**Dr inż. Radosław Figura
(1978-2023)**

Ze smutkiem przyjęliśmy wiadomość o śmierci wieloletniego wykładowcy Wydziału Transportu, Elektrotechniki i Informatyki Uniwersytetu Radomskiego.

Śp. dr inż. Radosław Figura był pracownikiem Uniwersytetu od 2006 roku. W tym okresie pełnił szereg funkcji, m.in. kierownika Laboratorium Maszyn Elektrycznych, kierownika projektu unijnego „*Modernizacja energetyczna w budynkach UTH Radom*”, kierownika projektu „*Działania energooszczędne w budynku Wydziału Nauk Ekonomicznych i Prawnych UTH Radom*”, członka Kierunkowej Komisji Oceny efektów uczenia się na kierunku Elektrotechnika, członka kierunkowej rady programowej – Elektrotechnika.

Pełnił nadzór merytoryczny nad budową Laboratorium Fotowoltaiki i do dnia tragicznej śmierci zajmował się czynnie eksploatacją tego laboratorium.

Był laureatem wielu nagród i wyróżnień min.: Brązowego Krzyża Zasługi, Medalu Komisji Edukacji Narodowej oraz dwóch Nagród JM Rektora. W efekcie prowadzonej działalności pozauczelnianej został uhonorowany Nagrodą Prezydenta Miasta Radomia, medalem Oddziału Radomskiego SEP (2022), medalem Michała Doliwo-Dobrowolskiego (SEP 2021), medalem Janusza Groszkowskiego (SEP 2017) oraz Srebrną Odznaką Honorową SEP (2016).

W pracy naukowej specjalizował się w eksploatacji i diagnostyce odnawialnych źródeł energii oraz magazynów energii. Był autorem lub współautorem wielu publikacji naukowych.

Od 2017 roku był członkiem Polskiego Towarzystwa Elektrotechniki Stosowanej – PTETiS, W latach 2018 – 2022 był członkiem zarządu Oddziału Radomskiego SEP.

Przez studentów uznawany za oddanego i cenionego wykładowcę i dydaktyka, został najlepiej ocenianym pracownikiem naukowo – dydaktycznym. Był laureatem prestiżowego konkursu „*Wyróżniający się nauczyciel, opiekun i sojusznik młodzieży*”, nominowany do nagrody *Nauczyciel na medal*.

Dr inż. Radosław Figura przez współpracowników był postrzegany jako pełny pasji i entuzjazmu dydaktyk i naukowiec, przyjaciel studentów. Człowiek otwarty, pomocny i zawsze życzliwy.

Rodzinie oraz bliskim zmarłego dr. inż. Radosława Figury składamy wyrazy głębokiego współczucia.

**Dr hab. Andrzej Wyszyński, prof. URad.
(1952-2023)**

16 października w wieku 71 lat zmarł dr hab. Andrzej Wyszyński, prof. Uniwersytetu Radomskiego. Pracował w naszej Uczelni od 2001 r.

Z jego inicjatywy został utworzony kierunek Architektury i Wzornictwa na radomskiej uczelni. Brał również udział w jego tworzeniu, a następnie pełnił funkcję kierownika Katedry Architektury i Wzornictwa.

Został uhonorowany wieloma odznaczeniami m.in. z rąk Prezydenta RP otrzymał Medal za Długoletnią Służbę, a także był wyróżniony nagrodą JM Rektora za całokształt pracy i twórczości.

W Jego dorobku znajdują się znaczące realizacje architektoniczne oraz opracowania z zakresu architektury wnętrz i urbanistyki.

Był członkiem Stowarzyszenia Architektów Polskich SARP.

Rodzinie oraz bliskim zmarłego dr. hab. Andrzeja Wyszyńskiego składamy wyrazy głębokiego współczucia.

WYDZIAŁ NAUK MEDYCZNYCH I NAUK O ZDROWIU

LEKARSKI

(studia stacjonarne i niestacjonarne jednolite magisterskie)

Studiując kierunek LEKARSKI posiędziesz wiedzę i umiejętności z zakresu:

rozwoju, budowy i funkcji organizmu człowieka, objawów i przebiegu wielu chorób, stanu zagrożenia zdrowia i życia, anatomii, mikrobiologii, immunologii, chorób wewnętrznych, chirurgii, posługiwania się specjalistycznym sprzętem i narzędziami laboratoryjnymi w nowoczesnie wyposażonych Pracowniach i Klinikach, w Collegium Anatomicum, Centrum Diagnostyki wyposażonym w najnowocześniejszy na świecie sprzęt do diagnostyki obrazowej wsparty przez sztuczną inteligencję.

Perspektywy zawodowe m.in.:

w publicznych i niepublicznych zakładach opieki zdrowotnej, szkolnictwie, instytucjach i ośrodkach badawczo-rozwojowych, instytucjach zajmujących się poradnictwem i upowszechnianiem wiedzy z zakresu edukacji prozdrowotnej, jednostkach zajmujących się orzecznictwem i nadzorem sanitarnym.

PIELĘGNIARSTWO

(studia stacjonarne I i II stopnia)

Studiując kierunek PIELĘGNIARSTWO pozyskasz wiedzę i umiejętności z zakresu:

nauk społecznych i humanistycznych, podstaw opieki pielęgniarstwa i opieki specjalistycznej, praktyki pielęgniarstwa, badań naukowych i rozwoju pielęgniarstwa, anatomii, mikrobiologii i biochemii, współpracy w zespole terapeutycznym podczas udzielania świadczeń zdrowotnych oraz z zakresu promocji zdrowia.

Perspektywy zawodowe m.in.:

w publicznych i niepublicznych jednostkach opieki zdrowotnej w zakresie pielęgnacji osób zdrowych, chorych i obłożnie chorych, profesjonalnego asystowania w diagnozowaniu i leczeniu, wdrażania i doradztwa profilaktyki zdrowotnej.

Dowiedz się więcej

WYDZIAŁ PRAWA I ADMINISTRACJI

ADMINISTRACJA

(studia stacjonarne i niestacjonarne I i II stopnia)

Studując kierunek ADMINISTRACJA pozyskasz wiedzę i umiejętności z zakresu:

nauk prawnych, nauk o polityce i administracji, metod pozyskiwania i przetwarzania danych, analizy tekstu aktu prawnego, interpretowania i stosowania przepisów prawa, organizacji pracy biurowej, posługiwania się programami informatycznymi, sporządzania pism urzędowych, tj. wniosków, decyzji, umów.

Perspektywy zawodowe m.in.:

w urzędach administracji publicznej (rządowej i samorządowej), urzędach administracji skarbowej, działach administracyjnych sądów i prokuratury, organizacjach pozarządowych, organach Unii Europejskiej. Możesz także rozpocząć własną działalność gospodarczą.

BEZPIECZEŃSTWO WEWNĘTRZNE

(studia stacjonarne i niestacjonarne I stopnia)

Studując kierunek BEZPIECZEŃSTWO WEWNĘTRZNE pozyskasz wiedzę i umiejętności z zakresu:

nauk prawnych, nauk o bezpieczeństwie, analizy zjawisk społecznych istotnych dla bezpieczeństwa wewnętrznego państwa i jednostki, rozwiązywania problemów społecznych współczesnego świata z zakresu bezpieczeństwa, identyfikowania zagrożeń bezpieczeństwa oraz formułowania sposobów praktycznego i skutecznego reagowania w sytuacjach kryzysowych.

Perspektywy zawodowe m.in.:

w formacjach mundurowych, Policji, Siłach Zbrojnych, Straży Granicznej, CBA, ABW, CBS, Służby Ochrony Lotniska, Służby Więziennej, Służby Celnej, agencjach ochrony mienia, urzędach administracji publicznej, zarządzania kryzysowego, bezpieczeństwa państwa.

PRAWO

(studia stacjonarne i niestacjonarne jednolite magisterskie)

Studując kierunek PRAWO pozyskasz wiedzę i umiejętności z zakresu:

nauk prawnych, prawa cywilnego, administracyjnego i karnego, funkcjonowania systemu prawnego w życiu społecznym, procesów stanowienia i stosowania prawa w Polsce i na świecie, zasad dochodzenia roszczeń na drodze sądowej, sporządzania pism procesowych.

Perspektywy zawodowe m.in.:

w sądach, prokuraturze, kancelariach adwokackich, notarialnych i radcowskich, organach ścigania, administracji rządowej i samorządowej, organach Unii Europejskiej. Będziesz miał także możliwość ubiegania się o wybraną aplikację prawniczą.

Dowiedz się więcej

UNIWERSYTET
RADOM

BEZPŁATNE STUDIA

Stacjonarne

40 kierunków na 8 Wydziałach:

NR 1
W
REGIONIE

- Ekonomii i Finansów
- Filologiczno-Pedagogicznym
- Inżynierii Chemicznej i Towaroznawstwa
- Mechanicznym
- Nauk Medycznych i Nauk o Zdrowiu
- Prawa i Administracji
- Sztuki
- Transportu, Elektrotechniki i Informatyki

Centralny Punkt Informacji
ul. Malczewskiego 29 (Rektorat)
tel. 048 361 80 00
rekrutacja@uthrad.pl

www.uniwersytetradom.pl